

ВІСТІ
КОМБАТАНТА

5-6

ТОРОНТО — НЬЮ-ЙОРК 1986

Знаменитий, смачний хліб і всякого роду інші пекарські вироби
повноцінної відживчої вартости

поручає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ БУДУЧНІСТЬ

FUTURE BAKERIES

Р. і І. Внесневських

739 Queen Street West — Toronto, Ont. — Telephone: 368-4235

NORTH QUEEN AUTO PARTS LTD.

70 North Queen Street, Toronto, Ontario M8Z 2C9

Найбільша в Канаді українська фірма купна та перепродажі
униваних авт і тягарівон.

Найбільший склад автових частин всіх річників
та всіх американських та заоцеанських марон.

Власники: БОГДАН і ВОЛОДИМИР СЕМБАЙТ

CROWN SYSTEMS COMPANY

PRECISION PRODUCTS OF HIGHEST QUALITY

PRESIDENT — JOHN SLYWKA

1402 Rankin, Troy, Michigan 48083

Tel.: (313) 589-3400

**СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКА
КРЕДИТОВА НООПЕРАТИВА ТОРОНТО**

Платимо найвищі відсотки від оцадностей звичайних і термінових.

Даємо позики особисті, на 1-ї та 2-ї моргеджі на догідні оплати.

Ділові години: щоденно від 11-ої до 7-ої; субота від 10-ої до 1-ої.

St. NICHOLAS PARISH (Toronto) CREDIT UNION LIMITED
4 Bellwoods Ave., Toronto, Ont. M6J 2P4 — Tel.: 366-4529

ЗМІСТ

КОМЕНТАР

Мирослав Малецький: Спільними силами 3

СУЧАСНЕ

Іван Кедрин: Український вояк 7

Ярослав Курдидик: Стратегічні зміни в атомових арсеналах 12

Василь Верига: XV Конгрес Українців Канади 15

МИНУЛЕ

Василь Федорович: Український національний рух напередодні жовтневої революції 1917 р. 21

ЛЮДИ І ОПІНІЇ

Ярослав Петрович: Світ це надмірно озброєний табір 29

Віктор Поліщук: Конституція УРСР 33

Майор Л. Кондратюк: Наша участь в американських збройних силах .. 38

ГОЛОСИ СУСІДІВ

Мацей Гродецькі: Поляки пропонують співпрацю з українцями 44

** : Солідарність випустила українську поштову марку 45

** : Заклик польської групи посдання 45

Роман Колісник: До порозуміння поляків і євреїв з українцями 46

ПИШУТЬ ІНШІ

В.Ф.: Мілітаризм в царській Росії і в СРСР 53

Марія Демчук: Перша річниця трагедії Медведя 57

СПОМИНИ

В. Гоцький: Те, що залишилося в пам'яті з 1918 р. 61

ФЕЙЛЕТОН

Ро-Ко: Тисячоліття 65

ДОКУМЕНТИ

** : Резолюції XIV з'їзду Об'єднання кол. вояків УПА в США і Канаді . 68

** : Resolutions Adopted at the 39th Annual Convention of the Ukrainian American Veterans 69

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ

** : Михайло Бошно очолив Об'єднання кол. Вояків УПА 71

М. Ткачук: Залишились могили 73

** : XXVI загальні збори ОбВУ 77

** : Крайові загальні збори Б-тва кол Вояків 1 УД УНА в Німеччині .. 80

** : 85-ліття полк. Євгена Побігушого-Рена 81

Лев Стеткевич: 1-ий листопад і день українського воїна 83

ПРЕСОВИЙ ФОНД

З ЛІСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ 88

ТІ, ЩО ВІДЙІШЛИ

Петро Фаб'ян, Григорій Щепний, Микола Кіндрат, Андрій Магрель, Степан Петришин, Михайло Дутковський і Сильвестер Демкович 91

ВІЙСЬКОВІ НОВИНИ

ЗМІСТ ВІСТЕЙ КЕМБАТАНТА ЗА 1986 РІК 101

СТАТТІ ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ Л. ОРТИНСЬКОГО додаток

ВІСТІ КОМБАТАНТА
УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЖУРНАЛ

РЕДАКТОРИ: І. Кедрин-Рудницький і д-р М. Малецький

ВИДАВЦІ: Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців
в Америці, Головна Управа Братства кол. вояків
1 УД УНА

СПІВУЧАСНІ: Братство Українських Січових Стрільців,
Об'єднання кол. вояків УПА, Броди-Лев, Інн.,
Українська Стрільська Громада в Канаді

VETERANS' NEWS, bimonthly, published jointly by:

United Ukrainian War Veterans in America, Brotherhood of Former Soldiers of 1 Ukrainian Division UNA in association with: Brotherhood of Ukrainian Sichovi Striltsi, Former Members of the Ukrainian Insurgent Army, Inc., Brody-Lev, Inc, Ukrainian War Veterans' Association in Canada.

Address:

**VETERANS' NEWS — P. O. Box 279, Stn. "D", Toronto, Ont., Canada
M6P 3J9**

Editorial office in USA:

**Mr. I. Kedryn-Rudnytsky, 100-E Montgomery St.,
Jersey City, N. J. 07302 U. S. A.**

Статті, підписані прізвищем чи ініціалами автора, не завжди відповідають поглядам Редакції.

Редакція

застерігає собі право скорочувати статті і справляти мову.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА 1986 РІК:

В Канаді річна передплата 18.00 дол. В США і інших країнах 18.00 ам. дол.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ:

Англія:	або:	Австралія:
AUFC — H.Q.	Mr. S. Wasylo	Mr. N. Vysotsky
49 Linden Gardens	4 The Hollows	P.O. Box 293
Notting Hill Gate	Silverdale	Salisbury, S.A.
London, W2 4HG	Nottingham, NG11 7FJ	5108
ENGLAND	ENGLAND	AUSTRALIA

Коментар

Мирослав Малецький

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

Мандруючи буднями життя, зайняті його проблемами, мало хто має час і охоту призадумуватися над питаннями свого місця у спільноті та над ступенем його залежності від цієї спільноти. Людина, подумавши ствердить так — в дійсності залежність існує, але все ще вона не дуже вглублюється у цілість пов'язання своїх дій, радостей і прикостей, успіхів і невдач, — властиво цілого свого життя, — із спільнотою, серед якої живе. Консеквентно, небагато людей свідомі сили, яку вони собою представляють у спільноті, в її діях і зусиллях. Розуміють це керівники держав, народів і менших суспільних одиниць; вони знають, що, щоб втриматися при владі, всі „публічні“ діячі потребують підтримки широких мас загалу. Сьогодні фрази „народ хоче“, „народ схвалив“, „в імені народу“ не сходять з уст політиків. Їм вторують засоби масової інформації — „медіа“, хоч самі вони не завжди однієї з політиками думки; їхня правдомовність чи релятивна об'єктивність не є їх найкращою прикметою, а зміст і форма їхніх передаваних політичних вісток та коментарів викликає сумніви, чи справді вони віддзеркалюють „бажання народу“. Мете медіів — це радше виробляти публічну оцінку для інтересів їх власників (диктаторів, політичних партій, приватних кругів).

В сучасному світі надмірно і до пересадки вибирають, вибирають в державах демократичних і тоталітарних. Тоталітаристи шукають легітимності перед світом, щоб показати, що вони правдиві „народні демократи“. В них вислід виборів заздалегідь відомий, проте вважають, що виборчий процес потрібний, бо тоді їхня влада принайменше формально „обрана“ народом. Все знаходяться такі, які, з наївності, обрахунку чи попросту із звичайної конечности, вдоволяються вислідами виборів, хоч звичайно в таких країнах за владою голосує завжди щось трохи менше як 100% виборців. На Заході вибори шануються високо, а виборчий процес став майже мітичною наріжною колкункою для існування демократичних устроїв.

У виборах є право на вибір і право вибирати. Знавці завважають, що вибір — бути обраним — став більше ілюзією, ніж дійсністю. Суми грошей, які кандидати витрачають на виборчу кампанію, особливо в США, менше в Канаді, моторошно великі. Кандидат мусить бути багатою людиною або мати підтримку фінансових кіл, що звичайному громадянину майже не доступне. Зате право вибирати

з-поміж кандидатів вибраних або вже назначених партією — це більш реальне право. І власне в цьому виборчому голосі уповноважених до голосування є важливість виборця як громадянина й члена певної групи суспільства. Зусилля кандидатів і партій скеровані в першу міру на масового виборця — його треба переконати й отримати його голос. Бути вибраним — для багатьох — це відкриті двері до кар'єри, впливів і навіть багатства. Тому в західніх демократичних державах організатори виборчих голосів та поодинокі групи — професійні, регіональні, етнічні, релігійні і взагалі всі ті, які можуть мати якийнебудь вплив на виборця, відіграють таку важливу політичну роль.

Майже всі сучасні держави мають свою писану конституцію, тобто основний закон, який нормує їхнє суспільне життя. На жаль, не всюди конституцію шанують і притримуються її постанов. В деяких державах тоталітарного устрою прірва між записаним в конституції і реальним станом непрохідна. Без перебільшення можна ствердити, що основні закони ще найбільше шанують, ними дорожать і їх притримуються держави західніх демократій. Нічого дивного, що в цих країнах конституції стали заборолом індивідуальної свободи людини, її прав і обов'язків відносно своїх співгромадян і держави.

Одначе, нічого нема перфектного. Закони існують, їх легко ухвалювати. Але спроби вповні їх застосувати натрапляють на труднощі. Державний апарат замалий, не дивлячись на небувалий розріст бюрократії, а може і тому, щоб слідувати за кожним законом та кожному забезпечити його права.

В демократіях Заходу треба ще і самому дбати за свої особисті й групові права, домагатися, щоб їх притримувалися, а навіть часом зтяжно за них боротися. Великі організації зацікавлених груп втримують у столицях держав компетентні групи людей, які пильно слідкують за інтересами їхніх організацій. Ті, так зв. „лобісти“, заступають перед урядовими чинниками, урядами, законодавчими палатами й їхніми прибудівками інтереси їхньої організації, стараючися просувувати проекти законів, рішень і резолюцій, часом без уваги на добро загалу. Інші знова використовують штрайки, демонстрації, петиції і навіть насилля, щоб тільки захистити свої інтереси та домогтися признання їх вимог.

У демократичних устроях, так як і в кожному іншому, ще досі не вдалося досягнути абсолютної рівності всіх і, мабуть, чи її колись хтось досягне. Тому поодинокі суспільні групи, стараючися забезпечити за собою свої права, змагаються за відповідне місце і впливи в державі. Релятивна гармонія у співжитті громадян може захитатися одначе, коли одна або більше груп діб'ються вирішального впливу в державі. Минуле знає випадки, як такі ситуації стали небезпечними, бо зовсім не зважали на законні права інших громадян, а деколи загрожували навіть самому існуванню державного устрою. Минуле

теж вчить, що свідомість такої небезпеки та вчасна більша протидія інших суспільних груп не раз запобігали такому лихові.

Українські поселенці лояльні до держав їхнього теперішнього поселення. Вони творять суспільну групу, яка не використовувала й не використовує повністю своїх прав. На це склалось декілька причин. Неознайомлення імігранта з новими обставинами, незнання мови, брак відповідної освіти, брак знайомств — не сприяли їх скорому суспільному авансі. Щойно діти й внуки почали „вростати“ в країну, до якої приїхали малими або в ній народилися, і, крок за кроком, почали здобувати нові позиції. Сьогоднішнє становище поселенців українського походження багато краще, хоч в порівнянні до других і у відношенні до кількості ще незадовільне.

Цей факт виявився наглядно в останніх двох-трьох роках, в час, коли на українство та його добре ім'я носипалися наклепи в неперемірливій у своїх методах кампанії. Посипалися необосновані закиди співучасті з переможеними в 2-ій світовій війні німцями в їх воєнних злочинах. „Почесне“ місце в розповсюдженні неправдивого зайняли очевидно медії, які в своїх телевізійних передачах і пресових статтях своїх т.зв. „експертів“ поширюють неправдиві й злобні опінії. В дійсності ці „фахівці“ показали тихими прихильниками советської імперії. Сьогодні добре поінформовані знають, що питання українське і інших поневолених народів стало для СРСР його Ахіллевою п'ятою, небезпекою для дальшого існування імперії та певною причиною її розвалу. Кремлівські вожді не потрапили в себе розв'язати національного питання; не помогли масовий терор, штучний голод, мільйони замучених і замордованих в Архіпелагу Гулаг. Спротив поневолених народів продовжується і росте в силі. До цього ще десь за кордоном живуть люди, т.зв. „буржуазні націоналісти“ яким, як не можна інакше, то треба пришити „нацистську коляборацію“ та сплямити і очернити їх добре ім'я перед співгромадянами. Використавши добру віру громадян західних держав та їхнє природне бажання справедливості й при допомозі своїх свідомих і несвідомих прихильників вдалося їм частково скаламутити чисту воду співжиття в одній державі людей різного національного походження. Як і передтим, шукають у мутній воді мнених причин їх невдач у минулому та хочуть принайменше хвилево відвернути увагу світа від своїх безупинних труднощів. Від імперіяльної верхівки „імперії зла“ (вислів президента США) не можна нічого іншого очікувати. Мабуть серед них залишилася ще традиція монгольських кочовиків, які винищували своїх противників і ворогів до десятого покоління.

„У Вашингтоні відбулася 18-19 жовтня д.р. Конференція провідництва, яку zorganizувала Вашингтонська група Українсько-Американських Професіоналістів. Конференцію відвідав Лінас Коеліс, спеціальний представник преидента Р. Регена. Він виголосив слово на тему важливості етнічних груп в політичній мережі США та підкре-

слив, що українці, хоч мають міцне організаційне життя, але все ще не є сильні у американському політичному світі. Зміцнення на тому відтинку він вважає тепер найважливішим завданням українців. Таким самим заклик до участі в політичному житті країни закінчив свою програмову доповідь Збігнев Бжезінські, колишній дорадник у справах крайової безпеки в Уряді Джиммі Картера.“ (З газет).

Сторінки цього журналу вже не раз пригадували і підкреслювали потребу й konieczність українській спільноті в поселенні активізуватись скоординовано. Діло в тому, що наша спільнота, щоб стати впливовою, не може собі дозволити, або інакшими словами, не може залишити реалізації своїх життєвих інтересів в руках розпоросених а ще і до того розсварених між собою груп і організацій.

Політичне й як хтось хоче громадське життя українців у поселенні побудоване ієрархічно. Треба його таким сприймати та притримуватись нами самими схвалених норм. В цій організаційній системі кожна одиниця має або може мати своє місце і завдання. Українська громада щедра, але не має безсумнівного переконання, що господарність збірними фондами найкраща. Ми все ще їдемо в напрямі тої самої станції у двох або більше поїздах на окремих рівнобіжних рейках. Брак терпеливості, вирозуміння та таки рішуче завелика віра в свою єдиноправильність зуживають фінансові засоби і енергію. А тим часом події випереджують або навіть деактивізують нашу спізнену акцію.

Не ловко повторяти оклепані думки, які вже давно повинні стати власністю кожного, але так воно не є, бо далі є потреба їх пригадувати. Серед нашого народу в поселенні все ще займає „поважне“ місце паставлення, яке можна висловити, як нахил до вузькогрупової ізоляції, комплекси „ми собі самі“, „ми найкраще знаємо“, „це нас не торкається“; а такж завеликі амбіції з завеликими неоправданими претенсіями. Можна б довго, але безуспішно шукати за добрими наслідками такої настанови; некорисних не добачують хіба засліплені або ті, які не хочуть бачити. Вправді в минулих декілька роках спільні зусилля нашої громади, зокрема її молодшого покоління, скоординувались і втішаються успіхами. Правда про Україну поширюється, всеж таки впливи нашої спільноти в країнах поселення ще не вистарчальні.

Загально відомо, що не було й немає спільноти без внутрішніх непорозумінь і ресантиментів. Це нормальне і воно навіть потрібне, якщо не шкодить у спільній справі дії цілої громади. Хіба всі партії і організації розуміють, що поодинокі вони мало або нічого не значать; у спільноті — велика сила. Робінзон Крузо — це гарна, симпатична й цікава постать пригодицького роману, в реальному житті, однак, на Землі з понад чотирьома мільярдами населення, Робінзон Крузо — це фантазія або така вже мала можливість, що про неї не варт згадувати.

30 жовтня, 1986 р.

Іван Кедрин

УКРАЇНСЬКИЙ ВОЯК

Секретаріат Світового Конгресу Вільних Українців проголосив 1986 рік „Роком українського воїна“. Наш журнал, одинокий військово-громадський українською мовою у світі, має обов'язок прославити нашого воїна. Військо стоїть на сторожі безпеки своєї країни. Без війська, без збройної сили не може втриматися ніяка держава. Ми мали колись славне військо, ми мали його в трьох періодах історії України: за княжого періоду, за часів Козаччини і в новітньому часі, за нашої ще пам'яті. Пробудник українського народу, Тарас Шевченко, з гордістю згадував „Було колись в Україні ревіти гармати. Було колись запорожці вміли панувати“. Але із смутком стверджував „залишились тільки могили на полі...“

Із зруйнуванням Січі 1778 року перестало існувати українське військо. І століття неволі на Наддніпрянщині і на Надністрянщині затерли в українському народі свідомість, що треба рідного війська, і що воєк — це почесна місія. Наше старше покоління ще пам'ятає, що ані в Галиччині, ані на Наддніпрянщині перед вибухом Першої світової війни не було в нас сантименту до війська. На передмісті Львова була Кадетська школа. Можливо, що поляки були б туди українців не приймали. Але ж із українського боку не було найменшого бажання висилати туди юнаків. Віденську військову школу Терезіанум закінчив одинокий — недавно померлий у Німеччині — д-р Любомир Макарушка, який брав активну участь в усій нашій новітній визвольній війні і був також старшиною у Дивізії „Галичина“. З вибухом Першої світової війни одиноким нашим генералом був Віктор Курманович, постійно замешкалий у Відні, а в Галиччині найвищій рангою був майор Мирон Тарнавський, пізніший генерал і командант Української Галицької Армії.

І на Наддніпрянщині не було сантименту до війська, бо військо було синонімом кари. Адже й Шевченка заслали в „солдати“. І тому не дивниця, що коли прийшов несподівано історичний шанс створити рідне військо, то до Української Галицької Армії треба було вербувати професійних австрійських старшин, німців, а до Дієвої Армії УНР треба було притягати старшин, які скінчили російську військову Академію у Петербурзі. Деякі з них були українцями й українськими патріотами, всі були лояльними супроти молодой української держави, але деякі з них до кінця життя не навчилися української мови, як генерали Сінклер і Дельніг, і слабо говорив по-

українському навіть генерал Михайло Грєків, начальний вождь Української Галицької Армії у 1919 році.

Коли провалився царський режим у березні 1917 і в Україні негайно почався визвольний рух, треба було наспіх творити українське військо. За Української Центральної Ради відбулися аж три військові з'їзди у Києві. Перший відбувся 18 травня 1917 року і він доповнив існуючу вже Українську Центральну Раду 18 делегатами, з яких перший був Симон Петлюра, який згодом став символом української збройної сили, поруч із Романом Шухевичем-Чупринкою, командиром Української Повстанської Армії. Другий Всеукраїнський Військовий З'їзд відбувся 21 червня 1917 р. Він вислав до Української Центральної Ради 132-ох делегатів. Третій Військовий З'їзд відбувся 10 листопада 1917 р. Вони репрезентували мільйони воєнків із зукраїнізованих частин російської армії на південно-західному фронті. Докладної статистики тих зукраїнізованих частин нема. Але тоді, в першому році українського визвольного зриву, засновано Всеукраїнську Раду військових депутатів і тоді з отих З'їздів постав Український Військовий Генеральний Комітет. На перший погляд виглядає, наче українці зараз тоді, після упадку царату, зрозуміли потребу сильного рідного війська. Проте в яскравому противенстві до такого сповідного явища стоїть факт, що в 4-му Універсалі з 22 січня 1918 року, в якому гордо сповіщено, що „Однині Українська Народня Республіка стає самостійною, ні від кого незалежно вільною суверенною державою українського народу“, — поруч з таким гордим і величавим проголошенням, у тому самому 4-му Універсалі сказано буквально: „...Незмірно тяжка війна, розпочата буржуазним правительством тяжко змучила наш народ, знищила наш край, розбила господарство. Тепер тому мусить бути кінець... Як армія буде демобілізуватись, приписуємо... розпустити армію зовсім. Потім, замість постійної армії, завести народню міліцію, щоб військо наше служило охороною робочого народу, а не бажанням пануючих верств...“

Така пацифістична декларація у 4-му Універсалі свідчить, що захоплення ідеєю рідної збройної сили було солом'яним вогнем. Військові З'їзди, Всеукраїнська Рада Військових Депутатів репрезентувала поверх мільйона українських воєнків на папері. В дійсності це була тільки початкова революційна маніфестація, яка в зустрічі з дійсністю трісла, як миляна банька. Коли треба було боронити Київ проти наступаючих з півночі і сходу, зорганізованих на московській території червоних військ, то під Крути можна було вислати тільки Студентський курінь і сотню Юнацької школи, бо не було іншого війська. Тому прийшла трагедія погрому під Крутами 29 січня 1919 року. На похороні знайдених решток загинулих під Крутами героїв голова Української Центральної Ради і перший обраний президент Української Народньої Республіки Михайло Грушевський прославляв крутянців, як „українських тернопільців“. Своєю героїською поставою вони зуміли зупинити на кілька днів похід червоних армій,

що уможливило підписати з центральними державами у Бересті Литовському мировий договір, за яким Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина визнали самостійність молодої української держави і в практичному наслідку вислано на допомогу Україні військо, яке очистило цілу територію України від ворожого окупанта. В рядах отого переможного війська були й українські вояки під верховним командиром Симоном Петлюрою. Але, як усім нам відомо, Українська Народня Республіка не втрималась. Прийшов Гетьманський переворот і прийшла битва під Мотовилівкою, в якій зорганізовані у Києві та за Гетьманщини перенесені до Білої Церкви Січові Стрільці під командою полковника Євгена Коновальця розбили військове з'єднання, зложене здебільша з російських старшин. Українська Сердюцька дивізія перейшла на сторону Січових Стрільців, геройською смертю згнули Федь Черник і Микола Загаєвич, сотники Січових Стрільців. По нинішній день існує суперечка між українськими науковими дослідниками і політичними аналітиками, чи треба було робити повстання проти Гетьманату Павла Скоропадського. Обидві сторони мають поважні аргументи „за“ і „проти“, але фактом є, що є друковані твори дуже видатних гетьманців, які гостро критикують відносини в добі Гетьманату, хоч одночасно є історичним фактом, що в добі Гетьманату сталися події дуже цінної вартости для української культури, як створення Української Академії Наук й Українського Університету.

Завалило українську державу не повстання проти Гетьманату. Завалили українську державу не соціялісти, бо тоді панувала мода на соціялізм і соціялістами називали себе також „соціялісти-самостійники“ та „соціялісти-федералісти“, які з марксизмом не мали нічого спільного. Завалила українську державу злощасна „невтральність“, яку проголошували мільйони здорових дебелих мужчин, які воліли приглядатися з-поза плота маршуючим через їх села українським воякам, замість вступати до них, замість приступати до збройної боротьби за українську державу.

В Західній Україні було дещо краще, але так само не було ідеально добре. Настіх зорганізована Українська Галицька Армія була численнішою і краще здисциплінованою, як Дієва Армія УНР. Але в Західній Українській Народній Республіці, поки вона не з'єдналась 22 січня 1919 року з Українською Народньою Республікою, також не вдалася мобілізація і західньо-український уряд мусив також висилати військові частини на приборкування бунтів у деяких місцевостях. Елітарною частиною були Українські Січові Стрільці, які були першим українським військом у новітній історії України, ще як легіон у рядах австро-угорської армії з вибухом Першої світової війни у 1914 році. Дехто переплутує галицьких Українських Січових Стрільців із так званими київськими Січовими Стрільцями. Коли ті київські Січові Стрільці розрослись з заgonу і куреня в Корпус Сі-

чових Стрільців, то галичани були там уже в меншості, більшість становили народженці Наддніпрянщини.

Були в тому військово-революційному зриві в роках 1917-21 величаві докази героїства і перемоги, але були й трагедії, як згадана трагедія під Крутами. Перший Зимовий похід під командуванням генерала Омеляновича-Павленка був блискучою військовою операцією, а здобуття Києва з'єднаними українськими арміями 31 серпня 1919 року треба вважати за шпиль української військової перемоги. Але тоді об'єднані українські армії налічували всього 85.000 вояків. Тим часом в російській армії в 1914 р. були три мільйони українців. Українізація південно-західного фронту охопила кругло один мільйон двісті тисяч вояків. А фактично, як уже згадано, під Крути можна було вислати тільки слабо вишколені і погано озброєні частини, зібрані на швидку руку.

Ота нещаслива „неутральність“ — це був доказ, що приспана століттями неволі українська національно-державна думка не могла відродитись на 100 відсотків впродовж тижнів і місяців. 20 листопада 1920 року перестав існувати регулярний фронт між дієвою Армією УНР і Червоною армією. Оті рештки Армії перейшли Збруч і опинилися в польських таборах полонених.

Ми програли українські визвольні змагання, але залишилася традиція. І та традиція казала створити вже за польської окупації в Західній Україні спершу Українську Військову Організацію, описля революційне підпілля — Організацію Українських Націоналістів. Зорганізованими військовими формаціями найновішої доби була Українська Повстанська Армія і Дивізія „Галичина“, яка згодом стала частиною Української Національної Армії. Але революційне підпілля і партизанська війна героїської УПА не могли перемогти ворожі держави з їхніми арміями, поліціями та цілим державним апаратом. На довгій листі мартирології українського війська був не тільки Базар, де 22 листопада 1921 року більшовики розстріляли 359 вояків Армії УНР, за так званого Льодового, або Другого Зимового походу, — але також Броди, де в боях від 20 до 22 липня 1944 року згинувло близько 7.000 українських вояків у німецьких уніформах, але в боротьбі проти червоного московського ворога України і думкою про Україну.

Тепер ми опинилися у соборній неволі. Нема ні кусника української землі, який не був би під ворожою займанщиною. Український історик, колишній член Військової Ради Січових Стрільців у Києві, Василь Кучабський, створив теорію, що краще є поділена між різних займанців рідна територія, як соборність без уваги на владу і форму правління. Ця думка Василя Кучабського належить до історії української дуже зрізничованої політичної думки. Живуть ще живі свідки, які знають, що українська Галичина, яка була під польською окупацією, переживала політику національної асиміляції, до

якої належала також гансбна, так звана „пацифікація“, себто карна військово-поліційна експедиція проти українських містечок і сіл, де палками до крові і гангрени побивали українських активістів. А все ж навіть під тим жорстоким і безмежно глупим режимом можна було ширити самостійницьку ірреденту. І тому власне, щоб знищити той центр української державницької думки — більшовицька Московщина пішла в 1939 році походом проти Польщі під фальшивим гаслом визволення гнобленого українського й білоруського народів.

Ми знаходимося тепер у соборній неволі і можемо тільки згадувати разом з Шевченком, що „було колись в Україні ревілі гармати“. Але кров українська, пролита за волю і рідну державу, не була пролита надармо. Традиція — це абстрактне слово, але воно має могутню реальну силу. Традиція української збройної боротьби залишилася і залишиться, і стане тим фундаментом, на якому народиться нова українська збройна сила. Не може бути, щоби близько 50-мільйоновий нарід із тисячолітньою християнською культурою і державницьким минулим у княжих, козацьких і новітніх часах, щоб такий нарід міг стати, — як це мріють кремлівські володарі, — „радянським народом з російською мовою і культурою“. Той експеримент збанкрутує і збанкрутує теперішня советська імперія, як збанкрутував уже марксизм. Розвалились всі ніби вічні імперії — татар, арабів, турків — провалилась римська імперія й імперія Александра Великого, провалилась імперія Наполеона і Гітлера, і провалиться імперія наступників Леніна. Це наша віра не є побожним бажанням переможених, але є твердим переконанням, опертим на історичних прецедентах. Треба тільки зберегти твердо рідний державницький ідеал і треба не тільки в церквах співати „В єдності сила народу, Боже нам єдність подай“, але всім українським людям, всім мужчинам, жінкам і молоді, спільно і згідливо, не зважаючи на розбіжності поглядів, спільно змагати до спільної нашої мети і проти спільного ворога. Так нам Боже допоможи.

**З НАГОДИ ВЕЛИКОГО ТОРЖЕСТВА
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ**

*складаємо всім нашим Управам Відділів, усім нашим членам
як рівнож усім побратимським Комбатантським Організаціям
та всьому українському народові
якнайсердечніші побажання*

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та**

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

ГОЛОВНА УПРАВА

ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ!

СТРАТЕГІЧНІ ЗМІНИ В АТОМОВИХ АРСЕНАЛАХ

Не має в тому сумніву, що до морської історії увійде з велими вагомим відміченням факт про новий підводний човен „Альвін-1“. Його сконструйовано в Океанському Інституті США й недавно він виконав свою першу тріумфальну місію. Він віднайшов, а згодом точними кольоровими фільмами продемонстрував на телевізійних екранах, як виглядає і в якому стані знаходиться пасажирський корабель „Титанік“ затоплений тому 75 років. Всі міжнародні морські фахівці порівнюють це найновіше відкриття на глибині майже трьох миль „Альвіном-1“ до першого причаленням американських астронавтів на поверхню місяця.

У зв'язку з цим феноменальним досягненням „Альвін-1“, вже появились перші вістки про те, що американська флотія хоче підняти у майбутньому таке місце на дні океанів, де було б найкраще і найбезпечніше збудувати арсенали для атомових ракет.

Це правда, що ще в 1972 р. США, СРСР і 98 інших держав підписали договір, який популярно називають — „Договором про підморське подення“ (морське дно). У цьому договорі забороняється встановлювати будь-які окремо визначувані „зони морського подення“ і рішуче не дозволяється переховувати на ньому атомову зброю або взагалі кожену зброю масової нищівності, викидні та інсталяції призначені для нагромадження, випробовування чи вживання підводної зброї.

Цей договір США підписали перші. Щоб однак зайво не комплікувати сучасну настанову у продовжуванні американсько-советських переговорів про роззброєння, США муситимуть зайняти становище щодо пропозицій флотії про переховування ракет на поденні океанів. І тому знавці від укладування міжнародних договорів наголошують, що теперішній договір доведеться не лише проаналізувати, але й змінити, щоб встановити в морських глибинах найточніші верифікації.

Коли ж мова йде про роззброєння, то тут мається до діла, більше з „аритметикою“, як із дійсним роззброєнням. Навіть у найскрупульяніших аналізах роззброєння здебільшого звертається увагу тільки на саму калькуляцію стратегічної стабільності, але не звертається уваги на нищівну силу хочби дуже зредукованої частини сучасних атомових арсеналів, наприклад, ніхто досі ще не встановив, скільки зарядних голів потрібно буде залишити для т.зв. „відплатного відстрашування“, а скільки на саме ядерне знищення ворога?

Деякі атомові теоретики твердять, що вистане навіть і не повних 10 відсотків теперішніх арсеналів, щоб упродовж години знищити кожену індустріюну державу, в тому навіть обидві супердерж-

жави — США і СРСР. Ніхто не може уявити собі хочби приблизно, як виглядатиме таке атомове спустошення.

Атомові фахівці підкреслюють, що вся теперішня нападна та оборонна технологія не змінить теперішньої дійсності. А вона „скельно кам'яна і пекельно непрогляда“ і в сучасному розумінні — „яскраво апокаліптична“. Від початків роззброєння — „Салт-1“ і „Салт-2“ пройшло вже чимало часу, і треба звернути увагу, що зайшло чимало дуже важливих технологічних змін. В першу міру піднеслася акуратність у прицілах „до меж неімовірності“. І ця загроза зловіщою тінню зависла над невідомим майбутнім. Побоювання, що одна сторона може взяти під обстріл всі атомові ракети і знищити їх т.зв. „першим прицільним ударом попадання“, став поштовхом для створеної „стратегії вистрілу з попередження“.

У зрозумілих словах це означає, що коли котра країна поважилася б перша вистрілити свої ракети в „першому ударі“, то противник задалегідь вистрілить свої ракети якраз з цього „попередження“. Така політика означає, що війна може розпочатися дослівно в мінутах, ще заки політичні або мілітарні провідники вспіють почати діяти.

Про дальші фактори у підвищенні акуратності в ракетах „Лоренс Лівермор Нейшенел Лаборатори“ наводить приклади з сучасними американськими ракетами. Всі вони, зокрема, з найновішої продукції, можуть попадати на 300-500 метрів від осередку прицілу, навіть як їх вистрілиться з віддалі 8,000 миль. Советські ракети мають приблизно таку саму акуратність.

Союз дослідників для „Розгляду і студій атомових дій“ подас, що сила нищівності ракет постійно зростає. На приклад, бомба, яка експлуодувала над Гірошімою, обіймала площу нищення на 4 квадратні милі. А споруджена в 1972 р. ракета „Мінітмен-3“, яка має три окремі заряди типу МІРВ, кожна із них 170 кілотоннів розривної сили, може знищити простір 45 квадратних миль. Якщо ж перейти до вищої „ракетної ієрархії“, тобто до ракети „МХ“ з її вивінуванням 10 10 окремо діючих зарядів, кожна силою 350 кілотонів, то вони можуть знищити обшир 250 квадратних миль.

В останніх трьох роках у перегонах модерного озброювання почав висовуватися щоразу чіткіше фактор „розмежування та проведення й устійнення лінії“ між силою великих ракет і тактичною мілітарною ядровою зброєю призначеною для вжитку на фронтових полях бойових дій. Деяка тактична ядрова зброя, наприклад, і невелика граната вистрілена з далєбійної гармати, може заподіяти більше знищення, як її змогли б зробити під час Другої світової війни 10-12 бомбовозів середнього типу.

Деякі теоретики думають, що якщо окремими договорами обмежити б вживання більших ракет, то тоді можна б прийняти за факт, що можна провадити менші або, як їх називають „обмежені ядрові війни“.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

І НОВИМ РОКОМ

щиро вітаємо наших членів і українську громаду

Філядельфії і околиці

Дирекція й урядники

„САМОПОМІЧ“

Української Федеральної Кредитової Кооперативи
у Філядельфії

Центрاليا:

1729 Cottman Avenue, Philadelphia, Pa., 19111

Tel.: (215) 725-4430

Філія:

4946 North Broad Street, Philadelphia, Pa., 19141

Tel.: (215) 455-8770

Починаючи від 1972 року, коли введено в серійну продукцію ракети „Мінітмен-3“, США, за виїмком постійних дослідів з вдосконалюванням далекозасяжних ракет, не можуть почванитися ніякими новими досягненнями в ракетобудівництві. Але за цей самий час СРСР встиг створити „цілу нову генерацію“ сімох нових типів ракет.

З новіших здобутків США слід відмітити будову й введення в дію п'ятого за чергою підводного човна-велетня „Трайидент“, який описують як плаваюче „підморське страхіття“.

Кожний „Трайидент“ має 200 окремо діючих (типу МІРВ) ядрових зарядів, якими може заатакувати 20 мільйонів квадратних миль СРСР з будь-якого океану.

Теперішня флотилія підводних човнів „Трайидент“ зі своєю технікою „незнищимою“, бо теперішні засоби морських сил СРСР не можуть віднайти або знищити човен „Трайидент“, а кожний „Трайидент“ своїми ракетами може знищити 160 важливих мілітарних осередків, портів або індустрійних міст СРСР.

Василь Верига

XV КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

В днях від 10-го до 13-го жовтня ц.р. у місті Вінніпегу відбувся XV-ий Конгрес Українців Канади під кличем „Свою Україну любіть, любіть її... во врем'я люте“. Так само, як усі попередні Конгреси, був він свого роду переглядом організованих сил канадських українців, з одного боку, та спробою заглянути в майбутнє, і як до нього треба готуватися з другого. Слід підкреслити, що підготовлявся цей Конгрес у доволі несприятливих умовах таки внутрі самого КУК, де існувала криза провідництва, бо не було ані президента КУК, який кілька місяців перед тим мав нещасливий випадок, який його прикував до ліжка, ані не було ексекутивного директора КУК, який звичайно організував конгреси. З уваги на те, справу організації віддано в руки панни Софії Качор, управителя Осередку Української Культури й Освіти в Вінніпегу. І, не в догану нікому, а зокрема чоловічому роду, це був, мабуть, один із найкращих конгресів.

У зв'язку із Конгресом відбувся також з'їзд представників Комісії Захисту Громадянських Прав КУК, на якому з проробленої роботи звітували голова Комісії Іван Григорович, Валентина Курилів, Любомир Луцок, а Петро Микуляк здавав фінансовий звіт. Слід пригадати, що Комісія Захисту Громадянських Прав КУК постала внаслідок створення урядової Комісії Дешена для перевірки, чи є в Канаді воєнні злочинці. З уваги на те, що почалися обвинувачення

українців у злочинах супроти жидів, а зокрема проти Української Дивізії „Галичина“, була створена Комісія Захисту, а поруч з нею і Комісія Захисту доброго імені Української дивізії „Галичина“. З рани цієї Комісії звітував її член Василь Верига.

10 жовтня вранці в год. 10-й відбулася конференція, а також паралельні конференції Братства Українців Католиків, Крайового Центру Українських Шкільних Рад, Комітету Українок Канади, Української Кооперативної Ради Канади, Союзу Українських Канадських Ветеранів, Суспільної Служби Українців Канади та інших організацій як Пласт, СУМ тощо. Всі ці організації схвалювали свої резолюції, які пізніше творили цілість резолюції Конгресу.

Відкриття Конгресу відбулося в п'ятницю в год. 8:30 увечорі в готелі „Вестін“, із традиційною вже програмою, з вибором президії та привітаннями. Від уряду Канади виступав посол д-р А. Кендїй і прочитав привіт від прем'єр-міністра В. Мальруні, а від провінції Манітоби міністер культури Джуді Василиця-Лейс. На другий день, в суботу 11-го жовтня, Конгрес проходив згідно з наміченою програмою, вибір конгресових комісій, звіти Екзекутиви і голів комісій, Шевченківської Фундації та Контрольної Комісії.

Того ж самого дня по полудні відбувся „Симпозіум про мандат федерального уряду відносно досліджування воєнних злочинців“, яким проводив д-р Орест Рудзік, а панелістами були адвокати Іван Сопінка, який представляв легальний бік справи, та Ярослав Ботюк, який говорив про те, як використано Комісією Дешена на знеславлення канадців східньо-європейського походження, а зокрема на українців. Зі становищем українців вповні солідаризувалися присутні на симпозіюмі представники інших східньо-європейських груп, а саме литовці, естонці, латвійці, словаки, словінці й хорвати. В ході дискусій виявилось, наскільки обурена є українська спільнота одностороннім підходом канадського уряду, обмежуючи компетенції Комісії Дешена тільки до нацистських злочинів.

Увечорі в суботу відбувся конгресовий бенкет, на якому головну доповідь мав посол Андрій Вітер. Він також вітав Конгрес від прем'єр-міністра Мальруні. Треба ствердити, що посол А. Вітер солідно приготується до своїх публічних виступів, і за те як і за його вклад в оборону доброго українського імені йому належить признання. До речі, під сучасну пору, коли під впливом Візенталя й Літтмана українців атакують з усіх боків, то ще найбільше стає в їхній обороні на форумі парламентау таки Вітер і Кендїй. Нічого не чути від послів-українців, членів кабінету міністрів.

В неділю 12-го жовтня відбулася маніфестація перед пам'ятником Т. Шевченка з приводу 125-річчя його смерті та 25-річчя здвигнення того ж пам'ятника перед будинком Манітоського парламентау. З цієї нагоди українські ветерани й молодь зложили перед пам'ятником вінки.

По полудні відбулася цікава сесія, також симпозіум, під назвою „Будуємо будуччину: Українці канадці у 21-му столітті — проєкт дії“. Тут виступали панелісти: проф. Богдан Кравченко, д-р Роман Петришин, Р. Єренюк та М. Спольський. Основну доповідь виголосив проф. Кравченко, який на базі наукових дослідів, ствердив, що українці не є трактовані в Канаді ані відповідно до свого вкладу в її розбудову, ані відносно до своєї кількості. „Незважаючи на те, що в 1971 р. „майже 6% нашого населення мало якусь університетську освіту, серед нашої спільноти спостерігався найнижчий середній дохід у порівнянні до будь-якої іншої етнічної групи в Канаді, за винятком індіан і ескімосів. Англо-канадська група, яка охоплювала 45% усього населення в 1971 р. представляла собою 86% канадської економічної еліти. Ми разом з усіма іншими (за винятком французів), хоч і становили 27% усього населення, репрезентували лише 5% тієї ж самої еліти, більшість із цих 5% „інших“ склали канадські жиди (4%). Таким чином, із показника, що нараховував 775 осіб, лише 42 представники економічної еліти належали до категорії „інші“, і лише 10 з них не були жидами.“ З цього видно, що українцям ще добре треба попрацювати і боротися за свої права, щоб у 21-му столітті досягнути те, що їм правно належалося б. Р. Єренюк, говорячи про багатокультурність, ствердив, що „підтримка нашої спільноти за рахунок федеральної програми багатокультурності не тільки була постійно низька, але від 1984/85 рр., коли ми дістали 860.555 дол., фінансування зменшилося до 661.620 в 1985/86 рр. Приблизно підраховано, що в 1986/87 рр. ми одержимо менше 500.000 дол. у субсидіях.“ Вже хочби з цих цифер видно, як ставиться до українців консервативний уряд Канади. З того виходить, що, за словами урядових представників, які на наших різних святкуваннях та академіях вихваляють нас як добрих і рівних з іншими громадян Канади, криється здебільша лицемірство, бо діла говорять що інше. Симпозіум „Будуємо будуччину“ вказує ще й на те, що молодше покоління продовжує роботу своїх попередників, своїх батьків, змагаючи за кращі умови для української спільноти. Але змагає вона вже іншими методами, бере науковий підхід, доводить усе сухими цифрами, яких не можна заперечити. Тому з нашого боку залишається тільки побажати їм успіху, хоча настанова теперішнього консервативного уряду вказує на те, що та боротьба не буде легка.

На вечері в неділю з головною доповіддю виступив міністер копалинь та енергії Манітоби Вільсон Парасюк, який з гордістю говорив про успіхи українців у манітобському уряді, де їх є аж шість міністрів на усіх 21. Він багато уваги присвятив темі „Будуємо будуччину“, цитував кілька разів їхні ствердження і заохочував до дальшої конструктивної праці для закріплення належних українцям прав у Канаді.

Тоді, коли приємно і з задоволенням слухали учасники Конгресу

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

ОБ'ЄДНАНІ В КООПЕРАЦІЇ НАЗУСТРІЧ МАЙБУТНЬОМУ!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

САМОПОМІЧ

в Чікаго

дає всі банкові услуги своїм членам на найкращих умовах.

Щадить і позичає у Вашій українській касі

Самопоміч

і скріплює українську господарську силу.

Всі ощадності в Касі *Самопоміч* мають
державне забезпечення до висоти 100,000 дол.

SAMOPOMICH

2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 Tel., (312) 489-0520

*Радісних Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року
усім Клієнтам бажає*

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА в ТОРОНТІ

UKRAINIAN (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

ЦЕНТРАЛЯ: 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2

Tel.: 922-1402 — 922-2797

ВІДДІЛ: 2397 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1P6

Tel.: 762-6961

ВІДДІЛ: 3635 Cawthra Rd., Mississauga, Ont. L5A 2Y4

Tel.: 272-0468

Морисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання *помагати*

членам в економічних справах порадами і фінансово

НАША СПРАВА: СЛУЖИТИ ЧЛЕНАМ

слів міністра Парасюка, цей добрий настрій обернувся фактично в сум, коли по вечері д-р Дж. Гофман спеціаліст нуклеарної фізики з Каліфорнії аналізував „Чорнобильську трагедію“. Він передсказував, що вона є довготривалою трагедією й коштуватиме український нарід не менше одного мільйона жертв. У відповідь на запитання, як треба розуміти те, що советський уряд забирає з Західньої України молодих людей на очищення терену в околицях Чорнобилю від радіації, д-р Гофман заявив, що таке поступування є кримінальним злочином, бо молоді люди є менше відпорні на радіацію, ніж старші, а молодь таки дуже вразлива на неї.

Конгрес закінчився звітами в різних паралельних конференцій та прийняттям резолюції й очевидно, вибором президента Комітету Українців Канади, Президії КУК, Екзекутиви та Контрольної Комісії. Новим президентом КУК вибрано д-ра Дмитра Ціпивника, який, віримо, буде добрим репрезентантом української спільноти в Канаді, репрезентантом, який знає, що хоче й до кого за тим звертатися. Весь Конгрес закінчився „Обідом подяки“, на якому з головною доповіддю виступив Б. Норрі, посадник міста Вінніпегу. В часі цього обіду відбулася також і роздача Шевченківських медалів, які Президія КУК роздає кожного Конгресу особам різних організацій та установ за їхню працю для добра української канадської спільноти.

Авалізуючи перебіг Конгресу, доводиться з приємністю ствердити, як це вже було сказано на початку, що це був один із кращих українських канадських конгресів. Делегати виявилися вповні на висоті своїх завдань, запитання і дискусії були речеві. Також виявилось ще й те, що ціла українська спільнота дуже стурбована наклепами на українську еміграцію, випродукованими в Москві, а поширюваними й піддержуваними в Канаді і поза нею, на жаль, деякими жидівськими організаціями.

Конгрес Українців Канади виявив позитивне явище, а саме, що до голосу приходять зовсім закономірно нове молодше покоління народжене вже поза Україною, здебільша в Канаді, але з не меншою турботою за майбутнє української спільноти тут, як і там у поневоленій Україні. Хоча в них підхід дещо інший, без високопатріотичних слів чи фраз, але вислід мабуть буде, якщо не кращий то, у всякому випадку, не гірший, як досі.

Але було б невірно твердити, що XV Конгрес Українців Канади був бездоганий. Ні, були в ньому і недогляди. Наприклад, прикро вражало те, що на відкритті Конгресу в п'ятницю 10-го жовтня за президіяльним столом президент СКВУ, Петро Саварин, не сидів поруч голови Президії Конгресу і міських достойників. Це вказує на брак пошани до власних авторитетів. Хоча це тільки мала деталь цілості, але вона важлива, бо президент нашої найвищої установи, якою є Світовий Конгрес Вільних Українців, повинен і мусить завжди мати найбільш почесне місце і складати свій привіт один з перших.

Коли ми не шануємо себе самі, то як можемо очікувати, щоб нас шанували інші?

Хоча XV Конгрес Українців Канади був одним із найкращих під оглядом організації та діловості в нарадах, він був одночасно й одним із найслабших під оглядом репрезентації від федерального уряду. Можна сміло сказати, що прем'єр-міністрів Браєн Мальруні зігнував українців, як жоден інший його попередник. Не тільки, що він сам не прибув на запрошення на Конгрес, але навіть не був ласкавий прислати когось зі свого кабінету, дармащо він там має аж двох українців. Щоб якось заспокоїти українську громаду п. Б. Мальруні вислав „на полуденок“ з екзекутивою КУК міністра багатокультурности Дейвида Кромбі. Полуденок міг бути навіть і смачний, але сам факт, що делегати на Конгресі його не бачили, має свою вимову. Правда, п. Б. Мальруні вислав письмові привіти, про що вже була згадка.

Відбувши успішно XV Конгрес Українців Канади й вибравши нову екзекутиву на чолі з д-ром Дмитром Ціпивником, хочемо вірити, що йому вдасться привернути КУК-ові належне місце в мозаїці канадської багатокультурної спільноти, до привернення гармонії в колі етнічних груп в Канаді. Але для досягнення цього д-р Ціпивник мусітиме мати нашу підтримку, моральну й матеріальну, бо гідна репрезентація коштує, і на це треба бути приготованим. При цьому можемо сказати, що ті кошти будуть без порівняння менші від того, що нас тепер коштує оборона доброго українського імені перед Комісією Дешена та перед усіма громадянами Канади. Мирне й ділове проведення Конгресу Українців Канади вказує ще раз на те, що канадські українці ставлять суспільні справи, а зокрема добро громади, вище своїх партійних чи групових інтересів. І на цьому користають поодинокі громадяни українського роду, українські організації й установи, а вкінці й ціла канадська спільнота. За це, очевидно, належиться признання проводам великих канадських організацій, голови яких і проводили Конгресом; мгр. Теодосій Буйняк, президент Ліги Визволення України, був головою Президії Конгресу; мгр. Михайло Ромах, президент Українського Національного Об'єднання, та мгр. Ярослав Скрипник від Союзу Українців Самостійників були його заступниками й проводили окермими сесіями.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

*Всім нашим передплатникам, авторам, дописувачам,
Головним Управам і Членству Комбатантських Організацій
б а ж а є*

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ "ВІСТЕЙ КОМБАТАНТА"

Минуле

Василь Федорович

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ НАПЕРЕДОДНІ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917 Р.

(З думок радянського історика)*

На початку загальне зауваження автора: „Радянська історіографія не висвітлила правильно історії українського національного руху. Причиною було диктаторське правління Сталіна і пов'язаний з тим „культ особовости“. Внаслідок того проблема українського національного руху була в науці „закритою зоною“ й була визнана як буржуазно-націоналістична контрреволюція. Якінебудь спроби писати про цей рух критично й показати в правдивому світлі боротьбу українських націоналістів проти російського Тимчасового правління вважалося відступством від марксизму й переслідувалося як націоналістичний ухил. Отже, серйозні студії українського національного руху були неможливі. Правда, про нього деколи говорилося, але якось мимоходом, скоромовкою, і то тільки тому, що того процесу не можна було викреслити з історії. Українське національне питання висунулося в тому часі на одне з перших місць і відіграло важливу роль в історії українського народу. Воно мало також неабиякий вплив на Жовтневу революцію і її наслідки в Україні, на тактику більшовиків супроти українських робітників і селян; взагалі воно було таке сильне, що залишило слід на всіх подіях того часу і вже в самих початках стало центром уваги істориків, які вивчали Жовтневу революцію в Україні.“

Цікаве також друге спостереження автора. Всупереч загальноприйнятим твердженням ворожої пропаганди, він не вважає українського національного руху і змагання до самостійної української держави німецькою інтригою. Цей рух був результатом історичного розвитку українського народу, а оформили його такі українські „націоналісти“, як М. Грушевський, В. Винниченко, В. Дорошенко, П. Христюк, І. Мазепа та інші, між якими були професійні історики. Під їх впливом, — твердить автор, — виникла націоналістична кон-

* Автор — Степан Королівський (1904-1976), професор історії в Харківському університеті, член КПРС з 1930 р. Гл. „История СССР“, рік 1965. кн. 5.

цепція українського національного руху. Революція з 1917 р. прибрала на Україні національний характер, вона вважалася національно-демократичною революцією, метою якої було створення самостійної української держави. Основною силою революції українські провідники вважали не поодинокі суспільні класи, а цілий український народ, єдиний, монолітний, безкласовий. Питання соціальні, аграрні та інші мали бути підпорядковані національній ідеї. До тих змагань українського народу поставилися вороже російські кола. Зокрема скандальною була великодержавна концепція, репрезентована білогвардійцями типу Мілюкова, Денікіна, Краснова, Родзянка, що явно ігнорувала український національний рух і вважала його авантюрою горстки фанатиків-мазепинців.

Виникнення і буйний ріст українського національного руху в період революції 1917 р. треба вважати своєрідним історичним феноменом. Україна в тому часі не творила навіть одної національної цілості; вона була розділена між царською Росією і монархічною Австро-Угорщиною. Обі частини України були залежні від чужих сил, зазнавали гноблення й не мали ніяких національних прав, не говорячи вже про державну самостійність. В тій ситуації серед різних кіл українського населення почало наростати більше чи менше незадоволення, а це привело до видвигнення національних вимог і зміцнення національного руху, що став ще більш вимогливим в часі російської революції, коли прибудилися національні прагнення всіх підкорених народів Росії.

Положення України в системі російської імперії було складне і противорічне. Економічно Україна представляла доволі сильний район імперії і разом з нею переходила стадію різних соціальних та економічних потрясень, що в результаті довели до революції. Одночасно поступово проходили ліквідація національної окремішності й економічне та культурне зближення українського й російського народів. Тут автор признає, що цей процес зближення — чи об'єднання народів — не завжди проходив добровільно, часто панівна російська верства застосовувала насильство. Український народ зазнавав тяжкого національного гніту з боку царського уряду: нищення української культури, переслідування мови й літератури, закривання шкіл, безпощадне переслідування національних рухів та змагань до власної держави.

Нерівноправне положення України в царській Росії та експлуатація її багатств стримували її економічний розвиток, створюючи з неї тільки резервуар зернових культур на експорт при одночасному занедбанню індустріального сектора. Адміністративна карта України не показувала ніяких національних особливостей, а служила тільки адміністративно-поліційним цілям самодержавства. Те все викликавало зрозумілу реакцію народу, невдоволення, розрухи й посилення національно-визвольного руху. Україна зустрічала події 1917 року з великими надіями й немічними завданнями.

Березнева революція 1917 р. знищила основне джерело гноблення народів Росії і створила умови для розвитку національних рухів серед неросійських народів. Вже в перших днях революції на Україні відбувалися зібрання, віча, маніфестації не тільки в Києві, але також і в обласних та районних центрах. На зібраннях інтелігенції ухвалювано резолюції з вимогами свободи для українського народу, національної рівноправності та автономії України в федеративній Росії. На зібраннях солдатів, робітників і селян — поруч вимог миру, хліба і землі — видвигалися також домагання свободи для українського народу, а деколи також — автономії.

Хоч український визвольний рух був уже доволі сильний, то все таки Тимчасове правління не хотіло визнати права українського народу на автономію, а що більше — не хотіло признати навіть національно-культурної рівноправності. Ту політику підтримувала також частина російського населення, вважаючи український народ частиною російського народу, а українську мову зіпсутим діалектом російської.

В тих умовах сильно заактивізувався український націоналізм. Відновилися давні українські політичні партії: Товариство Українських Поступовців (ТУП), що згодом перейменувалося на Українську Партію Соціалістів-Федералістів (УПСФ); Українська Соціально-Демократична Робітничка Партія (УСДРП); Українська Партія Соціалістів Революціонерів (УПСР); Українська Партія Соціалістів-Самостійників (УПСС). В місяці березні 1917 р. постала в Києві всеукраїнська громадська установа Центральна Рада, яка прийняла керівництво цілим українським рухом.

Тут коментар автора, з яким сьогодні, з перспективи років, можна погодитися або ні: „Український національний рух ні до революції ні в період революції не був досить глибоким, всенародним, масовим. В масах народу він ніколи не був чисто національним і тільки національним, т. зн., рухом, що стояв виключно на ґрунті боротьби проти національного гніту і під національними гаслами. Таким він був тільки серед української інтелігенції. Тому він виник пізно при глибоких конфліктах й національне питання не могло стати головним гаслом революції. За землю український селянин готов був воювати, за землю він готов іти на смерть. Зате в боротьбі за національну рівноправність, за національне самовизначення він обмежувався до участі в з'їздах, мітингах, підтримував їх змагання, але на боротьбу за ті інтереси він не був готовий. Національне питання не могло бути головним гаслом революції також з уваги на особливе положення українського народу в системі російської імперії. Не зважаючи на те, що українців гноблено, а деколи зачислювано їх до „інородців“, все таки вони стояли краще від інших неросійських народів: для них не було, нпр., національних обмежень при прийомі на державну службу, при виборах до земського чи міського управління, при вступі на університетські студії

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

складають

ДИРЕКЦІЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

"САМОПОМІЧ"

558 Summit Avenue, Jersey City, New Jersey 07306

Telephone: (201) 795-4061

Branch Office: 981½ South Broad St. Trenton, N.J. 08611

Tel.: (609) 695-1043

- Платимо 7% на ощадноствевих Kontak
- Обезпечення щадничих конт до висоти 100,000долярів.
- Безплатне життєве обезпечення на щадничих Kontak до висоти 2,000 долярів.
- Відкритий кредит до суми 2,500 дол. на один Ваш підпис.
- Безплатна анцептація всіх консумпційних позичок на випадок постійної непрацевдатности або смерти до висоти 10,000 дол
- Позички для студентів, за які проценти платить держава.
- Пенсіні фонди ІРА.
- Одержання чеків Соціального Забезпечення та інших ченіє Федеральної допомоги.
- Дитячі щадничі Kontak.
- Сертифікати 6, 12 і 30-місячні. Платні більші відсотки від комерційних банків.

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ У ВСІХ ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ.

Години урядування:

Понеділон до пятниці — 6-та до 8-ої вечора

Середа і субота — 10-та до 12-ої пол.

і т.п. Крім того, спорідненість російської й української мов до деякої міри зближувала оба народи. Тому саме широкі маси ставили на перше місце соціальні, а не національні питання.“

Для української інтелігенції національне питання далі було основним, *conditio sine qua pop.* Також трудове селянство з березневою революцією почало боротьбу за національне і соціальне визволення, вимагаючи перш за все ліквідації перешкод, що стояли на дорозі національного розвитку. Безпосередні й негайні вимоги були: введення української мови в усіх урядах і державних установах, оснування українських рідних шкіл, розгорнення культурно-освітньої роботи серед населення в рідній мові з одночасним пошануванням прав і вимог інших народів, що живуть на території України. І так Селянський З'їзд Херсонської області в квітні 1917 р. схвалив резолюцію: встановити в Росії демократичну республіку з забезпеченням для всіх народів права на самовизначення. Такий же з'їзд в Полтавській області проголосив, що всі громадяни є рівні перед законом, не сміє бути ніяких національних обмежень та що кожна нація має право на культурне і національне самовизначення. З'їзд депутатів Ізюмського району Харківської області з 25 травня 1917 р. вирішив, що навчання в школах від осені 1917 р. має відбуватися в українській мові, з захованням права росіян мати власну школу. Те рішення перейшло майже одноголосно, 149 голосів проти 3. На тому ж З'їзді обговорювано також земельне питання й постановлено, що загальні принципи земельної реформи мають бути встановлені Всеросійськими установчими зборами, а виконання земельних законів на Україні має належати до Українського сейму.

В загальному широкі кола українського трудового селянства на початку революції в своїх вимогах не йшли далше широкої автономії України в рамках майбутньої Російської федеративної демократичної республіки.

Право на національне самовизначення українського народу, — за словами автора, — обстоював також „многонаціональний“ пролетаріят України; він включив цей принцип у свою програму і боровся за його повну реалізацію. Тут же автор зараз модифікує своє твердження і каже відкрито, що многонаціональний склад українського пролетаріату послаблював його активізацію в тій боротьбі, не звертав уваги на важливість питання національного самовизначення, а часто зовсім ігнорував його. Тому сприяла „великодержавна політика меншевиків і есерів, що вороже відносилися до змагань українського народу за національну свободу“. (Тільки більшовики під керівництвом „великого“ Леніна, — каже автор, — признавали принцип самовизначення народів і навіть право на повну самостійність).

З черги автор розправляє з Центральною Радою. Ось його думки: Поряд із здоровим в своїй основі національно-визвольним рухом робітників і селян, позначається в тому часі сильна активність

українського націоналістичного руху, що залишив незатертий слід в історії українського народу. Тут ідеться про той рух, що його ідейно й організаційно очолювала Українська Центральна Рада. Який її характер? Виникла вона в березні 1917 р. в Києві, зорганізована Товариством Українських Поступовців — організацією буржуазно-націоналістичної інтелігенції. Згодом її склад поповнився українськими соціал-демократами, есерами та соціалістами-самостійниками. Спочатку до неї належало всього кілька десятків людей, а вже восени 1917 р. вона нараховувала около 800 депутатів.

Хоч серед депутатів було велике число робітників, селян і трудової інтелігенції, автор — подібно як і всі більшовики — вважає Центральну Раду „буржуазно-націоналістичною“ організацією, бо ядро її творили українські націоналісти і національно-свідомі інтелігенти. За час свого існування (березень 1917 — квітень 1918) Центральна Рада перейшла ряд етапів, пережила певну еволюцію, але своєї „контрреволюційної буржуазно-націоналістичної“ структури вона не змінила. В першому періоді свого існування, то є в по червні 1917 р., Центральна Рада не була ще органом влади і представляла собою лиш організований центр українського націоналістичного руху. В червні 1917 р., після проголошення 1-го Універсалу, вона стала органом автономії України і створила виконний орган — Генеральний Секретаріят, що був Краєвим органом влади Тимчасового Уряду України. Після жовтневого перевороту в Петрограді і перемоги більшовицької революції аж до лютого 1918 р, то є до часу

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО і УСПІШНОГО НОВОГО РОКУ

Крайовим Управам, Управам станиць Братства,

Управі Братства "Броди-Лев", Членам Братства, Членам

Дивізійних Родин, Комбатантським Організаціям, Українським

Організаціям, Військовикам та всій Спільноті

б а ж а є

**ГОЛОВНА УПРАВА
БРАТСТВА КОЛ. БОЯКІВ 1-ої УД УНА**

приходу на Україну австро-німецьких військ, Центральна Рада і Генеральний Секретаріат були вищими органами влади проголошеної Української Народної Республіки, а тим самим „головною опорою контрреволюції і перешкодою встановлення радянської влади на Україні“. Накінець, з моментом приходу німецьких військ аж до квітня 1918 р., Центральна Рада і Генеральний Секретаріат (перейменовані в січні 1918 р. на Раду Народних Міністрів) стали „жалюгідними васалами інтервентів і зрадниками українського народу“.

Почавши свою діяльність заявою про необхідність для українського народу „нового свободного, творчого життя після більш, ніж 200-річного сну“, Центральна Рада в квітні 1917 р. одержала від Українського Національного Конгресу повноважень відстоювати автономію України в майбутній Федеративній російській республіці. Видвигати клич повної незалежності України, що насправді було остаточною метою українського визвольного руху, Центральна Рада ще не відважувалася. Народні маси, хоч були захоплені ідеєю самостійної України, були покищо зайняті іншими, для них важливішими, проблемами й не думали про цілковитий розрив з Росією. Щоб протидіяти поширенню соціалістичних кличів революції, Центральна Рада старалася зацепити між робітниками ідею національного миру і гармонії та вірності національній дисципліні, намагаючись одночасно відложити на пізніше складні соціально-економічні проблеми, які могли б внести роздор в ряди одної, ще недостатньо консолідованої української нації. З такою тактикою погоджувалися всі партії, що входили в склад Центральної Ради і Генерального Секретаріату. Центральній Раді вдалося звербувати на свій бік не тільки міську і сільську „буржуазію“, але також трудових селян, солдатів і трудову інтелігенцію.

В боротьбі за автономію України Центральна Рада зазнала великих труднощів, бо Тимчасове правління було рішучим противником національного відокремлення народів Росії. Тоді, при кінці травня 1917 р., прибула до Петрограду офіційна делегація Центральної Ради з домаганням, щоб Тимчасове правління висловило своє принципове прихильне ставлення до автономії України, щоб при Тимчасовому правлінні був призначений спеціальний комісар для справ України, а в Києві особливий комісар з крайовою радою для координації діяльності в столиці і в краю. Крім того, делегація домогалася українізації війська, адміністрації та шкільництва. Відкинення тих вимог викликало загальне невдоволення і спротив народних мас. Тоді Центральна Рада 1-им Універсалом з червня 1917 р. проголосила автономію України і створила перший „націоналістичний“ уряд — Генеральний Секретаріат під головуванням Винниченка. Одночасно Центральна Рада звернулася до народу з закликом підтримати її діяльність. негайно почали творитися місцеві органи влади: обласні й районні ради, а по селах і волостях — народні управи. Центральна Рада почала гарячково організувати свої збройні сили;

в лавах російської армії творилися українізовані частини, а крім того поставали окремі відділи вільних козаків, гайдамаків, сердюків, до яких приймали тільки синів „буржуазії, кулаків і націоналістично настроєної інтелігенції“.

Супроти рішучої постави Центральної Ради Тимчасове правління рішилося піти на уступки. До Києва прибула з Петрограду урядова делегація для переговорів з українським урядом. У висліді нарад Керенський іменем Тимчасового правління визнав Центральну Раду і Генеральний Секретаріят крайовим органом влади на Україні. Однак небагом Тимчасове правління самовільно нарушило договір. Це викликало глибоке замішення й загальне обурення. Проте Центральна Рада ще не зривала зв'язків з Тимчасовим правительством, бо вірила, що їй вдасться прийти до якогось порозуміння. До того вже не дійшло. В листопаді 1917 р. внаслідок більшовицького перевороту упало Тимчасове правління, а Центральна Рада, не маючи наміру переговорювати з більшовиками, проголосила Україну Народною Республікою.

Відношення Центральної Ради до Тимчасового правління, а зокрема факт, що вона не зважаючи на його негативне ставлення до українства, автор інтерпретує як спільність інтересів „української і російської буржуазії“, яка мала на меті знищити здобутки Жовтневої революції. Також проголошення України Народною Республікою автор вважає фактичним відірванням її від Росії, з метою відгородити територію України від проникання до неї ідей соціалістичної революції. Це до деякої міри їй вдалося. В грудні 1917 р. Центральна Рада „зірвала“ Всеукраїнський З'їзд Рад, що мав винести рішення про встановлення радянської влади на Україні. Делегати мусили перенести свій з'їзд до Харкова і тут проголосити Українську Радянську Республіку як невід'ємну частину Російської федерації „з правом свobodного виходу з неї“.

*
**

Накінєць: В автора помітне якесь роздвоєння, „подвійна особовість“. Як історик, він старається бути на загал об'єктивним, але, як комуніст, він беззастережно обстоює більшовицьку політичну лінію і з повною рішучістю засуджує український „буржуазний націоналізм“ і Центральну Раду. Цікаве, чи це його таке переконання чи може тільки данина „старшому братові“.

Левко Боровиковський
(1806-1889)

ДО ДРУКАРЯ

Друкарю! Не дрймай: де треба точку став,
Щоб мокрим нас рядом злий критик не напав,
Бо є такі: не найде толку — буде тихо;
Не найде ж точки — лихо!

Ярослав Петрович

СВІТ ЦЕ ПОНАДМІРНО ОЗБРОЄНИЙ ТАБІР

Наближуємося до періоду, в якому велетенські збройні сили, як це було в 2-ій світовій війні, коли мобілізація людських та індустрієних ресурсів нагадувала своєрідні „модерні хрестоносні походи“, — не будуть мати місця — тепер того роду сценарій більш, як проблематичний, і ледве, чи ще раз будь-коли повториться 2-га світова війна, яка була змагом між потугами на „життя і смерть“ або, як кажуть військові теоретики, вона була „останньою дефінітивною та вирішальною війною в нашій історії“. Здавалося теж, що цю війну на глобальну скалю велося не за якесь „нове панування“, а за знищення тиранії, що в той час загрожувала всім континентам. У загальній настанові було хотіння, щоби після цієї війни встановити непорушний, більше ніколи і ніким не загрожуваний вічний мир.

Але після всіх ідеальних плянів для встановлення непорушного міжнародного миру, для яких завершенням було створенням Організації Об'єднаних Націй, ми бачимо зовсім протилежні наслідки. Незважаючи на світові протести і наростаючий страх перед черговою війною з атомовою нищівністю, ще дотепер не було такої приспіненої і посиленої продукції всіх родів зброї, яку проводять всі індустрієні держави.

Докладних даних про збройну продукцію не можна встановити, бо уряди всіх держав намагаються вдержувати у найстрогішому за-секреченні, скільки зброї вони продукують або яка є їхня система виробництва?

І тому, мабуть, за найбільше авторитетні джерела слід прийняти урядові звіти й дані з річника „Альманаху стокгольмського дослідного інституту“ для досліджування міжнародного миру, в якому подається кількість продукції і продаж переважно звичайної зброї.

Не менше цікавим джерелом для виявлення виробництва зброї, є аналітична праця Ендрю Пієрра п.н. „Глобальна політика в продажі зброї“. У своїй праці автор намагається показати, що в однаковій мірі всі більші і менші держави уважають продукцію і купівлю зброї за основу своєї політики.

Малі держави не зацікавлені більше в тому, щоб купувати т.з. „надпродукційні залишки зі старих арсеналів великих держав“. Вони вимагають тепер зброї з найновішої модерної продукції, починаючи

від бойових джетових літаків, танків, самохідних гармат, транспортерів та різнотипних морських бойових і допоміжних одиниць. При цьому слід згадати, що всі продуценти придержуються старої, ще фінкійської приказки: „Поспішаймо, бо якщо не продамо ми, тоді продадуть цей самий крам наші сусіди“.

У висліді такої настанови продуцентів, зброяється дослівно і без винятків всі держави, але зброя попадає додатково не тільки в руки бійців, що боряться за свою легальну самостійність і незалежність, вона продістається теж в руки терористів-фанатиків сучасної вже генерації, яка вродилася і виростала в періоді постійного й імпульсивного світового дозброювання.

Починаючи від 1970-их років, „світовий збройний ринок“ віднотовує постійне нашарування і підвишку в продукції і продажі зброї, а в останньому 10-річчі (1974-1984) великі держави змагаються одна з одною за те, щоби доставами новішої зброї перетягнути уряди „третього світу“ на свою сторону. У світовому відношенні та розчисленні торгівля зброєю прийняла дійсно експлозійну форму.

В 1965-1975 рр. більше, як 25 мільярдів витрачено на торгівлю зброєю. Для пригадки, тільки Близький Схід і Південна Азія отримали від головних доставців: 5,150 бойових літаків, 26,200 танків і самохідних гармат, 19,760 опанцирених транспортерів, 38,300 земляповітря ракет, коло 300,000 кулеметів, рушниць і машинкових пістолів.

В 1975-1985 рр., вищизгадані цифри напевно подвояться. При чому покупці з „третього світу“ домагаються прискішених достав не тільки в кількості, але і в якості зброї. В мілітарному світі вважається

Христос Родився!

Радісних Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

*Членам Братства й Дивізійним Родинам,
колишнім воякам усіх українських армій і формацій
та всій українській спільноті в Діаспорі*

б а ж а є

**КРАЙОВА УПРАВА
БРАТСТВА НОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА в ЗСА**

ся, що основними доставцями залишаться п'ять індустрієйних держав: США, СРСР, Великобританія, Італія і Західня Німеччина.

У цій п'ятці продуцентів і продавців США займають перше місце із 40,2 відсотками, що в 1984 році продали зброї за 7,340 мільярдів, СРСР — за 5,840, Франція — 3,430, Великобританія — 2,670, Італія — 1,740 і Західня Німеччина — 1,580 мільярдів дол. Слід теж підкреслити, що всі ці держави збільшили в середньому на 25 відсотків свою продукцію. Новими замітнішими продуцентами почали нальовуватися Ізраїль і Бразилія.

Державний департамент США для „продукції і контролю амуніції“ повідомляє, що зброю було продано 72 окремим країнам, а в тому числі 55 відсотків важкої зброї для країн „третього світу“.

Коли підрахувати разом, то виявляється, що самі США і СРСР постачають на збройний ринок 70 відсотків продукції. Решту перебрали і порозділювали між собою: Франція, Великобританія, Італія і Західня Німеччина, а до них починають також приєднуватися два нові, досі менше відомі продуценти зброї — Ізраїль і Бразилія.

Незважаючи на те, що Ізраїль залежний майже у 80 відсотках від достав американської зброї для своєї оборони, він сам продукує чимало зброї з власного виробництва. Туди слід врахувати, починаючи від швидкохідних легкоозброєних човнів, малих земля-повітря ракет, протитанкових гранат тощо й кінчаючи на найбільш популярній зброї, що втішається великим попитом, — змініюризованих машинових пістолях „УЗІ“ і бойових джетах „КФІР“, які є модифікацією Міраж-5.

Збройні експерти передбачують, що продаж зброї Бразилії осягне в 1985 році суму 3-4 мільярдів дол. Бразилія постачає зброю не тільки для себе і своїх найближчих сусідів (дуже добрі є їхні танки й літаки), але продає її на Близькому Сході, особливо Іракові. Починаючи від 1978 року, вона продала Іракові 780 транспортерів, 625 танків, а тепер отримала нове замовлення на 870 мільйонів дол. Крім цього вона продає зброю Колумбії, Еквадорові, Йорданії, Савдійській Арабії, Малайзії і Китаєві.

„Армед Форс Джорнал“ недавно подав цікаві відомості про т.зв. „засекречених і закамфляжованих продуцентів“. Сюди входять деякі держави, які не виробляють зброї, але виконують важливу й необхідну роллю для доповнювання і підтримування продукції в тих державах, що продукують зброю на більшу скалю. Важливим в цій „частковій продукції зброї“ є вибір запасових частин чи серійне виробництво електронічних, іноді дуже прецизійних і скомплікованих апаратів.

До таких країн зачисляють: Австрію, Швайцарію, Швецію, Бельгію, Голляндію, Тайван і Японію. Для прикладу, як того роду домовлення проходять, наводимо слідуєчий факт: щоб США могли затримати контракт зі Швайцарією на 500 мільйонів дол. на заку

джетових літаків Ф-5, американська літаковиробнича фірма „НОРТ-ТРОП“ зобов'язалася допомогти у продажі на світовому ринку швайцарських продуктів на суму 300 мільйонів доларів. Такого самого роду або подібні трансакції проводять всі „допоміжні продуценти“.

Мілітарні аналітики від збройної продукції наголошують, що на практиці, починаючи від закінчення 2-ої світової війни, у „третьому світі“ наростає безупинне запотребування на нові доставки зброї.

Причин слід дошукуватися в тому, що новопосталі держави роблять це із двох причин: щоби себе оборонно забезпечити й „показати силу та гордість“ перед сучасним світом. Деякі з цих слабших держав купують зброю коштами освіти й охорони здоров'я свого населення, які відстають таки помітно в цих ділянках.

Коли ж ці приклади поставити в загальному й глобальному відношенні до світового населення, то виявляється, що світ витрачає 60 разів більше на вишкіл і вивінування кожного вояка, як на освіту кожної дитини. Дуже часто витрати на зброю перевищують на багато прибутки, що їх отримують новопосталі держави із загальних доходів з експорту своїх власних продуктів. Світ наче пов'язав себе нероздільно з постійно зростаючим розброєнням, яке навряд чи зменшиться. Потреба безпеки й страх перед тим, що хтось може наважитися посягнути на вільність й недавно здобуту незалежність, вимагають щоразу нового запотребування на модернішу зброю.

Того роду стан збройного тривання створює своєрідне „кві про кво“, про яке вже багато десятиріч тому писав відомий військовий теоретик Мольтке: „Щораз нові винаходи зброї створюватимуть новіші засоби їхнього вжитку й бойових приміненнь, а це і підказує, що війни зродили люди і тому вони існуватимуть так довго, як існуватиме людство“.

Христос Родився!

*З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО 1985 РОКУ
найщиріші побажання*

УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ В УКРАЇНІ І ПОЗА НЕЮ,

*УКРАЇНСЬКИМ ЦЕРКОВНИМ ІЄРАРХАМ,
ПРОВОДАМ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, А ЗОКРЕМА
ПРОВОДАМ КОМБАТАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ВСЬОМУ
БРАТСЬКОМУ ЧЛЕНСТВУ*

б а ж а є

КРАЙОВА УПРАВА

БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА В КАНАДІ

КОНСТИТУЦІЯ УРСР

1

Часто буває так, що багато говоримо про предмет, якого не знаємо. Під час тривання Мадридської конференції у справі перевірки виконання Прикінцевого Гельсінкського акту в одному з міст Канади, відбувалася зустріч етнічних редакторів. Обговорювались справи нехтування Радянським Союзом прийнятих на себе в Гельсінках зобов'язань. Тоді ж один з редакторів поставив запитання: Хто з-посеред Вас, панове, читав текст прикінцевого акту? виявилось, що, крім того, що питає, ніхто того акту не читав.

Отак і з Конституцією СРСР і УРСР. Ми багато про них говоримо, пишемо, але чи багато з-посеред нас знають їхній текст? Мабуть, небагато. Власне тому корисною справою буде публікація тексту Конституції УРСР з коментарем. Коментуючи текст Конституції УРСР, часто треба буде порівнювати його з текстом Конституції СРСР. Текст Конституції УРСР будемо цитувати за оригіналом, отже й зберігаючи правопис.

Насамперед скажемо, що слово „конституція“, яке походить з латинської мови *Constitutio*, означає *устрій*, а в державному законодавстві — основний закон держави, що закріплює суспільний і державний устрій, порядок утворення, принципи організації і діяльності державних органів, виборчу систему, а також основні права й обов'язки громадян. Згідно з наукою державного права, ніякий інший закон, ніяке інше розпорядження не можуть суперечити постановам конституції, навпаки — все законодавство країни має брати свій початок з принципів основного закону — конституції.

Практика доказує, що конституції майже всіх держав на вступі вміщують так звану „преамбулу“, цебто вступну частину важливого законодавчого акту, в якій викладається обставини, що є підставою до його видання або схвалення. Преамбула Конституції УРСР надто велика й в ній надто багато пропагандивного матеріалу. Саме тому вкажемо лише на деякі зформулювання цієї преамбули, власне на ті, що вказують на її суперечливі твердження.

„Велика Жовтнева соціалістична революція, здійснена робітниками і селянами Росії...“ „Радянська влада звільнила народи Росії від соціального і національного гноблення, гарантувала їм рівність і право на вільне самовизначення“. „Народ Української Радянської Соціалістичної Республіки... усвідомлюючи себе невід'ємною частиною всього радянського народу... приймає і проголошує цю Конституцію.“

Вже перше цитоване тут речення паголошує, як ніби першопричину, росіян, отже, ніби тих, хто був початком перемир'я, що довели

до „визволення“ народів Росії від національного гноблення. Немає в преамбулі навіть натяку на хоч би будь-яку боротьбу українців за повалення російського царату, за встановлення своєї, незалежної, хоч би і комуністичної української держави. Друге цитоване речення виразно говорить про „право на вільне самовизначення“, але вже дальше речення наголошує, що „*Народ УРСР... є невід'ємною частиною всього радянського народу*“. При цій нагоді звернім увагу на те, що в Конституції УРСР взагалі не говориться про „український народ“, а лиш про „народ УРСР“. Отже навіть в Конституції УРСР її творці поховали український народ, для творців Конституції УРСР вже не існує таке поняття, як „український народ“. І як тоді можна примирити конституційне право „на вільне самовизначення“ з „невід'ємністю“ від всього радянського народу? Уведення до Конституції УРСР поняття „радянського народу“ перекреслює існування націй, які створилися у ході історії на етнічній базі. Треба б запитати творців Конституції УРСР, чи „радянський народ“ містить у собі елемент етнічності, а якщо так, то якої, крім російської (мова)?

Отже, як видно з цитованих постанов, *Конституція УРСР не є конституцією українського народу*, вона навіть формально є конституцією неіснуючого „народу УРСР“, який має право, і, одночасно не має права на вільне самовизначення.

Стаття I Конституції УРСР, яка вміщена в розділі „Політична система“ говорить:

„Стаття I. Українська Радянська Соціалістична Республіка є соціалістична загальнонародна держава, яка виражає волю й інтереси робітників, селян та інтелігенції, трудящих республіки всіх національностей“.

Сталінська конституція вказувала, що радянська держава є диктатурою пролетаріату, себто суто класовою державою. Нова Конституція УРСР, яку прийнято 20-го квітня 1978 року, говорить про „загальнонародну“ державу. Немає в цій статті, яка ж говорить про те, якою державою є Українська РСР, ані слова про український народ, як творця держави, як носія її суверенних прав, як суверена, котрому прислуговує право встановлювати закони. Натомість у цій важливій для визначення суті держави статті мовиться про „робітників, селян та інтелігенцію, трудящих республіки всіх національностей“. З цього зформулювання абсолютно ясно видно, що *Українська РСР не є державою українського народу, не є державою, побудованою на українському національному елементі, українському етнічному елементі*. Це держава (?) „трудящих всіх національностей“, які живуть на території України, як географічному понятті.

Наші зауваги з приводу статті I Конституції УРСР зовсім не означають, що ми проти рівних прав усіх національностей, які живуть на Україні. Ні, ми не проти них, ми за рівними правами всіх, без огляду на національність, віровизнання, расу, освіту, соціальне походження тощо, *але в рамках української національної держави*.

Хай би навіть на сьогоднішній день ця держава була сперта на комуністичні принципи.

Україна розташована в Європі. В Європі, як це виникає з історичного досвіду, всі держави побудовані на національному принципі. До винятків належить швейцарська федерація. Україна і її сусіди завжди будували свої *новітні* держави на національному принципі. За національним принципом побудовані теж держави східнього б'юку — Польща, Чехо-Словаччина, Румунія, Угорщина, Болгарія, Східня Німеччина. Названі тут держави, а також всі інші європейські держави, побудовані на засаді: Болгарія, це держава болгарів, Чехо-Словаччина — держава чехів і словаків, які об'єднані договором федерації, Румунія — держава румунів, і так далі. При чому конституції майже всіх європейських держав гарантують *національним меншостям* в рамках *національних держав* рівні права з основним населенням держави. Тим часом Українська РСР неначе не має *основного* етнічного, власного українського населення держави. В ній — „трудящі всіх національностей“. Нема, отже, й поняття національних меншостей на Україні. Раз Українська РСР не є державою українців, раз вона є державою „трудящих всіх національностей“, то коли російський етнічний елемент стає в Україні більшістю (як у Казахстані), то й Українська РСР буде державою росіян. Ось де відповідь на спостереження Леопіда Плюща, за яким українців після відбуття ними військової служби посилають у Казахстан, Узбекістан і в інші республіки, а в той час відставні росіяни поселяються в Україні.

Христос Родився!

В ДЕНЬ СВІТЛОГО ПРАЗНИКА РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЄРАРХАМ НАШИХ ЦЕРКОВ, НАШИМ ЧЛЕНАМ,

НАУКОВИМ, ГРОМАДСЬКИМ і ПОЛІТИЧНИМ

ОРГАНІЗАЦІЯМ та ВСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

всього найкращого бажає

УПРАВА БРАТСТВА "БРОДИ-ЛЕВ"

Статтю 1-у Конституції УРСР можна підсумувати твердженням, що ця „державна навіть формально не є державою українського народу:

„Стаття 2. Вся влада в Українській РСР належить народові.

Народ здійснює державну владу через Ради народних депутатів, які становлять політичну основу Української РСР.

Всі інші державні органи підконтрольні і підзвітні Радам народних депутатів“.

З наведеної статті Конституції Української РСР видно, що головним її предметом є Ради. Стаття зформульована так, неначе власне Ради є тим, що стоїть понад усім життям в УРСР, що ніби Ради виконують державну владу, а те, що Ради, це згромадження народних депутатів, мало б вказувати на народність, отже на демократичність державної влади в УРСР.

Щоб зрозуміти суть статті 2 Конституції Української РСР, слід дати відповідь на запитання: яку роль виконують Ради в системі більшовицької влади? Треба, отже, щоб не наразитися на закид не-безсторонности, пошукати відповіді на це запитання в писаннях радянських авторів, а також в документах. Пропонуємо звернути особливу увагу на нижче наведену цитату з документу, котрий має назву: „Устав Коммунистической партии Советского Союза“. До цього документу, з огляду на монопартійність в СРСР, з огляду на статтю 5 Конституції Української РСР (про яку будемо говорити), будемо вертатися неодноразово. Ось що говорить Статут КПРС:

„42. Основними обов'язками республіканських, крайових, обласних, окружних, міських, районних організацій партії, їх керівних органів є:... в) керівництво Радами...“

На підставі двох цитат — статті 2 Конституції УРСР і пункту 42 Статуту КПРС — можна сказати таке: Владу в СРСР (отже й в Українській РСР) виконують Ради народних депутатів, а тими Радами керують відповідні до рівня Рад партійні комітети. Сказане не становить розумового висновку, з яким можна погоджуватись, або й ні, з яким можна сперечатись. Ні, сказане тут є простим твердженням на підставі документів.

При цій нагоді треба пригадати, що Комуністична партія Радянського Союзу, в тому й Комуністична партія України, не є федерацією національних комуністичних партій республік, вона, ця партія, є прямим продовженням побудованої на російській національній базі, на російському національному принципі централістичною російською партією. Та про це при іншій нагоді. Однак з приводу обговорювання 2-ї статті Конституції Української РСР слід пригадати стосуюнок партії більшовиків до інституту Рад. Отже Ради постали не як витвір більшовиків, вони виникли ще під час революції 1905 року і вони становили спонтанну організацію гнобленого населення тодішньої Росії, як держави. Після Лютневої 1917 року революції, побіч Тимчасового уряду, очолюваного князем Львовим, потім Керен-

ським, існували Ради селянських, робітничих і солдатських депутатів, як форма влади на місцях. В тих Радах більшовики не мали більшості і не тільки не підтримували Рад, а й поборювали їх. Аж в результаті демагогічної діяльності більшовиків, а то й терору, більшовики напередодні Жовтневої революції силою опанували Ради, і від того часу проголосили їх, як форму більшовицької, тобто „радянської“ влади. Ради для більшовиків є нічим іншим, як лише політичною заслоною диктатури партії.

З Радами пов'язана так звана засада „демократичного централізму“, який (тобто „демократичний централізм“) нівечить навіть теоретичні міркування про демократичність Рад. Але про це будемо говорити при статті 3-й Конституції Української РСР.

Тут хочемо вказати, що Конституція Української РСР є копією Конституції Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Різниця лиш в тому, що в першій знаходимо зформулювання „Українська РСР“, а в другій „СРСР“. Лише деякі статті Конституції УРСР, як конституції союзної республіки, різняться від Конституції СРСР. На ті різниці будемо вказувати. Але вже тут скажемо, що від статті 1-ї до 28-ї обі конституції ідентичні, за винятком, про який мовилося вище.

Вертаючись до статті 2-ї Конституції УРСР, котра говорить про народних депутатів, то забігаючи вперед, скажемо, що тих депутатів народ не вибирає, їх назначають партійні організації.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Всіх ВШан. Співробітників, передплатників, кольпортерів, жертводавців, читачів і прихильників з родинами та всю Українську Громаду, — З РАДІСНИМ ПРАЗНИКОМ РОЖДЕСТВА ГОСПОДНЬОГО та З НОВИМ РОКОМ — щиро вітають та всього найкращого ВСІМ бажають

*Редакція й Адміністрація
Вид. Співки „ЛІТОПИС УПА“*

При цьому інформуємо, що томи чч. 14 (Переміщених книга 2-га) і 12 (Тернопільщини книга 2-га) є в наборі і появляться на початку 1987 року. Ціна кожного тому \$15.00.

LITOPYS U. P. A.
P.O. Box 97, Station "C"
Toronto, Ontario
M6J 3M7
CANADA

Майор Леонід Кондратюк

НАША УЧАСТЬ В АМЕРИКАНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

*(Доповідь виголошена на 39-ій Конвенції
Українських Американських Ветеранів)*

Дякую за запрошення прочитати мою доповідь на 39-ій Конвенції Українських Американських Ветеранів.

Я хочу висловити признання за Ваш патріотизм, підтримку американських збройних сил і скріплення оборони нашої держави та за Вашу працю для української американської громади.

Як військовий історик в американській армії у Вашингтоні за останніх шість років я мав унікальну нагоду досліджувати й писати історію американського війська. Для мене, як українського американця першої генерації, є неабияка приємність очолювати Відділ історії Національної гвардії. В цю ділянку входить писання історії міліції та національної гвардії, яка цього року відзначає 350-річчя свого існування.

Національна гвардія — це унікальна американська установа, і в ній є українсько-американські записки про колоніальну міліцію Нової Англії в 1636 році та про ролі американських муринів в американській армії.

Кілька разів кожного місяця мене питаються про моє етнічне походження. Принаймні раз у рік питаються мене, чи я не ескімос. Без сумніву, люди дивуються, чому етнічний американець пише історію англо-саксонської інституції. А мені, натуралізованому американцеві, дуже приємно розповідати про історію США тут народженим американцям.

Коли я був кадетом в Цидатаделі в Чарльстоні в Південній Каролайні, мене питалися, чи я не росіянин, і часом розпитували про місце України в модерній історії та чому про неї так мало відомо. Мені не прийняли до військової розвідки через те, що я маю в Україні рідню. Моє прізвище дуже вирізнялося в кадетському списку серед прізвищ з Півдня, як Пікні, Ратледж, Традд. В армії ніхто не міг вимовити мого прізвища, і мене викликали як лейтенанта „Азбука“ чи звичайно як капітана „К“.

Вам цього явища не треба пояснювати, бо всі з цим мали до діла. Наша етнічність була для нас знам'ям відваги. Ми були горді з того, що ми, українці, служимо в американських збройних силах, незважаючи на підтягання, етнічні жарти чи інші дріб'язкові примхи. Ми знали, що добре вив'язуємося зі своїх обов'язків, і наші товариші та зверхники не раз казали: „Цей юк є окей!“ Ми не ховалися з своїм

українським походженням, бо ми горді з того, що ми українці і американці, які мають можливість служити своїй державі — найкращій країні на цілому світі.

Я часто думаю над тим, як складалося б моє життя, якщо мій батько був би лишився в Україні. Я думаю про своїх кузенів, які є резервістами Червоної Армії. І дозвольте мені висловити свої почування: „Богу дякувати, що я виріс в Америці та служу в американській армії“.

Вам відомо, що кожного 22-го січня українські офіцери американської армії, які стаціонують у Вашингтоні, влаштовують бенкет для відзначення проголошення незалежності України. Це ми робимо під ряд уже чотири роки. У Вашингтоні перебуває приблизно 20 українсько-американських офіцерів у ранзі від лейтенанта до полковника. Ця подія важлива для нас, вояків, бо ми високо цінимо боротьбу за незалежність свого народу. Я помагаю в організуванні цих бенкетів, які ми плянуємо продовжувати.

Повертаючися до історії, я хочу вам розповісти про участь українських американців в американських збройних силах.

Українська численіша еміграція почалася приблизно 1890 року. Перша хвиля тривала аж до 1914 року. США вступили в 1-шу світову війну в квітні 1917 року. Тоді перші українці — більшість народжених в Україні й деякі вже роджені в Америці — численно відгукнулися на заклик їхньої нової країни і пішли до війська. Так почалася роля українців в американських збройних силах.

Українці воювали в американських експедиційних силах проти

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

*Друзям по зброї - колишнім Воякам 1-ої УД УНА, їх Родинам
та всій українській спільноті на рідних землях і закордоном*

б а ж а ю т ь

**УПРАВА і ЧЛЕНИ СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
в Едмонтоні, Альберта, Канада.**

німців не тому, що вони ненавиділи німців, але тому, що їхня нова держава була у воєнному стані. Скільки їх зголосилося, невідомо, але є певні дані про них: 24 українців відзначено Хрестом видатної служби (D.S.O.), другим з черги найвищим відзначенням Америки, а Матвій Коцак отримав Медалю слави (Medal of Honour). З тих 25, 20 були роджені в Україні. Із грамот видно, що найновіші імігранти боролися, як лви, за свою прибрану батьківщину.

В 1919 році всі українці демобілізувалися, працювали, закладали родини й брали участь в діяльності української громади. В 1941 році їхні сини, багато з них — ви самі, без вагання зголосилися до війська.

Вранці 7-го грудня 1941 року, звичайний 48-річний моряк Петро Томин обслуговував машину на кораблі „Ютаґ“. Японці заатакували корабель, який стрясався від вибухів бомб і торпед, але Томич стояв на своєму пості. Йому вдалося направити котел і хоч він знав, що корабель потапає, Томич наказав усій залозі опустити корабель, а сам залишився там до кінця. За це його нагороджено Медалею слави.

Незабаром японці напали на Філіппіни. Молодий капітан С. Мельник, який закінчив військову академію у Вест Пойнт (він, мабуть був першим українським випусником цієї школи) далі бився зі своїм підрозділом серед дуже важких умовин. Їм бракувало харчів, амуніції, вояки хворіли на малярію, але не переставали вести бойових дій аж до капітуляції в Батаані в квітні 1942 року. Ті дії заховують до найвищих кампаній в американських збройних силах.

Полон не зламав його бойового духа, бо він втік і zorganizував партизанських загін з американців і філіппінців та нападав на японців, де тільки траплялася відповідна нагода. Свої дії він вів цілий рік. Високо оцінюючи якості й досвід капітана Мельника, американське командування наказало його евакуацію підводним човном в 1943 році. За геройство його нагороджено Хрестом видатної служби, і він перший став генералом українського походження.

І ще одна історія молодого американського українця з Бостону. Капітан Костецький закінчив медичне училище, і його відкомандировано на службу в армію у 1940 році. Попавши в полон в Батаані, він доглядав сотні хворих і поранених вояків. Для нього не існували ні день, ні ніч поза його службою. Однак ліків ставало щоразу менше. Одного дня в 1943 році йому наказано, щоб він давав ліки тільки тим полоненим, які проявили непересічні провідницькі здібності. Так він став „паном життя і смерті“, і від його рішення залежало, хто буде жити, а хто помре — дуже тяжке завдання. Того дня він врятував життя капітанові Гарольдові К. Джонсонові, який пізніше став начальником штабу армії (Джонсон був один з найавторитетніших і найбільш шанованих генералів).

Друга світова війна була дуже тяжка для американців українського походження. Ми знали, що мільйони українців згинуло під час штучно створеного голоду, ми знали, що кілька мільйонів

українців згинувло у війні між Німеччиною і СРСР. Це знав Іван Дутко, який сам в Італії заатакував три німецькі кулеметні гнізда та одну 88-мм гармату. Це знав Антін Кротяк, який у Філіппінах кинувся на гранату і своїм життям врятував свій підрозділ. Це знав Микола Ореско... Вони отримали Медалью слави за свої героїські вчинки.

Ми не знаємо, скільки українців дістали Хрест видатної служби, Срібну зірку, Бронзову зірку. Напевно сотні. Ми не знаємо, скільки їх загинуло.

Потім вибухла Корейська війна. Нова генерація вступила на військову службу, і ця традиція продовжувалася далі у мирному часі від 1954 до 1965 року, коли тисячі американських українців відбували свою військову службу.

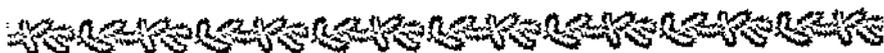
І тоді прийшла найбільш контроверсійна від часу Громадянської війни — В'єтнамська війна.

Дудурик, Гарбенко, Дорчак, Чіско, Капуста, Карпак, Крайняк, Кресько, Матикевич, Мельник, Ондерко, Плішка, Русняк, Шубяк, Сопко, Станчак, Валько, Вітицяк, Яцко, Білик, Демко, Олесняк, Романчук, Рикоський, Стасько, Коваль, Кравчак, Полонко, Стефко, Зозуля — це імена вирізьблені на чорному мармуровому пам'ятнику поляглим у В'єтнамській війні у Вашингтоні. Дуже зворушливо й моторошно стає, коли дивишся на ці прізвища вириті в камені — це тільки 30 із 200 американських українців, які віддали своє життя за свою батьківщину у В'єтнамі. Тисячі американських українців служили у цій війні, наші молоді люди не оминали військової служби, не боялися вірно сповняти свій обов'язок. З них багато — це американці першої генерації.

В нашій громаді панувало переконання, що молодий мужчина повинен піти до війська. В нашій громаді не толерувалося втікачів перед покликанням до війська („драфт евейдерс“). Це була нагода показати, що ми вміємо сплатити Америці свій довг. Українці добре знають про комуністичну загрозу, бо ніяка етнічна група в Америці не понесла таких великих жертв від комунізму, як українська. Служити Америці — це було однозначне з стримуванням комуністичної загрози. Ми не питалися, чи США повинні бути у В'єтнамі. Наша країна вимагала від нас служби, і ми пішли на ту дуже тяжку війну. Наша громада розуміла й високо оцінила нашу поставу, хоч не всі американці були такої самої думки.

І так чотири генерації американців українців брали участь у війнах. Ніхто не занотував наших успіхів, хоч це муситься зробити, бо про них не знає навіть наша громада.

Одночасно ніхто не може сумніватися в нашій любові до Америки. Бути українцем і американцем — не перечить собі. Хай ніхто не сумнівається у нашій лояльності. Прочитаймо інші прізвища: Пельтон, Поллярд, Вітворт, Вакер, Міллер — це зрадники. Вони

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

УКРАЇНСЬКА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ”
в Нью Йорку

ЦЕ НАЙСТАРША ТА НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА НА ВІЛЬНІЙ ЗЕМ-
ЛІ ВАШІНГТОНА, ЯКА ДАЄ СВОЇМ ЧЛЕНАМ УСІ ОСНОВНІ БАНКОВІ УСЛУГИ НА НАЙБІЛЬШ
КОРИСНИХ УМОВИНАХ.

- Платить значно вищі відсотки від звичайних ощадностей, чим жкнинебудь банк чи шадниця
- В додатку до того дає зовсім безплатно життєве забезпечення до висоти \$2,000 00
- Видає всякого рода ощадностей сертифікати, як інші банки, чи шадниця
- Приймає вплати до індивідуального пенсійного забезпечення
- Відкриває для своїх членів "Share Draft Account". -- що є рівнозначним зі звичайним чековим
контом і платить відсотки від нагромаджених вкладів на цьому конті
- Всі ощадності забезпечені до висоти \$100,000 00
- Удільює, на дуже догідних умовинах сплати, всякого рода позички, даючи зовсім безплатне за-
безпечення на випадок смерті чи сталой непрацездатності довжника до висоти \$20,000,00
- Дає всякого рода інші услуги — видає грошові перекази, подорожні чеки -- та приймає безпо-
середні депозити соціального забезпечення
- З чистого зиску уділяє рік-річно нашим школам, молодецям, куптурним, мистецьким чи іншим
громадським організаціям — допомоги, що уможливилиють їхнє існування та їхню грацію

SELF RELIANCE (N.Y.) FEDERAL CREDIT UNION

108 Second Avenue ■ New York, N.Y. 10003 ■ Tel.: (212) 473-7310

продали свою батьківщину за кілька доларів. Це американські прізвища, між ними нема етнічних. Чому?

Ми знаємо чому. Ми — „дефісовані“ американці любимо свою батьківщину. Можливо і більше, ніж наші сусіди. Ми знаємо, за які вартості заступається наша країна, і, як вище згадано, ми боролися завзято і вмирили чесно за нашу батьківщину.

Сьогодні кілька соток українських американців служить у збройних силах. Сотки служать в національній гвардії та резерві. Нас трактують як рівних. Дехто, знаючи більше мов і маючи знання про СРСР, працює у відповідній військовій ділянці. Ген. Микола Кравців служить як асистент командира НАТО; Самуель Яскілка, який пішов у відставку в 1978 році, був заступником коменданта Корпусу морської піхоти. Кільканадцять українців закінчили академії у Вест Пойнт, Аннаполіс, авіації. Кількадесят є полковниками, напевно є більше генералів. Ми маємо успіхи. Ми плакаємо високу традицію та маємо за собою геройські діла, і напевно це продовжуватиметься у майбутньому.

(Переклад з англійського Р.К.)

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

б а ж а ю т ь

ДРУЗЬМ ПО ЗБРОЇ, РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ

УПРАВА І ЧЛЕНИ СТАНИЦІ

БРАТСТВА КОЛ. БОЯКІВ 1-ої УД УНА

У ВІННІПЕГУ

ПОЛЯКИ ПРОПОНУЮТЬ СПІВПРАЦЮ З УКРАЇНЦЯМИ

Продісталась з Польщі цікава заява із польських кіл, зацікавлених в співпраці з поневоленими советським режимом народами, зокрема з українцями, білорусами і литовцями. Матеріяли ці були поміщені у пресі підпільної „Солідарности“ і їх в перекладі на українську мову поміщуємо внизу.

Постала Польська група поєднання

При кінці 1985 року постала в Любліні Польська група поєднання, яка поставила собі за завдання працю над зближенням народів: польського, українського, білоруського і литовського. Із зрозумілих територіальних причин, головний наголос поставлено на контакти польсько-українські. В склад польської групи крім поляків увійшли також представники української меншости в Польщі, які добувають своє завдання в першу чергу у створенні мосту між польським народом і українським під советською займанщиною. Це дає реальну можливість ближче пізнати відношення до минулого, теперішнього і майбутнього політичної долі обидвох народів і у висліді може допомогти обидвом сторонам признати похибки минулого, взаємно мудро вибачити собі вину та розпочати спільну боротьбу для повного суспільного і політичного визволення.

Члени польської групи поєднання стоять на становищі цілковитого зретиговування з територіальних спорів поміж нашими народами і прийняти існуючих тепер політичних границь, які повинні бути бездискусійною і вступною передумовою до початку діалогу. Тільки така передумова може забрати імперіалістичній політиці Москви найповажніший аргумент для розсварення наших двох народів. Польська група поєднання стоїть також на позиції взаємного пошанування своїх прав до самовизначення, територіальної суверенности і державної незалежности. Це може наступити лише в дусі цілковитої толеранції для прав горожан, що творять народні меншости в кожній з цих держав. Ці передумови, як такі, мають бути загально шановані в кожній з держав, в дусі прав людини і горожанина.

Члени Польської групи поєднання звертаються до широких кіл незаалежної польської опінії в Польщі зі закликом підкреслювати проблематику зближення між народами Середньої Європи і це повинно стати сьогодні одним із найважливіших завдань, які є перед нами. Нагоду до зближення з українським народом хай дасть нам близький вже ювілей 1000-річчя Хрищення Русі в 1988 році. Ця річниця є для українського народу так важлива, як було мільенієм хрищення Польщі в 1966 році для поляків. Зробімо отже все, що в нашій силі, щоб це була переломова дата в історії наших стосунків щоб вона була получсна із вибаченням взаємно собі провин і початком поєднання.

Мацей Гродецькі

СОЛІДАРНІСТЬ ВИПУСТИЛА УКРАЇНСЬКУ ПОШТОВУ МАРКУ

Підпільна *Солідарність* у Польщі випустила в 1985 р. у м. Вроцлаві українську поштову марку з св. Юрієм, і молитвою в польській і українській мовах: „Святий Юрій, о самостійну Україну просимо Тебе, покровителю наш.“ Це одна з серії трьох марок: незалежність Польщі, Литви і України.

Stamps issued by Fighting Solidarity ask for independence for (from left) Poland, Ukraine and Lithuania.

ЗАКЛИК

Брати українці, білоруси і литовці! Ми маємо спільну долю! Комунізм нищить однаково наші почування народної окремості, нашу культуру, нашу освіту, нашу віру, наш патріотизм, нашу природу. Він також безоглядно розкидає та використовує багатства нашої землі. Однаково деморалізується наша молодь і винищується наша інтелігентська верства.

Наш спільний ворог є дуже сильний і лише спільна дія наших народів може довести до упадку знеславдженого нами усіма московського більшовизму, до виборення незалежності України, Білорусі, Литви і Польщі, як також інших держав Східньої і Середньої Європи.

В минулому нас ділили різні непорозуміння, часто криваві, і це було трагедією для нас усіх, а воно також додавало сили нашому спільному ворогові.

Розпічнімо нову сторінку історії від поєднання і вибачення! Подаймо собі руки і з'єднаймося в належній боротьбі за право до існування наших народів у власних і незалежних від нікого державах!

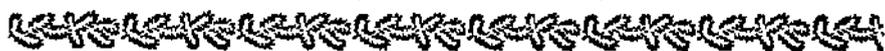
Польська група поєднання

*Переложено з польської мови з ч. 48, 1-го травня 1986 року
Люблін, „Солідарносьць науцицьельска“.*

ДО ПОРОЗУМІННЯ ПОЛЯКІВ І ЄВРЕЇВ З УКРАЇНЦЯМИ

Не зважаючи на постійний терор і тиск на народи в Радянській імперії, щоб не допустити до об'єднання в боротьбі за їхню незалежність, спроби щодо прозуміння виринають постійно. В останній час у своїх підпільних виданнях „Солідарність“ в Польщі видала заклик до порозуміння між поляками, українцями, білорусами й литовцями.

Співзвучно з „Солідарністю“, заходами Польського наукового інституту в Монреалі та Північно-американських студій польських справ, відбулася 11 листопада в Торонто дискусія на тему: „Майбутність польсько-україн-

*НАЙШИРІШІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА ШАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають*

ОБ'ЄДНАНІ УКРАЇНСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

U. B. A. TRADING COMPANY LTD.

300 Dwight Ave., Toronto, Ontario M8V 2W7, Tel.: 252-2246

Відділи з самообслугою:

133 Euclid Avenue — Tel.: 366-2324

41 Drummond St. — Tel.: 252-2120

21 Prescott Avenue — Tel.: 656-1921

3543 Danforth Avenue — Tel.: 698-1868

**Споживчі товари, тютюнові вироби, солодощі, галянтерія,
патентові ліки і т.п.**

Радісних Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року

усім Клієнтам бажає

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LTD

2204 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6S 1N4

Користайте з довголітнього досвіду наших кваліфікованих представників. Вони завжди готові Вам служити добрими порадами в справах:

автових, хатних та комерційних обезпечень!

телефонуйте на число (416) 763-5666

ських стосунків". У дискусії, яка була обмежена до польської громади, взяли участь професори Єжи Войцеховський — Оттава, Анджей Кавчак — Монреаль, д-р Марек Целінський — Торонто, проф. Адам Еронкройц — Детройт; передсідником була редакторка польського тижневика „Ехо тижня“ Гражина Фармус, яка виголосила вступне слово.

Прочитали свої реферати проф. Войцеховський і Кавчак. Інші коментували на їхні тези й погляди, а після них відбулася дискусія.

„Українська проблема від нас не втече“...

„Українсько-польська проблема від нас не втече, хочемо ми цього, чи не хочемо“, — почав свою доповідь проф. Войцеховський. Щоб почати дискусію про польсько-українське порозуміння, потрібно цивільної відваги, об'єктивності, такту. Треба бути свідомому, що муситься знайти компроміс, бо без такої передумови зайва навіть дискусія, не згадуючи вже про практичні заходи. У політиці поляків чи українців, на жаль, не притаманний компроміс, який став природнім процесом англосаксів, і повів їх до великих успіхів.“

„Співпраця між польським і українським народом. Це konieczність сьогоднішнього дня, — продовжував проф. Войцеховський, — ми не йдемо з любови одні до одних, а з потреби, бо як постелеш собі, так виспишся.“ Слід дивитися на майбутність, бо карта майбутності ще чиста, тоді як карта минулого записана й перегорнута, і ніхто її не поверне.

Минуле між обома народами не дуже світле. Ми дістали Україну „фуксом“, завдяки польській юнії з Литвою, якій загрожували хрестоносці. Наша політика в Україні мала багато до побажання, і щодо поганих відносин треба більше вини приписати полякам, ніж українцям, — говорив Войцеховський.

Яке буде майбутнє? Дивлячися з точки міжнародньої ситуації сьогоднішній стан в Європі не може бути більш вирівняний щодо рівноваги сил поміж великими державами. Поворот до минулого вже не можливий, тобто жодна держава не матиме повної суверенності, навіть такої, як мала персидьоенна Польща. Сьогодні й у майбутньому будуть існувати самостійні держави, але вони будуть одна від одної до певної міри залежні, наприклад, найбільша в Європі польська Гута катовицька перетоплює українську руду з Кривого Рогу. Якщо б тієї руди не доставлявано, гуту в Катовицях прийшлося б замкнути.

Другий елемент, який дуже промовляє за порозумінням з українцями — це сусідство з Україною. Україна була й буде. Польща не сусідє з Росією, а тільки з Україною, Білорусією і Литвою. Якщо Росія забереться на свої території, тоді поляки будуть любити росіян, будуть писати оди до російського народу.

Історичний досвід Польщі промовляє за тим, щоб Російська імперія віддалилася від кордонів Польщі, бо при першій нагоді Німеччина з Росією ділили й понсволювали Польщу. „Отож треба шукати іншої концепції, — прийшов до висновку проф. Войцеховський, — треба нової візії — хто з ким“. З українцями маємо довгі історичні й культурні зв'язки. Слід випрацювати форми співпраці — дискутувати, як рівний з рівним. Ми свідомі, що українці мають комплекси щодо поляків, в них закорінилося, несдовір'я, але ситуація вимагає нашої співпраці, бо одні одних потребують. Українці ма-

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

*РАДІСНИХ І ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають*

С. КУШНІР і В. ГАДЖ

Власники фірми

VICTOR - SAAB

1135 Easton Road, Roslyn, Pa., 19001

Tel.: (215) 886-8660

*РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ*

бажає

„ДОРА“

*книгарня і крамниця народного мистецтва
УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР
700 Cedar Road, Philadelphia, Pa., 19111*

*ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ПРИЯТЕЛЯМ І КЛІЄНТАМ*

бажає

FANTASY GIFT SHOP

HAND PAINTED CERAMIC

5728 N. 5-th Street, Philadelphia, Pa. 19120

ють єдину в Польщі греко-католицьку церкву. Слід підкреслювати в нашій дискусії позитивне і корисне. До нашого обов'язку на еміграції належить повести таку дискусію, бо тільки в демократії можна висловлювати свої думки — в Польщі, а тим більше в Україні, такої можливості не існує. Треба прослідити, що можна зробити на спільній площині. Що можна співпрацювати, показав „Блек ріббон дей“ — („День чорної стяжки“), який зорганізовано в більших містах західного світу і в якому взяли участь майже всі еміграції поневолених народів.

Польські аргументи проти порозуміння

Д-р Кавчак зосередився на аргументах польської сторони, які промовляють проти польсько-українського порозуміння.

1. На перешкоді порозумінню стоїть ще свіжа пам'ять нападів на польську людність під час 2-ої світової війни, в якій потерпіло кількадесят тисяч населення.

Однак це належить до минулого, за яке не можна скидати відповідальності на цілий український народ, а відбувалися ті події на відокремленій території. Все ж таки польський народ здібний побороти таку трудність, на що вказує відбута Конференція польсько-німецьких єпископів. Як з багатоміжнішим ворогом минулого — німцями, треба подібно сказати українцям: „Перепрошуємо і просимо вибачення“.

2. Кордон між Польщею і Україною.

Треба признатися, що ці терени, які колись належали до Польщі, тяжко буде повернути. Але на тих територіях жила українська більшість. Не думаємо, що ми війною підемо відвоювати ті терени. Справу кордонів треба розглядати арбітражем, а не силою.

3. Українці не доросли до співпраці, до дискусії. В них нема єдності.

„Хто має право оцінювати, який народ доріс до державного життя, а який ні? — запитався проф. Кавчак. — Чи німці з своїми законами про винищення інших народів і груп та вищости германської раси доросли до державного життя? Чи росіяни, які створили й втримують найжорстокіший режим в історії людства доросли до такого рівня?“

В Україні свій народ боронять дисиденти, які терплять по гулагах і тюрмах, і не каються.

4. Польщі ліпше йти з Росією, щоб собі її не наражувати, і з того вона матиме більші користі.

Це може виглядати так, але з історії знаємо, що Росія застосувала тактику „діли і пануй“, як до інших народів, так і до Польщі. Українці є і будуть існувати. Сьогодні, помимо величезних втрат у війнах і голодах, українців, мабуть, більше, ніж поляків.

5. Молодше покоління поляків, особливо на еміграції, позбулося старих комплексів і старокрайових упереджень. Як між українцями, так і між поляками є кола, які прихильно ставляться до порозуміння — УНРада та „Культура“ Єжи Гедройца в Парижі підтримують таке порозуміння. В останній час і ОУН бандерівців, які ще недавно були безкомпромісові щодо будь-якого порозуміння, змінили думку й оцінили, що порозуміння і співпраця потрібні — обом народам.

Спільна доля обох народів

Проф. Еренкройц подав свої заваги щодо виступів, особливо — обох доповідачів. Він почав висловом проф. Шпорлюка з Детройту, який каже що поляки й українці мають багато спільного — вони люблять те саме — поляки й українці люблять випити, поляки й українці люблять Львів.

Трагедія в історії Польщі, як історії України, була в тому, що перед їхніми провідниками ставали до вибору різні альтернативи. Якщо вибрано нещасливу альтернативу, вона катастрофічно відбилася пізніше на долі обох народів. Наприклад, Хмельницький мав більше альтернативів: погодитися з польським королем, піти на співпрацю з Туреччиною, підписати союз з Московією. На нещастя, він вибрав останню альтернативу, і тим теж в ході історії довів до розборів Польщі, які дуже підтримував за цариці Катерини український голова її уряду.

Польща хіба повинна навчитися, що альтернатива співпраці з Росією чи Німеччиною довела в останній війні до вислову міністра закордонних справ СРСР при підписанні пакту неагресії Гітлера з Сталіним: „Ми мусимо знищити байструку Версальського договору — Польщу!“

Нам потрібно досліджувати минуле на базі документації, а не створених мітів, треба застановитися, що сьогодні можна зробити для покращання ситуації щодо порозуміння. Починати треба на еміграції, наприклад, варт переглянути шкільні підручники, які використовують для виховання польської і української молоді — усунути шкідливе наświetлювання історії, географії й інших дисциплін. Рівночасно є пляни почати дискусію поміж поляками й українцями — в Канаді, мабуть, найкращим форумом були б спільні виступи Конгресу пользонії і КУК. Прикладом у цьому можуть послужити колишні вороги — Адснауер Німеччини й де Голль Франції.

У дискусії підкреслювалося потребу такого порозуміння, виключивши негативні погляди минулого, наприклад, хто більше винен, а взявши до уваги майбутність і позитивні наслідки для обох народів.

*
**

Виступ Якова Сусленського

Яків Сусленський, голова Товариства єврейсько-українських зв'язків, уже вп'яте відвідав Канаду й виступив на громадських зборах 5 листопада, разом з проф. Орестом Рудзіком, колишнім головою КУК Торонто, й членом Комісії захисту громадянських прав, та д-ром В. Сірським.

Я. Сусленський розповідав про свою діяльність в останніх роках. Він відбув зустріч з Візенталем у Відні, і прийшов до висновку, що Візенталь українофоб, який, скінчивши свою діяльність проти німців, перейшов у наступ на українців. На пропозицію Сусленського, щоб Візенталь прийшов до порозуміння з українцями й склав спільну заяву, як він зробив з поляками, Візенталь заявив, що нема з ким з-поміж українців говорити. Про цю свою зустріч Сусленський написав звіт до української й ізраїльської преси.

Товариство єврейсько-українських зв'язків поживило діяльність в Ізраїлі, тепер поміщує свої статті в російськомовному журналі „Круг“ і англійській газеті „Джерузалем поуст“. Ці органи варт читати українцям.

В Ізраїлі йдуть далі намагання визнати митрополита Шелтицького праведником світу. Помимо листів від найвищих чинників, що вони будуть ставити Шелтицького на найвищий п'єдестал за його рятування великого числа євреїв під час німецької окупації, але офіційне визнання його праведником натрапляє на труднощі — „Це політична справа“, — заявив Сусленський. Впливові ізраїльські кола хочуть нав'язати дипломатичні стосунки з СРСР, і тому визнання Шелтицького праведником світу стало б тому на перешкоді. Сусленський особисто думає, що дипломатичних зв'язків з СРСР Ізраїлеві не дуже потрібно, бо, як показалося, найбільше євреїв виїхало з СРСР після обірвання дипломатичних стосунків між обома державами.

Сусленський вважає, що українці повинні використати міжнародний форум в Єрусалимі, відкриваючи в тому місті „українську амбасаду“. „Слід повести наступ дружби і любови“, — дав виклик Сусленський.

Товариству вдалося притягнути до судової відповідальності нищивників пам'ятника, який в Єрусалимі поставив покійний уже Юрій Діба з Ванкуверу. Процес відбудеться в січні 1987 р. тоді, коли відбуватиметься процес проти Дем'янюка.

Сусленський написав листа до Дем'янюка до тюрми, але не отримав від нього відповіді — не певний, чи цього листа Дем'янюк отримав. Сусленський вірить що ізраїльські судді притримуються точно законів і правосуддя, і всі три судді мусять бути однозгідні щодо вини підсудного — це гарантує справедливе застосування правосуддя.

Комісія Дешена

Проф. Рудзік з'ясував ситуацію з Комісією Дешена в Канаді. Як створено і що потім сталося, усім добре відомо — можна б сказати, що канадський уряд зареагував на „чорного жарта“ п. Літтмана, ніби Менгеле, німецький злочинець, мав би старатися дістатися до Канади. Це пізніше виявилось несправдою.

Не добре сталося, що ціла акція преси й слідство пішли проти східноєвропейців, головню проти українців. Краще було б, якби однакову мірку застосувати до всіх злочинців проти людства, не робити це селективно.

Одначе, українська громада з'єдналася, здобулася на протидію. Уже сам факт, що КУК заступає перед Комісією Дешена один з найкращих канадських адвокатів (І. Сопінка), який теж заступає в королівській комісії щодо банкрутства банків і канадський уряд, багатомовний. Українська громада тепер більш спроможна на свої позитивні дії, як у минулому, напр., 15 років тому. Це можна вписати на рахунок кредиту української громади.

Два голокості

Д-р Сірський подав огляд репортажів з преси про два голокості — український великий голод і єврейський під час 2-ої світової війни. Були репортажі, які описували дійсний стан, але з тих чи інших причин уряди заходу не реагували на них.

На початку зборів виступив адвокат Епштейн від єврейської громади, заявляючи, що Літтман діє і говорить від себе й не заступає ніякої організованої єврейської групи.

Інші виступи Я. Сусленського

Я. Сусленський під час свого побуту в Торонто виступав з доповіддю про свою діяльність і своє перебування та дружбу з українцями в концтаборах СРСР перед єврейськими студентами й професорами в Йоркському університеті, відвідав редакції українських газет, дав інтерв'ю єврейським часописам і зустрівся з єврейськими діячами. Під час цих розмов виявилось, що єврейські кола бажають створити атмосферу порозуміння з українською громадою в Канаді.

В імені всіх інвалідів і ветеранів визвольної боротьби, які з фондів Суспільної Служби Комбатантів у ЗСА одержують щорічно Листопадовий Національний Дар, Управа Суспільної Служби Комбатантів у ЗСА складає щиру подяку всім Жертводавцям, Збірщикам та Організаціям за зібрані та надіслані до Суспільної Служби Комбатантів у Листопадовій збірці датки на „Дар Українському Воєнному Інвалідові“

Управа Суспільної Служби Комбатантів у ЗСА складає рівнож щиру подяку Редакціям і Адміністраціям щоденників — „Америка“ і „Свобода“, тижневикові — „Народна Воля“ та українському військовому журналові „Вісті Комбатанта“ за безплатне розміщення закликів, комунікатів і фінансових звітів з Листопадової збірки національного дару українським воєнним інвалідам і ветеранам визвольної боротьби.

З НАГОДИ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ВСІМ ВОЯКАМ І ЇХ РОДИНАМ

ТА ЦІЛІЙ УКРАЇНСЬКІЙ СПІЛЬНОТІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

УПРАВА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ У ЗСА

Пишуть інші

В.Ф.

МІЛІТАРИЗМ В ЦАРСЬКІЙ РОСІЇ І В СРСР

Комунізм Маркса і Леніна передбачує безкласове суспільство. Проте в СРСР армія займає окреме упривілейоване місце.

Хоч мілітарна традиція Росії датується від монгольських часів, то щойно в 19 ст. російський мілітаризм здобув собі ту силу й позицію, якими користується сьогодні в СРСР.

Мілітаризм — це не тільки здібність вести війну, це культивування авторитету армії в державі. Згідно з опінією військових експертів (нпр., Альфред Вагт), є два аспекти використання людей і матеріалу в війську: мілітарний і мілітаристичний. Мілітарний аспект — це концентрація людей і військового матеріалу для досягнення певних означених цілей при найменших втратах. Мілітаризм зате являє собою безліч різних понять, пов'язаних з армією, без уваги на військові цілі; він проникає в ціле суспільство, опановує індустрію й виявляє характерні риси окремої касты, культу, влади, авторитету. Військо є інструментом держави, а мілітаризм — її індивідуальністю і домінантним чинником, із спеціальним наголошенням свого мілітарного характеру й особливого значення, з одночасною шкодою для добра й культури народу. Більшість державних ресурсів віддається армії і то не для військових цілей, як нпр., приготування і ведення війни, але для задоволення щоденних забаганок панівної військової кляси. Мілітаризм зростає на силі і процвітає більше в часі миру, ніж під час війни.

Мілітаризм підносить військову професію до позиції високого соціального статусу з винятковими моральними вартостями; армія бере участь у різних церемоніальних функціях, стає знаряддям монарха та прикладом для цілого суспільства.

В 16 ст., коли Росія стала військовою потугою, мілітарний і цивільний сектори суспільства злилися в один стан монархічного мілітаризму під твердою командою царя-самодержця.

Унікальний вплив мав мілітаризм на царів з династії Романових. Вони звертали особливу увагу на зовнішній блиск, на регалії та інші дрібниці військового життя. Імператор сам був втіленням військової сили, він уже від дитинства заправлявся до військової сили, він не раз бачив свого батька й дятьків на безконечних парадах, подивляв їх

блискучі уніформи, прислухувався до їхніх розмов на військові теми, одним словом, виховувався на войовничого престолонаслідника.

Мілітаристичні тенденції розвинулися особливо за Павла I (1796-1801), який відразу назначив усіх великих князів командирами гвардійських полків. В війську він застосував пруську дисципліну wraz з її муштрою і парадним кроком. Якнебудь порушення регуляміну під час паради карав арештом, а деколи навіть засланням. Його наслідник Александер (1801-1825) продовжував політику Павла I, деколи посувався до абсурду, нпр. під час паради він перевіряв, чи скарпетки солдатів своєю висотою відповідають приписам регуляміну. Микола I (1825-1855) ані на крок не відступив від тактики своїх попередників. Вже в 21-ому році свого життя він відбув інспекційну подорож по різних провінціях держави і в своїх нотованих спостереженнях звертав спеціальну увагу на зовнішній вигляд вояків — їх одяг, поставу, марші. Зовсім не цікавився військовою адміністрацією ані моральним станом армії. За нього прийнявся у війську принцип: не думати, а сліпо виконувати накази начальства.

Військова традиція мала в Росії також великий вплив на бюрократію. Павло I володів твердою тиранською рукою, губернаторами міст назначував часто військовиків, які зі страху перед царем керували містами суворими поліційними методами. Цар Александер старався обмежити впливи армії в льокальній адміністрації, але до того не дійшло. Його наслідник Микола I любив військовоє оточення й навіть міністерства обсаджував генералами. В 1840 р. генерали займали 10 міністерських постів з усіх 13. Крім того, армія виконувала ряд інших функцій, що звичайно мали належати до поліції, нпр., 180.000 солдатів, нездатних до нормальної військової служби, були назначені до стереження банків, в'язниць та інших установ. Накінець Микола I зарядив, щоб усі цивільні службовці носили уніформи.

Правда, мілітаризм в тому часі був домінантний у цілій Європі, але ніде він не мав такої сили, як в царській Росії. Його наслідки слідні також у 20 ст. Саме тому цар Микола II в 1915 р. проголосив

Христос Раждається!

КРАЙОВА УПРАВА БРАТСТВА ДИВІЗІЙНИКІВ В НІМЕЧЧИНІ

БАЖАЄ ПОБРАТИМАМ В УКРАЇНІ Й НА ЧУЖИНІ

РАДІСНИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ

I

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

себе головнокомандувачем цілої армії, що в результаті довело до загибелі монархії.

Мілітаризм в СРСР

На вступі слід підкреслити, що комуністи ідеологічно відкидають існування мілітаризму в соціалістичному суспільстві; вони вважають мілітаризм соціальним явищем класового суспільства, в якому панівна варства використовує його для збереження своєї влади, отже, це монополія буржуазії і капіталістів.

Однак, згідно з більшовицьким поглядом, мілітаризм, що постав у капіталістичних країнах, не заперечує існування мілітаризму в рад. історії, бо це допомагає вяснити марксистсько-ленінські основи рад. держави. Історично в Росії все було змілітаризоване, і саме ця російська організація суспільства зумовила прихід змілітаризованих більшовиків. Згідно з твердженням Дмитра Саймса, військова традиція царської Росії ніколи не завмерла в СРСР. Як комуністичний режим зрís у силу, щораз частіше, під фасадом марксистсько-ленінізму, виступали російські історичні особистості. Ленін скріпив войовничий елемент в соціалістичній доктрині, приготовляючи соціалістичне суспільство до боротьби на життя і смерть з ворогами революції.

В початках більшовики з konieczности мусили приймати до армії старих царських командирів. Одначе вони їм не довіряли, і тому призначували до поодиноких військових відділів політичних комісарів (політруків), що мали виконувати службу „сторожевих собак“ над професійними командирами. Та інституція затрималася в армії аж до 1942 р., коли указом Верховної Ради СРСР політруків усунено, а контролю над армією передано професійним військовикам. Значення армії зростало в перших роках комуністичної держави з уваги на передбачувану довгу війну з „міжнародним капіталізмом“. Тому Ленін вважав, що необхідно мати велику військову силу. Така доктрина зрештою відповідала внутрішнім переконанням рос. суспільности, в якій мілітаризм проник усі економічні, соціальні й політичні шари. Основною доктриною марксистсько-ленінізму є важливість економічних ресурсів для потреб армії. Щоб досягнути перемогу, індустрія мусить бути підпорядкована військовим потребам, а консумент мусить пожертвувати своїми вимогами в інтересі армії. Це стало великим тягарем для рад. економіки; від 1965 до 1978 рр. військові витрати поглинали між 11 і 13 відсотків валової продукції СРСР.

Щоб оправдати таку політику, рад. уряд підтримує серед населення пам'ять про Велику патріотичну війну. Таким чином народ є в постійній готовості до війни і творить з армією один суцільний фронт. На кожному кроці відчувається військові впливи, щоденно діє військова пропаганда, поширення мілітаристичного вишколу в виховній системі, а програми цивільної оборони в фабриках та колгоспах причинюються до військової індокринатії і зміцнюють волю

боронитися перед „капіталістичною загрозою“. Тому армія має в державі спеціальний статус, а її престиж, сила і незалежність розбивають вщент міт про безкласове суспільство. Офіцери армії займають всі позиції в міністерстві оборони, армія має своїх представників у Політбюро і її вплив простягається поза суто військові справи, вона має рішальний голос також у політичних справах так внутрі, як і за кордоном.

Мілітаризм в СРСР має історичну традицію і якенебудь намагання змінити його зустрінеться із спротивом, базованим на минулому імперській Росії і сучасній настанові СРСР. Сьогодні мілітаризм в СРСР так проник ціле суспільство, як колись в царській Росії за Романових. Теперішній мілітаризм більш небезпечний, ніж колишній царський, бо рад. режим старається зліквідувати прогалину між науковим і ненауковим розумуванням, щоб тільки зреалізувати свою основну мету — досягнути повну перемогу внутрі і назовні.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ДРУЗЯМ ПО ЗБРОЇ, РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ

КРАЄВА УПРАВА

БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

В АРГЕНТИНІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ДРУЗЯМ ПО ЗБРОЇ, РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ

КРАЄВА УПРАВА

БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

В АВСТРАЛІЇ

Марія Демчук

ПЕРША РІЧНИЦЯ ТРАГЕДІЇ МЕДВЕДЯ — АОЛПУ ВІДЗНАЧУЄ СЕНАТОРІВ

24-го жовтня минула перша річниця невдалої спроби Медведя дістатись на волю в США з советського вантажного корабля, заякореного на Міссісіпі, близько Нового Орлеану. Республіканський сенатор з Нової Кароліни, Джессі Гельмс, висказався групі українських американців у Вашингтоні під час вручення відзначень АОЛПУ в Капітолі, що советський вантажник „Маршал Конев“, навантажений збіжжям, все ще стояв би в порті, але Стейт департамент дозволив йому віді'їхати. Республіканський сенатор із Нью-Гемпшир, Гордон Гамфрі, подякував за стурбовання долею Мирослава Медведя, за підтримку сенатської резолюції Гамфрі-Діксона і за призначення і відзначення, які йому і сенаторові Гельмсові вручила організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ).

Мирослав Медвідь, 24-літній український моряк, сховав свої особисті документи в слоїку, який повішав на шиї, скочив у мутні води Міссісіпі близько півночі 24-го жовтня 1985 р. і поплив до берега в надії знайти свободу в Америці. Моряки-агенти КГБ розпитували на побережжі за Медведем, кажучи, що вони затурбовані ним, бо він упав у воду, як чистив поміст корабля. Тим часом, через перекладача д-р Ірину Падох, Медвідь заявив, що прохає азилу в США.

Президент, Стейт департамент, Уряд іміграції і натуралізації та Митний відділ відмовили просьбам конгресменів і сенаторів, щоб затримати корабель доти, доки Медвідь не вирішить сам, чи він хоче жити в США. Родичі Мирослава Медведя старалися йому допомогти через адвокатів Юліяна Куляса і Марка Гольцера; вони внесли заяву до окружного суду в Новому Орлеані, щоб Медвідь під час переслухання сказав, чи бажає прохати про азиль. В той сам час в окружному суді у Вашингтоні член Товариства Українських Американських Адвокатів, Андрій Филипович, зажадав затримати корабель доти, доки слідство не ствердить правдивих намірів Мирослава Медведя.

Республіканські конгресмени з Пенсільвенії, Дон Ріттер і з Нью-Йорку, Фред Екерт, внесли термінову резолюцію, яка вимагала затримати корабель, аж поки не звільнять Медведя. Сенатор Гордон Гамфрі вніс сенатську резолюцію ч. 267, підтриману 64-ма сенаторами, закликаючи прослідити справу Медведя. Одначе уряд, діючи через Аляна Сімсона, республіканського сенатора з Вайомінг, стояв твердо на своїому рішенні, щоб відіслати Медведя назад до СРСР і не робити дальшого слідства, щоб не „каламутити води“ перед вершинною конференцією між президентом Рональдом Регеном і Михайлом Горбачовим.

Всі урядові чинники, які мали до діла з справою Медведя, твердили, що Медвідь бажає повернутись до СРСР — і тим самим справу закривається. Свідчення Аркадія Шевченка, Сімаса Кудірки, багатьох сенаторів і конгресменів під час конгресових переслухань під головуванням конгресмена Томи Лянтоса, які намагались наново відкрити справу і дати Медведєві ще одну нагоду, розбились об спротив уряду. Виглядало, немов поставлено кам'яну стіну, і її не змогли подолати навіть вибрані народом послы.

*РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ*

бажає

ВАЛЕНТИНА ДУЦИЛОВИЧ

ВЛАСНИЦЯ ГУРТІВНІ Й ВИСИЛКИ ПАЧОК

ORION IMPORT-EXPORT & TRADE CO.

4925 Old York Road, Philadelphia, Pa., 19141 Tel.: (215) 455-9586

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

*Радісних і веселих Свят Різдва Христового
та щасливого Нового Року бажають*

ЮЛІЯ І МИХАЙЛО ПЕТРИШИН

власники

KLEIN'S COMPANY — FURNITURE STORE

720 North 2-nd Street,

KLEIN'S COMPANY — APPLIANCE STORE

734-36 North 2-nd St., Philadelphia, Pa., 19123

*Радісних Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року
усім Клієнтам бажає*

МИКОЛА ЗАХАРЧЕНКО

NICK'S JEWELRY — Watches, Diamonds, Jewelry & Watch Repairs

1912 Cottman Ave., Philadelphia, Pa., 19111 — Tel.: (215) 745-2132

*НАЙШИРІШІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають*

ІРЕНА І ВОЛОДИМИР МЕДУХИ

ВЛАСНИКИ

M & M ENTERPRISES CO.

2325 Brown Street, Philadelphia, Pa. 19130 Tel.: (215) 236-8880

Мирослав Медвідь, мабуть, ніколи не думав, що його стрибок у Міссісіпі викличе хвилі, які покотяться аж до Вашингтону. Сенатор Гамфрі пробував робити все можливе — від добився переслухань в сенатській комісії судівництва, під головуванням сенатора Аляна Сімпсона, з яких стало ясным, що Уряд імiграції і натуралізації не діяв правильно. Одначе, голова Сімпсон не бажав дальшого слiдства. Провiдник сенатської бiльшості, республіканець з Канзес, Роберт Дол, був переконаний, що голосуванням можна зупинити видачу Медведя СРСР. Група сенаторів, на чолі з сенатором Сімпсоном і демократичним сенатором з Массачузетз Тедом Кеннеді, спротивилися сенатській резолюції ч. 267 і тим стримано акцію за звільнення Медведя.

Урядники бюро сенатора Джессі Гельмса вручили капітанові корабля вiзвання, яке занесли на корабель у картоні папіросів, щоб в останній спробі видістати Медведя з корабля, що ще був на американських територіальних водах, і цим дати йому нагоду свiдчити перед Сенатським комітетом агрикультури. Але капітан і Стейт департамент зігнували це вiзвання.

На березі Міссісіпі, в Люїзіяні, зажурені українські американці з болем серця гляділи, як 9-го листопада „Маршал Конев“, з моряком Медведем, зникав за обрієм. В навечеря від'їзду корабля відбулась телевізійна дискусія між сенаторами Гамфрі і Сімпсоном про долю Мирослава Медведя. Преса, радіо і телевізія виказали велике зацікавлення Медведем.

Тому, що ця дивна справа залишила багато питань, сенатська резолюція ч. 267 сенаторів Гордона Гамфрі і Аляна Діксона (демократа із Ілліной) вимагала слiдства окремою комісією. Резолюції підтримали 64 сенатори, включно з провідником бiльшості, Робертом Додем. Вкінці Гельсінська комісія створила слiдчу групу, зложену з трьох осіб, і призначила на слiдство

Христос Родився!

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

*Головній Управі Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА,
Крайовим Управам і Станицям, Братствові "Броди-Лев",
Редакції і Адміністрації "Вістей Комбатанта", всім Дивізіюникам
і їх Родинам, Комбатантам всіх українських збройних формацій
та всій українській спільноті*

б а ж а є

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА в ЗСА

Станиця у Філядельфії, Па.

справи Медведя 200.000 дол. Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні підтримала сенатську резолюцію ч. 267 і слідство. Одним з найбільш активних у цьому був голова АОЛПУ Ігор Ольшанівський; це була його остання дія у Вашингтоні перед його передчасною смертю при кінці лютого 1986 р.

Андрій Филипович, з рамени Товариства Українських Американських Адвокатів, вніс судову скаргу проти уряду США, Стейт секретаря і проти комісаря Уряду іміграції і натуралізації за те, що ТУАА не допущено до Мирослава Медведя, і що Мирославові Медведєві прислужувало мати легальне заступництво. Він також підкреслив, що громадяни США мають право довідатися від самого Мирослава Медведя, які він мав наміри.

АОЛПУ надала окремі признання сенаторам Гамфрі і Гельмсові за їхні намагання охоронити Медведя від його жорстокої долі. В признанні сказано: „За змагання за людські права і справедливість — зокрема за його заходи щодо українського моряка Мирослава Медведя“.

Святкове вручення признань відбулося в Капітолію, у Вашингтоні, 26-го вересня 1986 р. Признання вручили екзекутивний директор АОЛПУ, Волтер Боднар, і секретар АОЛПУ, Марія Демчук. Участь взяли: Наталія Слюзар, Марта Перейма, Альвін Капуста і д-р Андрій Грушкевич (від Вашингтонської групи); Ірина Пацлавська, Емілія Процінська, Волтер Іваськів, Теодозія Кічоровська, Майк Гаммонд (від Республіканського керівного комітету) і пресовий секретар Девін Гагерди. Божена Ольшанівська, речник АОЛПУ, сказала: „Хоч уже пройшов рік від випадку з Медведєм, але його справа далі актуальна. Насувається питання: Чому Медвідь? Найновіший закон про іміграцію дає амністію нелегальним чужинцям, чому ж тоді рішальні чинники відіслали назад в пекло одну людину? Чи ми хочемо, щоб у століття Статуті Свободи світ побачив, як легко ми міняємо людське життя за політичні поступки?“

Від редакції:

У „Вістях комбатанта“ ч. 4 ми передрукували з „Нашого голосу“ статтю-рецензію д-ра Р. Борковського п.н. „Збір статей“. Через недоліг не подано, що ця стаття передрукована з „НГ“ ч. 7 за липень 1986. Перепрошуєм редакцію „Нашого голосу“.

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
Членам Братства 1-ої Української Дивізії УНА
і всім українським ветеранам
переси лає*

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА 1-ої УД УНА
в Нью-Йорку, Н. Й.

СПОМИНИ

В. Гоцький

ТЕ, ЩО ЗАЛИШИЛОСЯ В ПАМ'ЯТІ З 1918 РОКУ

Австро-угорська монархія в розкладі. Московська імперія розсипалась, і на її руїнах творилося нове життя. До нас долітали вістки з Києва, з Відня із Москви чи Кракова.

Австрійська армія і всі її тилові установи — в повному розкладі. Дім виздоровців та ортопедичний шпиталь біля села Передільниця дослівно протягом двох днів розбігся.

До мого батька, священика, приїхали два чоловіки — сусіди: з Трушевич Дзюбінський і з Перемишля старшина Біян. Після наради при закритих дверях доручають батькові організувати свою міліцію та забезпечити військовий шпиталь перед грабунками чи окупацією поляками з сусіднього Нового Міста.

Батько відбув нараду з місцевими селянами, призначив Дмитра Пінчика, фельдфебля австрійської армії, комендантом міліції, з ним та війтом поїхали до шпиталю, де перебрали від самотнього майора, чеха, все добре в посідання новоствореної української держави. Пінчик побіг до села скликати людей до зброї, а батько з війтом протоколярно, дім за домом, перебивав те, що остало після втечі вояків.

Мені тоді було 8 років і я конечно хотів бачити своїми очима наше військо. Наступного дня ранком батько знову поїхав „на Будову“ (так називали люди шпиталь), щоб там наладнати сяку-таку адміністрацію, як у маетку так і серед навербованих до війська людей. Правда, там вже всюди стояли озброєні стійки, ще в австрійських одностроях і без ніяких познач, що то вже наше військо. Та більше всього мене радувало те, що я міг вганяти по всіх будинках і навіть лазити на горище, де повно було всякого паперового мотлоху з образками.

Другого дня вночі поляки з Нового Міста під проводом Екерта пробували заняти „Будову“ несподіваним наскоком. Але наші їх відперли, при чому вив'язалася півгодинна перестрілка. Після того приїхала інспекція — сотник Біян і, здається, хорунжий Хронов'ят. Провірили стан оборони, дисципліни тощо. Дали гострі доручення Пінчикові та зобов'язали відбувати боеву муштру з людьми. Вони забрали на вози надвишку зброї та амуніції, яку повезли на села, де зброї було обмаль.

Батькові нові клопоти впали на голову. Поки наладналася адміністрація „Будови“, поки влаштовано кухню для людсь і постачання, то прийшли нові клопоти. Пінчик зголосив, що з людьми не може дати ради. Родини приходять відвідувати своїх мужів, братів і ніколи з порожніми руками не вертають. Все щось потягнуть. Одна молодиця заговорює стійку, а друга заходить досередини і тягне, що може. Прийшлося видати драконський розпорядок, що лише в неділю можна відвідувати своїх рідних. Тоді прийшов інший клопіт. Вояки почали проситись додому, бо... все якась важлива при-

чина трапилась. Просились звичайно наніч, тож Пінчик відпустив. І знову такий відвідувач ішов додому не з порожніми руками. То коц, то чоботи, то хоч пару ременів до штанів.

Почалися врешті траплятися випадки дезерції, очевидно, в повному мундирі і при зброї. А це був наслідок польської пропаганди, яка впевняла, що за поранення кількох поляків під час нападу на „Будову“ — переб'ють всіх, хто там в той час був. А що своя влада, ентузіастично творена, не була в стані закріпитись, бо вже 12 листопада поляки опанували Перемишль і посунули на схід аж під Нижанковичі — 5 км. від нас — то люди попадали в паніку.

Батько не мав змоги присвятити багато часу „Будові“ чи моралі новоствореної армії, бо його покликали до повітової ради Добромисьького повіту, і він більше часу проводив в Добромилі, як дома.

*

У витвореній ситуації ставало ясным, що, скорше чи пізніше, поляки дорвуться і до нас, тож зберігання „державного майна“ на те, щоби попало в руки полякам, стало недоцільним й небезпечним. Вояків, які не розбігалися, в силі коло 80 люда, включено до частини, яка обороняла позиції під Нижанковичами, а майно люди носили, носили добрих кілька днів, поки не лишилися порожні стіни.

Фронт під Нижанковичами заліг на довший час. Були часті спроби наших витиснути поляків, то знов поляки старалися прорвати наш фронт. Часто це їм вдавалося, і тоді грабункові групи вдиралися в село й починалося пекло. Грабували, били, підпальовали хати. Але завжди десь чи то з Грушатич чи Нового Міста наспівала нашим підмога, і поляки тікали полями назад на свої вихідні становища.

**

Щоб запобігти тим грабунковим нападам, командування нашим фронтом примістило на горі, „На Башті“, обсерваційний пункт з телефоном. Це zarazом був теж обсерваційний пункт для артилерії. Молодий старшина С. Венгринович був комендантом, молодий німець з Відня був його помічником, а двох телефоністів-зорців обслуговували постійно апарат. Оба стар-

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

СЛАВІТЬ ЙОГО!

*Із Світлим Празником Різдва Христового і Нового Року,
вітаємо Головну Управу, Крайові Управи, Станіці та всю нашу
Дивізійну Братію, та бажаємо Радісних Свят Різдва Христового
і Щасливого Нового Року.*

СТАНІЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

Ньюарк, Н. Дж.

шини квартирували в нас в хаті, а на „Башту“ треба було бігти яких 5 хвилин. Якраз тоді почалися сильні морози. Мерзли телефоністи немилосерно, мерзли теж вояки в окопах під Нижанковичами. Тоді фронт наладнався, зорганізувався під командою полк. Кравса. У нас в хаті раз відбулася військова нарада, на якій було більшість старшин з підкарпатського відтинка. Запам'ятались такі: полк. Кравс, пор. Лазор — сапери, сотн. Сенічко — артилерія. Ішлося тоді про те, як забезпечитися перед польськими наскоками саме понад річку Ствяж у наше запліччя, та як успішно неутралізувати просування польської панцирки, яка бічним вогнем наносила не так втрати, як паніку в окопах під Нижанковичами. Тому Лазор дістав доручення продертися в польське запліччя і знищити залізничні мости, а на „Будові“ поставлено дві гармати, які мали закрити дорогу всяким проривам понад Стряж чи попри залізничні рейки з Перемишля до Хирова.

*
**

На св. Миколая був храмовий празник в Передільниці. Вночі випав сніг та потиснув знову морозець. Батько вибрався до церковці, щоб там поприготовляти, що треба до торжественної відправи, і саме коли відкрив фіртку від прицерковного цвинтаря, обсаженого старезними липами, як заревло, загуділо. Батька обсіпало землею, а шлях до церкви загородила вирвана з корінням столітня липа. Й почалося! Яких десятків гармат б'є понад село, по загуменях та ще кудись далі. Наші гармати з „Будови“ мовчать (їх там тоді вже не було, переїхали на інший загрожений відтинок). Про Богослуження треба наразі забути.

Коли гарматна канонада втихла, мама полізла на горище, на обсервацію і зараз же збігла бліда, як полотно. Полям з Нижанкович розстрільною наступають поляки. Доходять вже до перших хат села. Посилаємо Павлика на обсерваційний пункт „На Башту“, щоб остеріг телефоністів, бо для них долина річки Нури закрита. Поволі, густо стріляючи, розстрільна зближається до нас. До хат не заходять, лише здовж річки посуваються далі в напрямі Добромила. З наших вікон видно, як наші телефоністи, звиваючи дріт, спокійно рівнобіжно з поляками, лиш по противній стороні потоку, відходять теж на схід.

Вечір западав скоро. Біля третьої години вже смеркало. Розстрільна перейшла село й подалася в сторону Губич. А тим часом на село наскочили мародери. Ішли вони з міхами і згортали до них усе, що під руки попало. Вживаючи брудної лайки та погроз пістолями у нас вони загорнули з шафи жіноче білля, нові мешти, татові з руки стягнули годинник. З полиці загорнули горіхи, що сушилися, а з кухні вкинули до міха сушені яблука. Найшли теж у скрині пачку церковних свічок та кілька кусків мила.

Такі наскоки тривали доранку. А було їх тої ночі 12. Лише одна частина дуже втомлених вояків зайшла до хати й почала варити собі каву. Був з ними пор. Чернастик з Острова, де перед війною тато був парохом. Йому було соромно за мародерів, але на це ради не було, бо багато батярні в той час передягалось у військовій мундири й, підшиваючись під військо, грабували людей.

Наступного дня прийшла чергова група, яка мала вже виготовлені списки людей. Вона забирала їх з собою. Взяли і мого батька. Не дозволили нічого брати з собою, що означало — „справи погані“. Мама зараз же

вислала Павлика на коні на „Будову“, де жив поляк з Познанщини, адміністратор маєтку, Крупницький, якого тато охороняв перед грабунками наших селян, коли мав владу на „Будові“. Щось 12 осіб, в тому мого батька поставили під Баштою, на снігу. За столом засіли якись два молодці-офіцери і один з „Екертів“, уже теж у військовій формі, і розпочали суд.

Під час тої трагікомедії вгнався на коні Крупницький, мужчина середніх літ, кремезний, в контуші, з закрученими замашистими вусами, і зразу приступив до атаки на здивованих офіцериків. Він їх насварив: „Ви бавитеся у війну, а не хочете знати, що тут поруч українців живуть поляки. Коли Ви вчините якесь лихо тим людям, то завтра те саме буде з нами.“

Про що вони там говорили на боці, ніхто не знає. Всіх арештованих відпущено за порукою Крупницького й мій батько зараз з Крупницьким повернув до хати.

Ми розказали про останню ніч, про всі грабунки та знущання і Крупницький порадив негайно переїхати на „Будову“, де все таки буде безпечніше перебути час боїв та напастей.

У селі тоді мужчин майже не було. Вони були у війську або з худобою чи кіньми поховалися в лісі, чи по селах, куди фронт не проходив. А що ще тої самої ночі розпочалися у двох місцях пожари, бо грабівники, вимагаючи від жінок грошей, підпалювали хати, — то на третій день з рештою „маєтків“ ми переїхали таки на „Будову“.

Фронт знову зупинився на деякий час під Хировом і шойно весною 1919 року, при допомозі армії Галера, посунув далі на схід. Тоді ми повернули до села.

Христос Родився!

Славить Його!

*Із Світлим Празником Різдва Христового і Нового Року,
вітаємо Головну Управу Братства, Краєві Управи, Станиці,
та всю нашу Дивізійну Братію, та бажаємо Радісних Свят
Різдва Христового, та щасливого Нового Року.*

**СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
ДІТРОЙТ, МІШ.**

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
всьому українському вояцтву, їх родинам,
усій українській спільноті та побратимам нашої Станиці
б а ж а є*

**СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й., США**

Фейлетон

Ро-Ко

ТИСЯЧОЛІТТЯ

Минув ще один рік. Якось сумно прощатися з ним — може тому, що він проминув як батогом траснув, як казали в старім краю? Може тому, що він один з останніх нашого великого тисячоліття? Може тому, що він був незвичайним роком — це ж був „Рік українського воїна“!

В тому році наші поселення мали ще одну нагоду оцінити українського воїна. Правду кажуть, що вояки не вмирають, і правда, що вони навіть не хочуть старітися. Це ствердили українські воїни, коли з'їхалися на свої „маневри“ на оселю Братського союзу. Як колись вони йшли „до бою ще й сміялись“, помимо важких наплечників і тягару зброї, так тепер вони маршували з усміхом на лиці й піснею на устах, помимо іншого тягару в деяких місцях свого тіла. І духом вони молоді. Як колись пішли боронити свій рідний край, так тепер прибули захищати союзний звичай на Свято праці.

Коли гармати грають, музи мовчать, і, навпаки, коли гармати мовчать, співають музи. І в Році Українського воїна співали на багатьох концертах по всіх поселеннях. І в цьому році навіть викликали музу нашого Шевченка, щоб її наново послухати. І якось та муза інакше заспівала, інакше зазвучало „Борітеся, поборете!“ Якось не так вийшло „полюбила чорнобрива“. Видно й музи міняють свої смаки, відповідно до вимог епохи. Щоб зрозуміти, що мав на думці наш великий поет, під яким психологічним впливом був, коли писав свої твори; щоб пізнати, чи тоді „чорнобриві“ так само кохали в Україні, як сьогодні „білобриві“ любляться в Каліфорнії, треба прочитати нову цікаву книгу Гарвардського університету.

Зрозуміти музу звичайному читачеві „Кобзаря“ не так легко, і тому я повинен сидіти тихо, тим більше, що тої книжки не бачив на очі, і до „Кобзаря“ заглядав давненько — завжди якась муза щоденного життя переходить. Одначе, з другого боку, в демократії громадянин має обов'язок висловити свої думки, — як не скаже, сам собі винен. І це я висловляю, тим більше, що можу говорити об'єктивно, без жодного упередження, бо не читав цієї книги. Як прочитаю, напевно буду упереджений.

Як кожний свідомий українець на поселеннях знає, уже добігає

кінець нашого славного тисячоліття, і, самозрозуміло, почнеться нове тисячоліття. Фактично, його вже почав своїм проектом український Гарвард. Як пише наша добре поінформована преса, яка має достовірні джерела в Гарварді, цей проект триватиме ціле тисячоліття, як не довше. Бо стільки часу потрібно на прочитання, дослідження, відшифрування, перекладення, аналізування, друкування тисячолітньої секулярної, досекулярної, позасекулярної та іншої літератури, і, очевидно, на збирання фондів.

Наш політично-громадський сектор не пасе задніх науковому — він теж йде своїм ходом у нове тисячоліття — вже саме узгодження статуту поміж УККА і УККРади протягнеться на нове тисячоліття, не згадуючи плянів СКВУ.

Це ще раз доказує, що наша політика побудована на міцних основах, наша діяльність заплянована на довшу мету — для кожного будуть повні руки роботи на нове тисячоліття.

Христос Родився!

Славить Його!

*Із Світлим Празником Різдва Христового і Нового Року,
вітаємо Головну Управу Братства, Краєві Управи, Станиці,
та всю нашу Дивізійну Братію, та бажаємо Радісних Свят
Різдва Христового, та щасливого Нового Року.*

**СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
КЛІВЕЛЕНД**

*Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!
Українському Вояцтву, їх Родинам, Українській спільноті
то побратимам нашої Станиці*

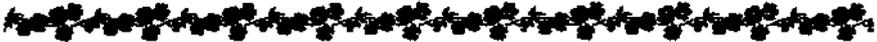
пересилає

**УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
в Монтралі, Канада.**

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
всьому українському вояцтву, їх родинам,
усій українській спільноті та побратимам нашої Станиці
бажає*

**УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
в Гамільтоні, Канада.**

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового
та щасливого Нового Року
бажають*

НАТАЛКА І ДР. РОМАН КРАВЧУК
Савт Орендж, Н. Дж.

*З Різдром Христовим і Новим Роком
Веселих і Щасливих Свят Рідні і Приятелям
бажає*

Д-Р ЯРОСЛАВ РУДАВСЬКИЙ З РОДИНОЮ
Вільмінгтон, Дель., ЗСА

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
бажає*

Д-Р ТЕТЯНА І ЗЕНОН ЦІСИК
Філядельфія, Па., ЗСА

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
Рідні, Приятелям і Пацієнтам
бажають*

Д-Р ЗЕНЯ І Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ЧЕРНИК З РОДИНОЮ
Філядельфія, Па., ЗСА

РЕЗОЛЮЦІЇ XIV З'ЇЗДУ ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА В США І КАНАДІ

Чотирнадцятий з'їзд Об'єднання кол. Вояків УПА проходить в час, коли уряд і політична поліція СРСР жорстоко переслідують прояви всякої незалежної думки на території СРСР і ведуть підступну кампанію знеславлювання українських змагань за державність, української політичної еміграції та її діячів. З'їзд закликає українців у діяспорі до солідарної оборони й організованої відсічі цій кампанії.

З'їзд висловлює свою підтримку та пошану кол. воякам УПА, учасникам збройного підпілля і всім борцям за демократичні права та державну незалежність українського народу, які ще й досі караються по тюрмах і концентраційних таборах, або є переслідувані політичною поліцією СРСР.

З'їзд висловлює признання й пошану для всіх політичних в'язнів СРСР, які в умовах цієї тоталітарної тиранії відважно борються за свободу думки, демократію і за свободу поневолених народів.

З'їзд вітає Ієрархів, священників та вірних усіх українських віровизнань в Україні й на еміграції, а передусім тих, які караються за свободу віри по тюрмах та концентраційних таборах СРСР і висловлює підтримку торжественним відзначуванням тисячоліття хрищення України.

Учасники з'їзду клоняють свої голови перед жертвами чорнобильської катастрофи й висловлюють своє обурення на російсько-більшовицький уряд СРСР за будову бракових атомових електростанцій в Україні, за злочинне недбалство в організації охорони населення перед радіацією і промовчування небезпеки радіації.

Учасники з'їзду підтримують цілі, проголошені Світовим Конгресом Вільних Українців у році українського вояка і закликають колишніх українських вояків до солідарности та спільної дії в обороні доброго імені українського вояка і до публікації наукових і джерельних праць про українське військо, а особливо про українські військові формації в найновіших часах.

З'їзд пригадує, що в 1987 році припадає 45-річниця постанови УПА і 40-річчя рейду відділів УПА в Західню Європу й закликає українську громаду гідно відзначити ці роковини.

З'їзд висловлює признання для видавництва „Літопис УПА“, що досі опублікувало 12 томів джерельних документів та матеріалів до історії УПА і закликає українське громадянство фінансово підтримувати це видавництво, щоб зібрати й опублікувати джерельні матеріали про УПА, ці найновіші збройні змагання українського народу за незалежну державу.

З'їзд вітає гармонійну співпрацю на базі „Літопису УПА“ всіх комбатантських організацій колишніх вояків УПА й буде всеціло підтримувати таку співпрацю в майбутньому.

**RESOLUTIONS ADOPTED AT THE 39TH ANNUAL COVENTION OF
THE UKRAINIAN AMERICAN VETERANS HELD AT THE HOLIDAY
INN — BRIDGEWATER/SOMMERVILLE OF NEW JERSEY,
JUNE 20, 21, 22, 1986**

Res. No. 86-001

The Ukrainian American Veterans continues its strong support for the aspirations of freedom for Ukraine and all other captive nations under USSR domination and urges its members to counteract the Soviet denials of its deliberately imposed famine in Ukraine in 1932-33 and continuous Russification program in Ukraine.

Res. No. 86-002

In light of disclosures from Hanoi, we urge our government to press for a renewed vigor in our search for MIAs in Asia.

Res. No. 86-003

We urge Congress again to pass legislation which would elevate the Veterans Administration to cabinet level status.

Res. No. 86-004

Due to the growing need for care and services for Veterans who served this country so well, we urge and support increased funding for construction and operation of VA hospitals and nursing homes.

Res. No. 86-005

We urge continued support of all efforts in the United States government for observance of national, religious and individual rights in the USSR, and especially to support H. Cong. Res. 332 introduced by Congressmen Yatron, D-PA, and Broomfield, R-MI, and we support the efforts of Americans for Human Rights in Ukraine (AHRU).

Res. No. 86-006

We applaud the establishment of the Ukrainian Famine Commission and urge continued monitoring of the progress of this congressional commission.

Res. No. 86-007

We urge all of our members to support and take part in the preparations already initiated for commemorating the Millenium of Christianity in Ukraine that will be celebrated in 1988 and to counteract the Soviet church and state disinformation campaign on this issue.

Res. No. 86-008

We insist on a thorough investigation of the circumstances surrounding the Myroslav Medvid incident, the Ukrainian seaman who attempted to gain asylum in the United States, and we particularly want to learn of his present status and welfare in the Soviet Union.

Res. No. 86-009

We support renewed efforts by executive and legislative branches of the U.S. government to provide humanitarian assistance to the victims of the Chernobyl nuclear disaster and urge the United Nations or other international agency to investigate this accident and to report publicly thereon.

Res. No. 86-010

We urge a heightened awareness of the sophisticated level of disinformation generated by the Soviet Union and amplified by others, which portrays the entire Ukrainian community in a false and historically inaccurate light, as Ukrainians fought both Communists and Nazis in World War II making the greatest sacrifices.

Res. No. 86-011

We deplore the Office of Special Investigations (OSI) for collaborating with official organs of the USSR in acquiring unverifiable Soviet supplied evidence, and we seek an oversight committee to look into expenditures of taxpayer's money to obtain that evidence.

Res. No. 86-012

We urge our government to tighten all security measures regarding procedures and personnel in order to serve the best interest of our own safety and survival — particularly in high tech areas and in allowing sophisticated electronic equipment and technology to be used by foreign embassies in the capital district in Washington, D.C. and other classified sensitive areas.

Res. No. 86-013

The Ukrainian American Veterans urge the Congress of the United States to support President Reagan's request for military assistance funds in support of the anti-Communist insurgents in Afghanistan, Angola and Nicaragua.

З життя Комбатантських Організацій

МИХАЙЛО БОХНО ОЧОЛИВ ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА

У дні 30-го і 31-го серпня ц. р., відбувся на оселі „Верховина“ 14-ий делегатський з'їзд Об'єднання Колишніх Вояків УПА США і Канади.

З'їздом, у якому взяло участь 42 делегатів і 22 гостей, провела прес-конференція у складі: Модест Ріпецький, голова; Олександр Герєга, заступник; Ірена Білевич і Стефан Бабяк, секретарі.

Господарем з'їзду була станція Нью-Йорк — Пассейк — Ірвінгтон під проводом Ю. Котляра. комітет в складі Ю. Котляр, О. Білевич та О. Левицький подбав про задоволення всіх потреб делегатів і гостей (деякі з них аж з Каліфорнії і Арізони), і за те організаторам висловлено заслужену подяку.

На слідуючу трирічну каденцію вибрано керівні органи: Михайло Бохно, голова; Стефан Бабяк, Юліян Котляр і Михайло Березинський, заступники (цей останній відповідальний за зв'язок із Суспільною Службою Комбатанта); Іван Дмитрик, скарбник; Осип Левицький, референт Суспільної Опіки; Олександр Герєга, Катерина Лялюк, Петро Потічний і Модест Ріпецький, вільні члени Управи. Контрольну Комісію вибрано в складі: Стефан Адамчук, Олександр Білевич, Володимир Дашко, Ярослав Струтинський.

На З'їзді обговорено ряд справ, які заторкують Об'єднання як теж і цілу українську громаду. В резолюціях з'їзду підкреслено важливість 1000-ліття Хрещення України; гідне відзначення разом з Товариством Колишніх Вояків УПА 45-ліття постанови УПА і 42-ліття Великого Рейду, які припадають на 1987 рік; потребу організованої акції в обороні доброго імені українського народу та його чільних діячів; та доцільність дальшої праці над виданням „Літопису УПА“. Висловлено також співчуття всім жертвам Чорнобильської катастрофи.

Найбільше часу присвячено питанням, зв'язаним із виданням „Літопису УПА“. Від останнього з'їзду, що відбувся в 1983 році, вийшло друком 4 томи. За підрахунком головного редактора „Літопису“ Є. Штендери, на всебічне охоплення та видання всіх існуючих матеріалів зв'язаних з діями українського підпілля потрібно ще якихось 40 до 50 томів, не включаючи чистої мемуаристики. Цю працю можливо виконати тільки при дальшій тісній співпраці обох комбатантських організацій УПА, Об'єднання і Товариства, та при повному зрозумінні, всебічній підтримці й допомозі цілої української громади.

В тому самому часі на оселі „Верховина“ відбувалися святкування „Року Українського Воїна“ під організаційним зарядом комбатантів 1-ої Української Дивізії. З цієї нагоди, в суботу, 30-го серпня, відбувся бенкет з промовами др-а М. Малецького і мгр-а Є. Штендери, при численній участі всіх комбатантів включно з українськими американськими ветеранами. В неділю, відбулася Служба Божа та соборна Панахида на могилі в честь упавших

**З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
ЩИРИЙ ПРИВІТ І СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ
ДЛЯ НАШИХ ШАНОВНИХ ЧЛЕНІВ, ЇХНІХ РОДИН
ТА ВСІЄЇ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ДІЯСПРІ
ЗАСИЛАЄ**

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ

UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

8100 ROOSEVELT BLVD. PHILADELPHIA, Pa. 19152

TEL.: (215) 331-1166

ФІЛІЯ:

1321 WEST LINDLEY AVE., PHILADELPHIA, Pa. 19141

TEL.: (215) 329-7080-81

НАШ КЛИЧ:

**З ГРОМАДОЮ І ДЛЯ ГРОМАДИ! —
СУМЛІННА Й ФАХОВА ОБСЛУГА!**

за волю України, Апель та концерт, в яких взяли спільну участь всі комбатантські організації.

Слід також з признанням відмітити виставку української військової меморалії підготовленої з великим вкладом часу і труду п. Евстахієм Загачевським з Рочестер.

М. Ткачук

ЗАЛИШИЛИСЬ МОГИЛИ

Велика шляхетна ідея, що лягла в основу спадщини українського народу, зокрема українського воїна, ще з часів княжої, козацької та сучасної доби, в боротьбі за волю і державність України — це плекання культу могил. Наші кобзарі оспівували високі козацькі могили, де „лягло спочити козацьке біле тіло“. А скільки висипано високих могил по всій Україні за нашої доби; їх ворог розрив з метою знищити традиції України. Українське колишнє воїнство, що опинилось поза межами України, відновило ці традиції у вільному світі. Зокрема воїак 1-ої Української Дивізії УНА, що залишили своїх товаришів-друзів на брідських та австрійських полях, спорудили їм пам'ятники на військових цвинтарях Фельбаху, Санкт Штефан, Бірбауму, Гнасу, Трансмандорфу, Бад Гляйхенбургу та інших місцях. Головна Управа ОБВУ в Англії організує групові виїзди до Австрії та Німеччини, щоб кожного року, зложити вінки, відправити Панахиди на їх могилах та віддати їм належну почесність-салют.

Цьогорічна поїздка тривала від 23 травня до 2-го червня 86. У Мюнхені нас зустріли та привітали наші побратими-дивізійники — між ними полк. Е. Рен-Побігущий та мгр. В. Леник, директор Рідної Школи. Ще цього самого дня поїхали ми разом із побратимами Братства на цвинтар „Вальд-Фрідгоф“, де у поході пішли з вінками до могил сл.п. Ст. Бандери й інших національних провідників. Панахиди відправили отці: Мирон Мовчко від УКЦ і від УАПЦ Авам Поплавський; вінки зложили: Замойський, Багачевський і Пегий з Відділів Каряль, Раґби і Брадфорд. Слово мали на могилах: ппорч. П. Кішук і бул. Петро Дюк. Вертаючи, відвідали українську католицьку церкву й інші туристичні місця Мюнхену.

Увечорі в інтернаті Рідної Школи, при збірці відзначено хрестами побратимів з Німеччини, а саме: пол. Е. Рена-Побігущого, заступника голови Братства Німеччини Володимира Душинського, Колодницького Михайла і голову Братства, Романа Дебрицького, який хворіє. Його відвідала делегація — побратими П. Кішук, Мих. Ткачук. Вітаючи від Гол. Управи та бажаючи скорого видужання і повороту до праці.

Вранці в суботу ми виїхали до Зальцбургу. Мгр. Вол. Леник, що прилучився до нашої групової поїздки розповідав про історію і географію цих гарних наче розмальованих теренів Баварії та Австрії — озер Хімзе, Моунт, річок та гір, льодовиків, згадав про походження племен Баварії кельтів, які зайшли аж до Валії. Остали малі озера, що їх залишив льодовик, мають радіоактивність і помагають у лікуванні ревматизму.

Українець Полюй винайшов рентген, але опатентував цей винахід німець Рентген. Зальцбург має гори соли кам'яної, мав колись свого короля, який був рівночасно єпископом Зальцбургу. Оглянули ми будинок, де народився і жив Моцарт, та багато інших мість. Зайшли на обід до дуже старовинного ресторану над річкою. За річкою на горі виднів замок.

У неділю вранці виїхали ми до Відня, на Богослужбу в церкві св. Варвари, в якій взяла участь наша група в своїх одностроях і з прапором. О. д-р Остгайм-Дзерович відправив Панахиду за покійного нашого голову сот. Б. Микитина. — Хор, проф. Гнатишина гарно співав. Зложено вінок у церкві св. Варвари під таблицю, яку спорудили наші комбатантські організації на вічну славу героям, що впали у боротьбі за українську державу. Опісля на горі Каленберг ми пішли трійками із почетним прапором до пропам'ятної таблиці упавшим козакам в обороні Відня перед турками в 1683 році, де склали вінок Біло, Кухар і Іскра. Панахиду відправляв о. д-р Остгайм-Дзерович, а слово про козаків та історію цього часу виголосив мгр. В. Леник. Ледве чи снилось тим козакам, які брали участь в обороні Відня і причинилися до його врятування, а рівночасно й західного християнського світу від заливу потужної турецької держави, що після 300 років українські вояки спорудять тут пропам'ятну плиту на вічну ім славу.

Гори Леопольдберг і Каленберг мають свою історію, туди приїжджають туристи з багатьох країн світу, а наші поїздки, зокрема похід з прапором та вінком звертають на себе увагу; туристи фотографують похід, пропам'ятну плиту та розпитують про козаків.

На спільному обіді мгр. Микола Волинський, розповів про історичні зв'язки княжих часів України з Австрією. Іпор. П. Кішук, вручив хрести, для отця д-ра Остгайма-Дзеровича і мгр. Миколи Волинського. При дуже гарній і сонячній погоді наша група малим кораблем проїхалася по Дунаї при звуках музики Штравса.

У понеділок оглядання військового музею з часів Першої світової війни. Проїжджаючи біля Шенбруну, мгр. Леник розповідав, що там був стрінув одного старшину імперської гвардії, вояка, що мав вже 90 років, а виглядав, ніби мав 60 — це очевидно був українсь-гуцул.

Воєнний музей, який збудував принц Ойген, має дуже багатий арсенал. Є там бетонові і залізні укріплення з часів Першої світової війни, які вживано на східних фронтах біля Перемишля. Є також великі і тяжкі гармати — „мерзи“, калібру 38 см, засягу до 15-ти кілометрів, яких було тоді лише 12 штук. Їх вживали лише на французьким і італійським фронтах.

У вівторок виїхали ми до Фельдбаху, проїжджаючи горами з чудовими краєвидами. На обід зупинилися у Марія-Цель, дуже знаному відпустовому місті, де у великій церкві-монастирі правиться безустанку. Увечері ми вже були у Фельдбаху, де нас зустріли наші давні знайомі австрійці.

У середу увечері поїхали в гори на „гойріген“ — розвагу. В четвер виїзд до Грацу. Приїхали побратими з Німеччини і ми більшою групою з невеликим числом громади з самого Грацу зложили відки на могилі капеляна Дивізії о. Д. Ковалюка і на спільній могилі жертвам укр. дівчат, які загинули у війні під час бомбардувань фабрик. Відправлено Панахиди, а слово на могилах виголосили: д-р о. Остгайм-Дзерович і Віра Бегей. Переїхали до каплиці-пам'ятника жертвам Талергофу, ще з Першої світової війни, австрійського коңцтабору. Соборну панахиду відправляли три священники, а слово про цю трагедію і жертви Талергофу виголосив д-р Р. Лебедович з

Грацу. Нагороджено хрестами, архипресвітера о. Паладія Дубицького, Світлика Александра й д-ра Романа Лебедовича.

Увечорі у Фельдбаху офіційна візита та прийняття всіх дивізійників у посади міста Альойза Гармтода. Він вітав усіх, зокрема українців, радів з цього, що ми не забуваємо та вшановуємо пам'ять своїх товаришів по зброї. Народи, що не шанують своїх упавших друзів, не віддають їм пошани, не вартують називати себе націями,

В пізніших годинах Управи ОБВУ та Братства Див. Німеччини мали спільну нараду та узгіднили дальший плян програми.

У п'ятницю на цвинтарях, де спочивають наші поляглі дивізійники, — Ст. Штефан, Бірбам, Гнас, Траутсмандорф, Бад Гляйхенберг і Фельдбах, — соборні панахиди відправили оо. д-р Остгайм-Дзерович, арх. протопрсв. Паладій Дубицький і о. М. Мольчко. Слово на могилах виголосили: о. М. Мольчко, В. Вацк з Німеччини, П. Дюк, П. Кішук, М. Ткачук і Д. Плєскан з Англії. Промови нагадували, що пролята кров воїнів-героїв кликатиме про відплату.

Увечорі поїхали всі на Регенсбург до великого ресторану. При закусці й музиці була нагода обміняти думками, споминами, зокрема бойових дій. Субота: збірка усіх в одностроях при пам'ятнику біля церкви, зложення вінків у крипті й під пам'ятником на ринку міста; панахидя на могилі нашого доброго приятеля Сєпа Маурєра й зложення вінка; про нього слово сказав о. д-р Остгайм-Дзерович; пані Маурєр склала щиру подяку всім зібраним, а зокрема українцям, за пам'ять про її чоловіка.

По полудні делегація австрійських і наших комбатантів поклала вінки під пам'ятником поляглим парашутистам.

О год. 5-тій в монастирській церкві у Фельдбаху відправили соборне Богослуження отці, д-р О. Остгайм-Дзерович, М. Мольчко і архипрєсвт. Паладій Дубицький. Виголошені проповіді були глибокого релігійного й національного змісту.

Увечорі спільна зустріч з австрійськими комбатантами „камерадшафт абєнд“, яку відкрив голова австрійських комбатантів Штірії, майор Вальтер Бендель. Вітаючи всіх зібраних, він підкреслив вагу й доцільність існування комбатантських рухів, плєкання військової традиції та побратимства. Висловив теж подяку від пані Маруєр дивізійникам за пожертви на пам'ятник її чоловіка. Відтак австрійські комбатанти дали медалі нашим побратимам з Німеччини й Англії; ОБВУ дало хрєстє австрійським комбатантам. У програмі була гра на цитрі, Микола Жигалюк висвітлив фільм із посвячення воєнного цвинтаря у Траутсмандорфі з минулого року та концерту дивізійного хору „Бурлака“ з Канади у Фельдбаху, з сольєспівом з бандурою виступив Б. Шарко з Німєччини, молодий талановитий співак-баритон, Лаврєнтій Івашко з Відня (родом з Канади) співав при супроводі п'яністки Гльєорії Фокс. Мило захопили присутніх танці Дієни Тєплєї (родом з Австралії) і Едгара Тємака з Відня.

У неділю вранці наша група попрощалася із побратимами з Німєччини й австрійцями, залишаючи на полі бойових дій із часів останньої війни 45-го року побратимів, які в могилах сплять тихим сном, ждучи кожного року з України дівчатоньків, щоб завітчали їхні могили, та їхніх товаришів, щоб покладали вінки і заспівали: „Спїть хлопщї-соколи, ми гостримо зброю і ждемо на поклик до бою.“

*ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ПРИЯТЕЛЯМ, ЗНАЙОМИМ, КЛІЄНТАМ
ТА ВСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ
бажають*

**СОФІЯ І ІВАН ДЗІНДЗЮРИ —
ВЛАСНИКИ JOHN'S TAVERN
412 W. Girard Avenue, Philadelphia, Pa., 19123 Tel.: (215) 922-9255**

*ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім вельмишановним Покупцям
бажають*

**ЕРАСТ КУРОВИЦЬКИЙ і СИН
УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ**

124 First Avenue

New York

Telephone: 477-0344

*Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року
бажають*

АЛЛА і Д-р РОМАН ТРОХИМЧУК з СИНАМИ

Йонкерс, Н.Й.

XXVI ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБВУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У суботу, 14 червня 1986 року, відбулись у Манчестері, в залі Відділу СУБ, XXVI Загальні Збори Об'єднання бувших Вояків Українців у Великій Британії. Збори відкрив сот. д-р Святомир М. Фостун, в.о. голови ОБВУ і привітав усіх присутніх.

Делегати обрали на пропозицію хор. Богдана Головатого таку ділову президію Зборів: Хор. Михайло Гринюк — голова Зборів, хор. Володимир Лесюк — заступник голови, ст. бул. Павло Гошко і бул. Микола Яцків — секретарі. Подякувавши від імені ділової президії за обрання головою Зборів лектора до почесної президії радн. Ярослава Деремєнду, першого заступника голови СУБ, Дарію Федик — представницю Організації Українських Жінок, сот. інж. Ярослава Гавриха — голову Крайового Комітету відзначення тисячоріччя хрещення України і голову КоДУС, май. Івана Горобця — голову Української Гетьманської Організації у Вел. Британії, Василя Потека — голову Товариства „Гудульщина“, през. Стрілського Ключу „Січ“ ст. бул. Тєодора Данковича, члена Президії Української Комб. Ради пхор. Михайла Захарчука, мґра Петра Мартинюка — від Українського Крайового Патріархального Об'єднання Мирян ПУКЦ у Великій Британії, Осипа Шляхетка — від „Подолії“, голову манчестерського Відділу СУБ — Григорія Бойка і голову Відділу ОБВУ в Манчестері ст. дес. Остапа Марковського.

Опісля голова Зборів зачитав прізвища 55 членів ОБВУ, що відійшли у вічність у звітній каденції, і їхню пам'ять а також пам'ять померлого голови ОБВУ сотника Богдана Микитина і пам'ять жертв Чорнобильської катастрофи присутні вшанували однохвилинною мовчанкою.

Письмові привітання Загальним Зборам зачитав голова Зборів. Вони наспіли від всч. о. протопрєсвітера Сильвестра Богатирця, капеляна ОБВУ, всч. о. сот. крил. Михайла Ратушинського — капеляна ОБВУ, всч. о. крил. Яреми Гаврилюка — почесного капеляна ОБВУ, (привітання Високопрєосвященнішого Владика архієпископа Володимира наспіло в понеділок), Президії Світової Ради Українських Комбатантських Організацій, Головної Управи Братства кол. Вояків І УД УНА, Крайової Управи Братства в США, Крайової Управи Братства в Австралії, Крайової Управи Братства в Аргентині, Управи Братства „Броди-Лев“, полк. Романа Богатюка керівника ресорту військових справ уряду УНР в екзилі, Дирекції Української Інформаційної Служби у Великій Британії, Крайової Управи Спільки Української Молоді, Крайової Пластової Старшини, Крайової Управи Легіону Симона Петлюри, Товариства Українських Літераторів, Бібліотеки й музею ім. Шевченка в Лондоні, Відділу ОБВУ в Іспанії, Управи Спільки Українських Учителів і Виховників у Великій Британії і голови Округи ОБВУ-Захід ст. дес. Петра Германа.

В часі Загальних Зборів працювали такі комісії: Верифікаційна — голова пхор. Михайло Захарчук, члени — пхор. Михайло Поврозник і Віра Бегей; номінаційна — голова хор. Богдан Головатий, члени — пхор. Василь Гумєнюк, ст. дес. Остап Марковський; бюджетно-фінансова — голова пхор. Маркіян Шептицький, члени — ст. дес. Олекса Дем'янчук і ст. дес. Василь Щербатюк; резолюційна — голова пхор. Володимир Нагайло, члени — сот. Микола Веремієнко і пхор. Михайло Татарчук; комісія прочитання прото-

колу з попередніх Загальних Зборів — голова пхор. Павло Татарин, побр. Д. Савхів і Іван Фультес.

У зборах взяло участь 65 делегатів, із 70 голосів, репрезентуючи 36 Відділів і 6 Гуртків ОБВУ. Лише декілька Відділів і два Гуртки ОБВУ не були заступлені на цих Зборах.

На пропозицію номінаційної комісії Загальні Збори обрали одногосно сот. д-ра Святомира М. Фостуна головою ОБВУ, а членами Головної Управи обрали: Пор. Маркіяна Д. Гайву, ппор. Петра Кіщука, хор. Богдана Головатого, хор. Володимира Янківського, хор. Володимира Лесюка, пхор. Володимира Нагайла, пхор. Михайла Захарчука, пхор. Василя Гуменюка, пхор. Маркіяна Шептицького, пхор. Михайла Ткачука, пхор. Михайла Поворозника, пхор. Михайла Татарчука, пхор. Павла Татарина, ст. бул. Теодора Данковича, бул. Миколу Яцкова і ст. десятника Олексу Дем'янчука. Заступниками членів Головної Управи ОБВУ Збори обрали ст. бул. Мирона Вільшинського і ст. дес. Петра Германа.

Суд Чести: Сот. Микола Веремієнко — голова, члени — сот. Ігор Гаврилів і хор. дир. Іван Равлюк, заступники — ст. бул. Павло Гошко і ст. дес. Остап Марковський.

Контрольна Комісія: Хор. Михайло Гринюк, хор. Богдан Рогач і пхор. дир. Іван Скальський, заступники — ст. дес. Євген Стешин і ст. дес. Василь Щербатюк.

Загальні збори теж продовжили мандат почесного голови ОБВУ май. інж. Теодора Кудлика на нову каденцію.

Ппор. Петро Кішук оголосив, що перехідну чашу ОБВУ одержують за свою взірцеву працю Відділ ОБВУ в Брадфорд і Відділ ОБВУ в Стокпорті.

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

*Членам Головної, Крайових і Станичних Управ
Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
всій оивізіійній братті та їх родинам, комбатантам усіх
українських збройних формацій та всій українській спільноот*

б а ж а с

СТАНІЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

в Торонті, Канада.

Опісля голова ОБВУ в супроводі ппор. Петра Кіщука і пхор. Шептицького нагородив срібними хрестами заслуги таких членів ОБВУ, за їхню 20-літню і більш років безперерйну працю в нашій комбатантській організації: Пор. Маріяна Д. Гайву (30 років праці), ппор. Петра Кіщука (25 років), хор. Володимира Лесюка (20 років), пхор. Михайла Захарчука (25 років), хор. Богдана Головатого (22 роки), пхор. Володимира Нагайла (27 років), побр. Миколу Федака, довголітнього голову Відділу ОБВУ в Блякбурні (23 роки), побр. Михайла Лихолата (20 років), бул. Михайла Лісного (25 років), побр. Івана Євчака (25 років), побр. Вол. Цимбалістого (20 років) і побр. Михайла Коропіша (25 років). Бронзові хрести заслуги одержали: Хор. Михайло Гринюк за довголітню працю на пості голови Контрольної Комісії, за таку ж працю як члени Контрольної комісії були нагороджені— пхор. Михайло Поворозник і пхор. дир. Іван Скальський. За довголітню працю були нагороджені бронзовими хрестами заслуги — ст. дес. Олекса Дем'янчук, довголітній голова Округи ОБВУ в Шотляндії, ст. дес. Євген Стешин, довголітній голова Відділу ОБВУ в Единбурзі, пхор. Маркіян Шептицький і ст. бул. Теодор Данкевич, обидва члени Головної Управи ОБВУ.

Окремо були нагороджені за їхню довголітню активну працю в різних ділянках українського організованого життя у Вел. Бритнії — ред. Ілля Дмитрів (срібний хрест заслуги), радн. Ярослав Дерменда (бронзовий хрест зщаслуги) і сот. інж. Ярослав Гаврих (бронзовий хрест заслуги).

Новообраний голова ОБВУ сот. д-р Святомир М. Фостун закликав всіх до активної праці, яка повинна проходити дружньо, в згоді, єдності і побратимській любові, бо зберігаючи ці вояцькі чесноти, ми зможемо успішно здійснювати наші завдання, і далі працювати для добра нашої комбатантської організації.

Учасник Загальних Зборів

(Скорочено за „Українською Думкою“, 3 липня 1986)

Христос Родився!

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
всьому українському вояцтву, їх родинам,
усій українській спільноті та побратимам нашої Станиці
бажає*

**СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
В ТАНДЕР БЕЙ, КАНАДА**

*Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!
Українському Вояцтву, їх Родинам, Українській спільноті
то побратимам нашої Станиці
пересилає*

**УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
в Боффало, Н.Й.**

КРАЙОВІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Б-ТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА В НІМЕЧЧИНІ

Дня 11 жовтня 1986 р. відбулись в Мюнхені Загальні Збори Б-тва дивізійників у Німеччині, в яких взяли участь 32 управнені до голосування члени й делегати. Збори відкрив голова Крайової Управи Р. Дебрицький привітанням присутніх, між ними почесного голови полк. Е. Рена, президента ЦПУЕН мгр. А. Мельника, ген. вікарія УАЦП в Німеччині о. архипротосесвітера П. Дубицького та пароха УКЦ о. М. Мольчка. До президії зборів обрано В. Вацка на голову, М. Кашубу на заступника та М. Коконовського на секретаря. Привіти склали: полк. Е. Рен, мгр. А. Мельник, о. ген. вікарій П. Дубицький, о. М. Мольчко, мгр. В. Зброжик від Об'єднання кол. вояків УПА ім. Юрія Переможця, Д. Кушлик від Укр. Робітничо-Християнського Руху; письмові привіти надіслали: М. Келеман з Бельгії, О. Мєнів з Ерлангену й Дм. Сенів з Аугсбургу.

Секретар КУ В. Дялбога відчитав протокол попередніх Зборів, який прийнято без змін, а голова Р. Дебрицький склав звіт з діяльності за роки 1983-1986, а саме: в 1983 р. відбуто поїздку до Відня з нагоди 300-літньої річниці участі козаків в обороні міста перед турками, відбуто організовану поїдку до Фельдбаху й околиці на могили поляглих, відзначено у Мюнхені 40-ліття створення Дивізії, відбувались щомісячні сходини та влаштовано карнавалову забаву.

У 1984 р. члени Б-ва взяли участь в „Українському тижні“ у Фельдбаху з участю хору „Україна“ з Мюнхену й танцювального ансамблю з кварталом бандуристів з Англії. В липні відзначено святковою академією 40-ліття боїв під Бородами з участю начальника штабу Дивізії, майора В. Д. Гейке. Відбувались щомісячні сходини, влаштовано забаву.

У 1985 р. зорганізовано виступ дивізійного хору з Торонто „Бурлака“ в Мюнхені й у Траутемандорфі при посвяченні вояцького цвинтаря, влаштовано традиційні вечорниці. Через захворіння голови від вересня 1984 р. працює КУ кермував заступник голови В. Душинський; він був теж скарбником та провадив фінансові справи включно з кольпортажею „Вістей комбатанта“ й інших видань.

Наприкінці звіту голова відчитав прізвища побратимів, які померли в 1983-86, що їх присутні вшанували повстанням з місць.

Після звіту голови і скарбника та короткої дискусії, голова Контрольної Комісії, М. Лушак, ствердив зразкове ведення касових книг, підтвердив

*Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!
Українському Вояцтву, їх Родинам, Українській спільноті
то побратимам нашої Станиці*

пересилає

**УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА
в Ст. Кетеринс, Канада.**

стан сальдо та запропонував уділити уступаючій Управі абсолюторію із окремою подякою скарбникові за його працю, що присутні нагородили оплесками. Полк. Е. Рен склав признання голові, який, не зважаючи на своє здоров'я, цікавився весь час працею Б-тва, давав свої вказівки і прийшов на Збори.

На внесок Номінаційної Комісії вибрано поновно одноголосно головою Б-ва Р. Дебрицького, який провадить його вже 16 літ. До Управи, яка уконститується на окремім засіданні, вибрано побратимів: В. Длябогу, В. Душинського, М. Колодницького, Г. Матичака, В. Остапова й Б. Шарка. До Контрольної Комісії увійшли: І. Захарків, М. Луцка і В. Вацик, а до Товариського Суду: М. Фарима, М. Філіповський і М. Кашуба.

У точці внесків і запитань обговорено біжучі справи, після чого голова Р. Добрицький подякував членству за співпрацю і довір'я до нього й Управи та закликав до позитивної співпраці у майбутньому. Закінчено Збори відспіванням національного гімну.

Присутній

85-ліття ПОЛКОВНИКА ЄВГЕНА ПОБІГУЩОГО-РЕНА

*„Лиш кому праця потом скронь зросила,
На верх той виб'єсь з темної юрби!“
(І. Франко)*

15 листопада 1986 р. сповнилося видатному і заслуженому громадському діячеві й найвищому рангою українському комбатантові на чужині, мгр-ові полк. Євгенові Побігущому-Ренові — 85 років життя.

Ювіляр народився в селі Постолівцях біля Гусятина на галицькому Поділлі в учительській сім'ї, звідкіля його батьки переїхали до Воскресінець біля Коломиї, де Євген почав ходити до школи. 17-літнім юнаком покидає коломийську гімназію і голоситься добровільцем до УГА, бере активну участь у Листопадовому зриві в Коломиїщині, звідкіля, після 6-тижневого вишколу, відходить на фронт під Раву Руську із батареєю поручника Кирила Годованця. Із т. зв. „Равською Бригадою“ бере участь як підстаршина у Чортківській офензиві, переходить за Збруч і є учасни-

ком боїв УГА в Україні, хворіє на тиф і щойно в травні 1920 р. повертається до родинного дому. У 1922 р. складає матуру і записується до

Українського тайного університету, а після його розв'язання на богословію у Станиславові, звідкіля відходить у наслідок примусового цедебату та залишається дома, займаючись культурно-освітньою працею в родинних сторонах.

У 20-тих роках поверсальська Польща покликувала ще українців-абітурієнтів до військової служби і старшинських шкіл. Полк. Ренові пощастило після закінчення „підхорунжівки“ стати професійним старшиною у 57-му полку піхоти в Познані. Як дуже здібний вишкільний старшина, він дослужився у 1939 р. ступня капітана. Відзначаючись змалку амбіцією, впертістю і працьовитістю, починає в часі військової служби студії в Познанському університеті, що їх закінчив у 1933 дипломом магістра економічно-політичних наук.

Коли вибухла польсько-німецька війна, командував куренем у важких боях під Кутном, де попав у полон, а після звільнення став, завдяки заходам ОУН, вишкільним старшиною „Дружин Українських Націоналістів“ в Австрії, що з них 1941 р. створено курінь „Ролянд“ під його команду. Цей курінь швидко розв'язано, злучено з куренем „Нахтігаль“, перевишколено й послано воювати проти советських партизанів на Білорусь. Коли старшини й вояки куреня відмовилися даліше служити в німецькому війську, старшин арештовано наприкінці 1942 р. Полк. Рен просидів пів року у львівських Братівка, звідкіля у 1943 р. був звільнений як доброволець до Української Дивізії, де перебув як вишкільний старшина в ранзі майора до кінця війни.

Після капітуляції полк. Рен кидається у вир громадського життя. Він вчителював у таборних школах і гімназіях, займався вихованням сумівської молоді в Німеччині, Англії, Бельгії, а востаннє в США, об'їжджав кількакратно з доповідями комбатантські організації в Англії, працював організаційним референтом Санітарно-Харитативної Служби, відвідуючи мотоциклом по шпиталях Німеччини хронічно хворих, став виховником міжнародної організації молоді ІМКА-ІВКА.

У 1954 р. став знову до військової служби у т. зв. „Вартівничих Сотнях“ для українців при британській армії. Після твердого вишколу, став їх командиром аж до розв'язання у 1958 р. 1969 р. став організаційним референтом Українського Християнського Руху в Німеччині, а згодом його довголітнім головою. За мирянську діяльність одержав 1982 р. від апостольської столиці почесну грамоту із найменуванням лицарем-командиром Ордену св. Сильвестра-папи.

Полковник Рен писав до преси на виховні теми та рецензії книжок. Він також видав 2 томи власних записок п.з. „Мозаїка моїх споминів“. У першому томі (1982 р.) описує своє дитинство, юність, службу в УГА та дальшу вояцьку долю, присвятивши найбільше місця — 100 сторінок — Українській дивізії, аналізуючи її з перспективи й досвіду своєї служби в 3 арміях. Це аналітична праця про Дивізію старшини-українця. Не менш цікавим і цінним вкладом в документарну мемуаристику є другий том споминів (1985 р.), в якому автор в хронологічному порядку розповідає про свою працю після війни. Обі книжки багатоліктовані, а в останній надруковані теж вибрані статті й листування автора.

Змістом трудолюбивого життя Полковника є повсякчасна служба своєму народові: з крісом у руках, з пером чи живим словом.

Оцінюючи високо його заслуги, бажаємо Високодостойному Ювілярові міцного здоров'я та ще багато щасливих років на службі християнським і національним ідеалам.

1-ИЙ ЛИСТОПАД І ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА

Станиця кол. вояків 1-ої УД УНА, в порозумінні й під протекторатом УККА в Гартфордї, відсвяткувала 2 листопада 1986 р. Листопадовий зрив і День українського воїна. Членами комітету були: мгр Борис Крупа — голова УККА, В. Саяк — голова станиці дивізійників і М. Шевчук — голова хору в Нью-Брітан.

На сцену, прикрашену тризубом і написами „1918-1986“ та „Слава українському воїнові“, під проводом кол. вояка Укр. дивізії М. Шевчука, внесено прапори: укр. національний, станиці Братства кол. вояків 1-ої УД УНА, УПА відділу Гартфорд, СУМА. Сурмач відіграв бойовий заклик.

В. Саяк привітав Юрія Жовкву — старшину УГА, мгр-а Лева Стеткевича — голову Станиці Братства в Гартфордї, Володимира Бурлаку-Левського — командира УПА.

Проф. української академії в Стемфордї й кол. директор таборової гімназії в Рімніні Мирослав Брисюк виголосив реферат. На тлі афішу Українському воїнові він змалював хороброго дружинника-лицаря княжих часів, якого оспівує „Слово о полку Ігоревім“; на тлі поеми Шевченка „Гамалія“ виріс тип запорожця, оборонця прадідівської віри й прав свого народу; на тлі подій 1917-21 років представив уже оборонців суверенітету української нації в лавах Дієвої Армії УНР і УГА. В найновіших часах геройство dokonували вояки Української дивізії під Бродами, а особливо бійці УПА під проводом їхнього командира Тараса Чупринки-Шухевича.

Український вояк — це твір і вияв душі цілої української нації, це тип лицаря, який чув силу свого духа, бо він йшов у бій за свої права, щоб його народ міг жити вільно.

1-ий листопад це був акт, який збудив народ, і так буде діятися, аж постане незалежна українська держава.

У мистецькій програмі 8-річна внучка В. Саяка Наталя гарно деклямувала „Про що шепочуть маки“ Оксани Кузьми. Дивізійний бандурист з Монтреалю Володимир Мота виконав з любов'ю свій репертуар пісень; чоловічий хор проспівав чотири пісні; дуже вдало виступила з деклямаціями Лідія Хома з Нью-Гейвен.

Свято залишали в бадьорому піднесенні, в пошані до 1-го листопада і українського воїна, відспівавши український гімн.

Лев Стеткевич

Христос Родився!

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

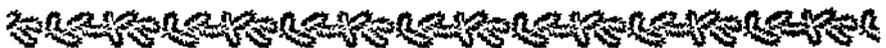
всьому українському вояцтву, їх родинам,

усій українській спільноті та побратимам нашої Станиці

б а ж а є

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УД УНА

в Саскатуні, Канада.

**РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

бажає

„БУДУЧНІСТЬ“

Приймає особисто і поштою вклади на конта:

ЩАДНИЧІ, ЧЕКОВІ, СТУДІЙНО-ПЕНСІЙНІ І РЕЧЕНЦЕВІ.

Виплачуємо найвищі відсотки.

Всякого роду вклади заасекуровані до висоти \$2,000.00.

Кошти цих асекурацій покриває кредитова спілка.

„БУДУЧНІСТЬ“ КРЕДИТОВА СПІЛКА

140 Bathurst Street, Toronto, Ontario M5V 2R3, Tel.: 363-1326
2253 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M8, Tel.: 763-6883
4196 Dixie Road Mississauga, Ontario L4W 1M6, Tel.: 238-1273
221 Milner Avenue, Scarborough, Ontario M1S 4P4, Tel.: 299-7291
ПОСТІЙНОЮ ОЩАДНІСТЮ БУДУЙМО НАШЕ КРАЩЕ ЗАВТРА

Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року

бажає

SURMA BOOK & MUSIC CO.

11 East 7th Street, New York, N.Y. 10003

Ярослава з сином Миколою, Миронем, Магда з дітьми
Маркіяном і Дарією та Мирон Сурмач, ст.

Веселих Свят Різдва Христового та щасливого Нового Року

бажає

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГҮ

544 Selkirk Avenue, Winnipeg, Manitoba, R2W 1Y9, Telephone: 589-8808

Якщо живете у Вінніпегу і маєте фінансові клопоти при закупі, або направи
авто, при закупі нового урядження хати, при консолідації (зібранні) всіх дов-
гів, при закупі або перебудові дому, тоді радимо нас відвідати.

NORTH WINNIPEG CREDIT UNION LTD.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСТЕЙ КОМБАТАНТА“

В часі від 16 вересня до 10 грудня 1986 р. ми одержали слідувачі в плати на пресовий фонд нашого журналу:

Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Торонто із збірки в пам'ять св. п. Степана Петришина, померлого 24.10.1986 р. Датки зложили: Маркіян Когут — 100.00, Юліян Ямнюк — 50.00, Степан Пільків — 15.00, Іван Падик, Михайло Мельник, Тарас Качмарчук, Лев Андрійович, Тарас Когут, Теодор Переймибіда, А. Лупиняк, Василь Кокодиняк, А. Ганачевський, Василь Фірман, Володимир Гуляк, В. Патроняк, Петро Кудла, Ярослав Білик, Петро Демянюк, Євген Бочан, Лев Бабій по дол. 10.00, Ярослав Слободян, Іван Бурда і П. Антохів по дол. 5.00	разом	350.00
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Гартфорді із збірки в пам'ять св. п. Сельвестра Демковича, померлого дня 24.8.1986 р. Датки зложили: Управа Станиці дол. 100.00, по дол. 10.00: Лев Стеткевич, Петро Дутка, Володимир Саяк, Григорій Южин, Михайло Куртяк, Олександр Богданів, Іван Забитовський, Роман Сокольський, Любомир Рокецький, Осип Кузик і Михайло Дерезицький, по дол. 5.00 — Петро Кучерський	разом	215.00
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Ньюарку із збірки на панахиді по св. п. Василеві Манько замість квітів на могилу зложили: по дол. 20.00 — Богдан Гулька і Василь Єрега, по дол. 10.00 — Петро Буняк, Володимир Боярський, Степан Магмет, д-р О. Креденсер Ярош, по дол. 5.00 — Осип Голинський, Ярослав Закаляк, Юрко Н.Н., Іван Стефуришин, Антін Феденишин, Кость Гречак, Осип Труш і Василь Пелехатий	разом	120.00
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Ньюарку із збірки на панахиді по св. п. Василеві Пелешукові в пам'ять покійного зложили: по дол. 10.00 — Петро Семенок, Володимир Боярський, В. Щорпіта і Тарас Пастушенко, по дол. 5.00 — Кость Гречак, М. Красножоний, Михайло Любецький, В. Лотоцький, Т. Марущак, Іван Стефуришин, Осип Лацко і Антін Феденишин	разом	80.00
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА у Вінніпегу переслала із збірки в пам'ять св. п. Андрія Магделя від побратимів дол. 78.00 та від Управи Станиці дол. 25.00	разом	103.00
Об'єднання Українок Канади в Торонті в пам'ять довголітнього співпрацівника св. п. Петра Фабіяна		50.00
Зіна Охрим-Семенюк — Торонто, в пам'ять батька померлого 3.5.1986 р. сот. Олександра Охрима		50.00
Іванна Мазурок — Філядельфія, в пам'ять покійного мужа Степана		50.00
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Сіднею — Австралія		80.18
Ярослав Кернякевич — Ванкувер		22.00
Іван Хохлач — Монреаль		21.00
по дол. 20.00: Михайло Ткачук — Лондон, о. митрат Ярослав Гайманович — Монреаль, о. митрат Іван Шевців — Сідней		
Австралія, Семен Шкамбара — Гінтон, Евстахій Остапюк — Торонто	разом	100.00
по дол. 15.00: Зенон Козак — Ратерсфорд, д-р Дмитро Павлишин — Клівленд, Михайло Паньківч — Нью Гейвен і Микола Деркач — Лондон (Кан.)	разом	60.00

по дол. 14.00: Володимир Папірчук — Калгари і Богдан Турченко — Філядельфія	разом	28.00
по дол. 13.00: Семен Костюк — Едмонтон, Володимир Гуляк — Торонто, Степан Янковський — Вінніпег	разом	39.00
по дол. 12.00: Володимир Король — Кротон, д-р Мирослав Небелюк — Торонто, Ярослав Куницький — Торонто, Роман Гавриляк — Нью Йорк і Богдан Демчук — Флемінг	разом	60.00
по дол. 10.00: Олександр Ліневич — Фенікс, Осип Савка — Вінніпег, Любомир Сливинський — Монреаль, Іван Скіра — Філядельфія, Іван Бойко — Гамільтон, Михайло Лисюк — Ст. Кетеринс, о. Василь Волошин — Едмонтон, Степан Мединський — Лондон (Кан.), Нестор Чорний — Торонто, В. Салдик — Іденкоурт, Данило Мох — Едді Пойнт, Володимир Пальчук — Торонто	разом	120.00
— Едді Пойнт, Володимир Пальчук — Торонто, Кирило Григорович — Честер	разом	130.00
по дол. 8.00: Ярослав Габа — Вінніпег, Теодор Повідайко — Монреаль, М. Короліус — Гамільтон, адв. Петро Саварин — Едмонтон, Михайло Бойчук — Саскатун, Евстахій Думин — Терра Котта, Володимир Макар — Торонто, Роман Баран — Вінніпег, Роман Огірчак — Віндзор, Іван Церковник — Торонто, Богдан Кальба — Торонто, Василь Дерич — Торонто, Володимир Левицький — Торонто, Тарас Качмарчук — Торонто, І. Плешкевич — Ля Саль	разом	120.00
по дол. 7.00: Борис Оранський — Торонто		7.00
по дол. 6.00: Сергій Савицький — Торонто і Дмитро Станченко		12.00
по дол. 5.00: Ярослав Дулиш — Амстердам, Михайло Смаль — Торонто, о. митрат Теодор Прийма — Судбури, д-р Роман Рак — Кергонкстон, Юліян Чорний — Чикаго, д-р Олександр Стрільбицький — Форт Вейн, о. митрат Михайло Кучмяк — Ньюарк, Михайло Ковальський — Калгари, Михайло Семегін — Вінніпег, Ярослав Закаляк — Лінден, Голинський Осип — Ірвінгтон, Андрій Закревський — Нью-Йорк, Роман Микитин — Кріфтон, Іван Олійник — Бат, Ярослав Петрина — Брук Парк, д-р Юліян Політило — Шорт Гіллс, Сидір Підгірський — Мейпл, Іван Гайдук — Ст. Кетеринс.	разом	90.00
по дол. 4.00: Іван Шлапак — Торонто, Степан Павлюк — Торонто, Петро Новосад — Саскатун, Микола Дутчак — Лондон (Кан.)	разом	16.00
по дол. 3.00: д-р Нестор Романик — Еспанія, Михайло Міндза — Едмонтон, Роман Стахів — Гамільтон, о. митрат Євген Камінський — Едмонтон, Андрій Мацко — Торонто, Василь Максимець — Торонто, Кость Фіщик — Ст. Кетеринс, Олександр Ключас — Торонто, Юстин Лихач — Торонто, о. д-р Петро Біланюк — Торонто, Олександр Петришин — Тандер Бей, Пилип Дмитрів — Ванкувер, д-р Роман Романович — Вінніпег, Василь Бойко — Едмонтон, Михайло Квич — Тандер Бей, Й. Андрущак — Калгари, М. Стефанів — Амгерсбург, Роман Гнатишак — Гамільтон, Мирон Процакевич — Торонто, І. Скочильас — Гамільтон	разом	69.00
по дол. 2.00: Володимир Сверида — Рочестер, Петро Логин — Гамільтон, Павло Крещук — Вінніпег, Володимир Рогатин — Судбури,		

Олександр Клецов — Нью Брансвік, Сидір Новаківський — Філадельфія, Петро Буряк — Бімсвілл, Федір Бородайлук — Монтрель, Микола Такой — Ст. Кетеринс, Микола Оглуок — Рочестер
разом 20.00

по дол. 1.00: Іван Воркун — Едмонтон 1.00

В 4-му числі В.К. на стор. 96-ій ми помістили листа до редакції від побр. Осипа Торищака із Судбур. В листі з приводу щасливого проіснування нашого журналу безперерійно „аж“ 25 років, наш вірний читач Торищак зробив заклик „докажім, що ми є організованою громадою, що срібний ювілей має „для нас значення“. Свій заклик піддержав чеком на дол. 100.00 із вірою що „послдовників не забракне“. Перший відгук прийшов від колишньої учасниці боротьби років 1918-1920 пані Стефанії з Вітошинських Девоссер з Торонта.

П-і Стефанія Девоссер — Торонто 100.00
Іван Козачок — Монтрель 64.00

по дол. 25.00: Українська Споживча Кооператива — Судбури,
Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА — Клівленд, Зенон Гоїв —
Дітройт, Степан Добровний — Сідней, Австралія, Михайло Бойчук
— Саскатун разом 125.00

Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА в Едмонтоні із збірки:

по дол. 20.00: Бойко Василь, Балиш Степан, Цвіклєвич Ярослав,
Свистун Михайло, Прокоп Зеновій, Кучер Михайло, Радьо
Дітро, Левицький Мирон, Дриневич Роман, Зубрицький Микола,
Косик Пилип

по дол. 10.00: Боечко Степан, Небожук Богдан, Шмігельський Ми-
хайло, Лошук Іван, Бойків Петро, Богатчук Микола, Бабій Ярема,
Мартиник Василь, д-р Онуферко Ярослав, Багнюк Василь, Карпа
Михайло, Мартин Іван, Маркій Григорій, Чучман Роман, Бойчук
Осип, Дацьків Петро, і Березович Роман разом 400.00

Станиця Братства к. Вояків 1 УД УНА у Вінніпегу із збірки:

по дол. 20.00: Г. Жук, по дол. 10.00: О. Загорода, Ю. Гнатюк, І.
Бойчак, П. Батіг, С. Габа, І. Савчак, Д. Івончик, М. Миськів,
Р. Гаврилів і П. Кралька, по дол. 5.00: Т. Гальма, М. Гембарський,
С. Шур, І. Нестор, О. Гур, М. Терсентак, В. Бартиш, С. Денчишак,
М. Боднар, Я. Габа, С. Паучок, С. Дибайло, М. Семєгин, М. Рома-
нюк, Т. Гумєнюк, Н. Кашій, П. Музика, по дол. 3.00: Д. Жила

разом: 208.00

Разом: 2,781.18

Пересиласмо наше щире співчуття Родинам та приятелям покійних св. п. Степана Петришина, Сельвестра Демковича, Василя Манька, Василя Пелешука, Андрія Магреля, Петра Фабіяна, Олександра Охрима та нашого дуже активного співпрацівника Степана Мазурка.

Велике спасибіг Управам Станиць, збірщикам, жертводавцям по-
жертв на пресовий фонд. Зокрема дякуємо побр. Осипові Торищаківі
за ініціативу відмічення 25-тиріччя журналу.

Адміністрація В.К.

З ЛИСТІВ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

Для відзначення 25-тирічного ювілею журналу „ВІСТІ КОМБАТАНТА“ пересилаю дол. 100.00.

Остаюсь з пошаною і Вояцьким привітом

Стефанія з Вітошинських Девоссер

... Посилаю чек на дол. 100.00 на передплату за роки 1987 і 1988, а решту на пресовий фонд з нагоди 25-тиріччя появи так мені цікавого журналу.

Щасти Боже!

З Правдивою пошаною

Іван Козачок

ЮВІЛЕЙ

„Вісті Комбатанта„ — юнак,
Пахучий вишневий цвіт,
Загощав у хату зв'язковим.
Редакторам і Адміністрації привіт.
Світоглядного чіткого пера,
Документації поточних занять
Хисту — кріпкого здоров'я
На пресфонд доларів 25-ть...

С.В. Дубовий

... Пересилаю вам чек на 25.00 дол. з нагоди 25-ліття журналу. Бажаю Вам успіхів на будуче!

З вояцьким привітом

Зенон Гоїв

... З нагоди появи першого числа журналу „Вісті Комбатанта“ 25-ть років тому та за його зв'язок із Українським вояцтвом, а головни дивізійниками пересилаю на пресовий фонд дол. 25.00.

Остаюсь із пошаною до Вас.

З вояцьким привітом!

Михайло Бойчук

18 вересня 1986

Шановний Пане Редакторе!

В 42-гу річницю Кривавого Бою під Бродами, та в Року Українського Воїна, Управа та члени Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії, Станиця Сідней, Австралія, висилає на пресовий фонд „Вістей комбатанта“ 80.18 доларів.

Бажаємо Вам кріпкого здоров'я.

Остаємось з вояцьким привітом.

За управу Станиці Братства к. Вояків 1 УД УНА
Сідней — Австралія

М. Мик — голова

А. Хіцзяк — секретар

ЮВІЛЕЙ П-ВА НОВОСАДІВ

З нагоди 25-літнього подружнього життя Михайліни і Петра Новосадів відбулося 5 жовтня 1986 р. ювілейне відзначення. Михайліна, народжена в провінції Канади Саскачевані, й Петро, який народився в Сокальщині, та їхній син Орест були в центрі уваги родини й приятелів.

Вони — члени організації Українського Визвольного Фронту: Михайліна була головою ОЖ ЛВУ і представником до місцевого відділу КУК, допомагала у праці осередку СУМ, особливо під час таборування на оселі „Діброва“; Петро — член Надбужанського комітету в Саскатуні; син Орест належав до осередку СУМ і в народній школі забирав голос в українських справах, а тепер пише спростування до місцевої газети „Стар-Фенікс“, коли появляються неправда й очорнювання української громади; він теж брав участь з Комітетом оборони прав людини в Оттаві, столиці Канади; тепер він на четвертому році політичних наук в Саскачеванському університеті.

Ювілярів привітав близький друг Петра ще з дивізійного полону в Італії і Шотляндії Михайло Бойчук, згодом швагер Петро Лучка й племінник Давид Лучка.

П-во Новосади зложили по 50 дол. на пресфонд „Гоміну України“ і „Вістей комбатанта“.

Шира подяка за пожертву й щастя Боже на майбутнє.

М.Б.

РАДІСНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

КРЕДИТОВА СПІЛКА ПРИ ЦЕРКВІ Св. ПОКРОВИ В ТОРОНТО

Заохочує Вас стати активними членами та користати з наших численних догідних послуг.

ПРИЙМАЄМО ощадності на термінові і звичайні ощадності депозити. В нас можна відкрити conto зареєстрованого плану ощадностей на старші роки життя.

УДІЛЯЄМО на догідних умовах особисті та гіпотечні позики.

РАДО СЛУЖИМО нашим членам порадами у всіх фінансових справах.

НАШЕ БЮРО відкрите від понеділка до четверга від 10 до 6, в п'ятницю від 10 до 8, в суботу від 10 до 1.

(TORONTO) ST. MARY'S CREDIT UNION LTD

832 Bloor Street West, TORONTO, ONTARIO, M6G 1M2 Tel.: (416) 537-2163

*Як Різдвяний час настане,
Чути радість, чути спів,
Хочемо всіх привітати,
Та не стане теплих слів.*

*Ми бажаєм Вам здоров'я,
Щастя, радості, добра,
І в святочну цю хвилину
Найбільш щасливого Різдва,*

І Нового Року!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

СЛАВІМ ЙОГО

РОМАН І ЛЕНА ІВАНИЦЬКІ

Фльорида

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

бажає

БОГДАН ГОЛОВІД

Licensed Real Estate Broker

501 — 90th Avenue N., St. Peterburg, Fla. 33702

Telephone: (813) 577-3848

ФАХОВІ ПОРАДИ В СПРАВІ ЗАКУПУ РЕАЛЬНОСТЕЙ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

УКРАЇНСЬКИЙ БРАТСЬКИЙ СОЮЗ

УБС: має 14 клас модерного забезпечення.
видає тижневик „Народна Воля“ і англомовний журнал „Форум“.
веде відпочинкову оселю, культурно-спортовий молодечий
осередок „Верховина“ в Глен Спей, Н. Й.
уділяє стипендії студуючій молоді

Вступайте в члени забезпечено-допомогової братської установи
в США і в Канаді

UKRAINIAN FRATERNAL ASSOCIATION

440 Wyoming Ave., SCRANTON, Pa., 18503 USA

Ті, що відійшли...

ПЕТРО ФАБІЯН

†24.09.1984

Дня 24 вересня 1986 р. на 83 році свого трудлюбивого життя відійшов у Вічність сл. пам. Петро Фабіян, почесний голова Відділу Української Стрільцької Громади міста Торонто, кол. голова Відділу УСГ Торонто, член Головної Управи УСГ, член Українсько-Канадського Легіону, довголітній представник УСГ до КУК Торонто, заслужений громадський діяч.

Головна Управа
Української Стрільцької Громади
— Канада

ГРИГОРІЙ ЩЕПНИЙ

*3.6.1923 — †16.10.1986

В четвер, 16-го жовтня 1986 р., на 63 р. трудлюбивого життя помер Григорій Щепний, народжений 3-го червня 1923 р. в Ходорові, колишній вояк 1-ої УД УНА.

З приїздом до Австралії вступив до Стрільцької Громади — Сефтон, Честер-Гіл і Бас-Гіл — та брав активну участь у громадському житті. Рівнож став активним членом Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА ста-

ниці Сідней, брав активну участь в Укр. Тов. Культурного Клубу, якого був директором.

Залишив горем прибуту дружину Михаліну, дочку Дарку, зятя Дениса та чотирьох онуків, а в Україні двох братів та сестру. О. митрат Г. Шевців 21-го жовтня ц.р. відслужив заупокійну Службу Божу в церкві св. Андрія в Лідкомб при великій участі українців та чужинців, та остаточні моїння на цвинтарі „Роквуд“, на якому запечатав гріб землею з Ходорова, де покійний прожив свої дитячі безжурні роки, землею, котру любив цілим своїм серцем та гордився, що він „українець з Ходорова“. На цвинтарі попрощали покійного всеч. о. митрат І. Шевців від парафії св. Андрія Лідкомб, з Мельборну односельчанка пані Марія Данько і Михайло Василюга від рідні та друзів, з Нью-Касель Андрій Потічко від друзів та родини. Побратими станиці Сідней і друзі попрощали покійного Григорія Щепного в останню дорогу пісню „Видиш, брате мій“. Після похорону в парафіяльній залі ц. св. Андрія відбулася поминальна тризна, що нею проводив М. Мик. Під час тризни, яку приготували пані відділу Союзу Українок Сефтон, Честер-Гіл і Бас-Гіл, промовляли в українській і англійській мовах М. Брицко — від громади Сефтон, Честер-Гіл і Бас-Гіл, пані А. Сомар —

від сестрицтва Покрови Матері Божої, І. Калічинський розповів про життя Покійного і прощав його М. Мик від членів Станиці Сідней.

За згодою дружини Покійного М. Мик запропонував збірку на „Оборону доброго імені українця“, яку провели М. Васи́лига, Я. Птиця, А. Хіцяк і М. Мик. Зібрано 306.00 дол., за що поб. М. Васи́лига подякував присутнім.

Спи спокійним сном, дорогий побратиме, нехай австралійська земля буде Тобі легкою!

**Управа і члени
Станиці Сідней**

МИКОЛА КІНДРАТ

†30.8.1986

30.8.1986 р. помер у Таухендорфі (Австрія) кол. добровольць 1-ої Дивізії УНА бл. п. Микола Кіндрат, нар. в Чернівці, пов. Станіславів. Покійний належав ще в Україні до громадського активу, а в Карінтії був головою укр. громади, головою церковного хору та членом Управи Об'єднання Українців Австрії.

Похорону довершив о. шамб. д-р О. Дзерович з Відня в сослуженні місцевого австрійського пароха. Австрійська духовна оркестра віддала Покійному останній поклін. Жалібно

слово виголосив о. Дзерович, змалювавши гарні прикмети характеру Покійного: патріотизм, жертвенність й обов'язковість. Прощальні промови виголосили ще: австрійський парох, Микола Петрушак від ОУА та дивізійників, а Катерина Бурян — від приятелів.

Участь у похоронах взяли численні українці з усіх сторін Австрії й з Мюнхену та багато австрійців, які шанували Покійного за його розум і товариську вдачу. Могилу вкрили численні вінки від дивізійників, українських громад Австрії, від родини й друзів. Співав хор під керівництвом дивізійника І. Колодницького. Залишилися в смутку дружина Софія з дочкою Ольгою і пасербами та дочка з родиною в Україні. Вічна пам'ять незабутньому Миколі.

Побратими

АНДРІЙ МАГРЕЛЬ

*19.7.1922 — †13.8.1986

Андрій Магрель народився 19-го липня 1922 року в Підгайчиках в Україні. Із шкільної лавки вступає до Дивізії в 1943 році. Восени 1944 року, в боях на Словаччині, стає поранений. Брав участь в боях біля Фельдбаху в Австрії.

Після війни перебував у таборах в Австрії, звідкіля переселився з дружиною Стефанією і донькою Мирославою до батька Лька у Вінніпегу. Початки у Вінніпезі для Андрія були важкі. В 50-тих роках поступив на працю до С.П., а опісля — у „Вія Рейл“, де працював до переходу на пенсію в 1985 році.

Живу діяльність проявив Андрій Магрель в Канадійсько-Українському Інституті Просвіта, де довгі роки був у зарядах організацій, що приміщуються при Інституті Просвіти. Був активним членом Визвольного

Фронту й Станиці Братства кол. во-
яків 1-ї УД УНА. Він відіграв по-
мітну роль в українській громаді мі-
ста Вінніпегу. Активний, приятель-
ський, а при тому любив правду і
був жертвенний. У збірці грошей на
Фонд Оборони Громадських Прав
покійний став передовим збірщиком
в Канаді.

Панахиду за Андрія відслужили
15-го серпня о. Г. Олійник і о. ми-
трат Семен Іжик — капелян Стани-
ці, котрий виголосив прощальну
промову. Співав хор під диригенту-
рою Іллі Буячка. Побратими Ста-
ниці були з прапорами.

Св. Літургію в день похорону, в
суботу, 16-го серпня, відслужив о. Г.
Олійник в церкві св. Йосафата.

Похоронено Андрія Магреля на
українському цвинтарі Всіх Святих.
На цвинтарі прощальне слово виго-
лосив Юрій Гнатюк, а звуки сурми,
похилення прапорів і спів друзів
„Видиш, брате мій“, попрощали йо-
го на вічний спочинок.

Після похорону відбулася тризна в
Інституті Просвіти, яку приготували
пані з Т-ва ім. княгині Ольги. Олек-
сандер Загорода, як господар триз-
ни, попросив до слова представників
організацій, до яких покійний нале-
жав. Опісля господар проголосив
збірку на українську пресу. Збірка
принесла 234 дол., і цю суму розді-
лено на „Поступ“, „Гомін України“ і
„Вісті комбатанта“.

СТЕПАН ПЕТРИШИН

***22.11.1928 — †24.10.1986**

24.10.1986 р. помер внаслідок ка-
тастрофи автомашини член Торон-
тської Станиці Степан Петришин,
народжений 22.11.1928 р. у ДЕРЕЖИ-
ЦЯХ, Дрогобицького повіту. Осироті-
лий, у дитинстві зростав при родині
і тинявся від вуйка до тітки, то на-

зад. Не мав ні брата ні сестри й са-
мому треба було пробиватися у жит-
ті. І Степан пробивавсь: закінчив на-
родню і технічну школи. Розради
шукав у пісні, прислухався до опові-
дань про Визвольні змагання, про
подвиги козаків та навчився любити
свій край і свій нарід. Не диво, що
Степан 16-літнім юнаком зголосився
до Дивізії, щоб із зброєю в руках
служити своїй батьківщині.

Якщо не легким є життя вояка, то
наскільки важчим і прикрішим є
воно для нелітнього юнака! Строгий
режим, безоглядна дисципліна, тяж-
кі вправи, при тому военні недо-
статки-недоїдання, втома, военні не-
безпеки — усе пережив покійний
Степан, видержав. У Дивізії був у
боях під Фельдбахом в Австрії, по-
пав до неволі в Ріміні. Тут прийш-
лось терпіти і голод і холод, не-
стерпну спеку, санітарні недомаган-
ня, а передусім непевність завтра-
шнього дня. Вивезуть, не вивезуть
„на родину“ до більшовицько-мос-
ковської катівні? З Дивізією пере-
їхав до Англії, а після звільнення з
неволі, за деякий час, причалив до
Канади. Тут одружився, завів роди-
ну. Господь поблагословив їх двома
гарними діточками Петруссю і Бо-
даном.

Працював пильно і тяжко, але не
відставав від громади — був актив-
ним членом Братства дивізійників,
членом парохії св. Петра і Павла у
Скарборо.

Вічна пам'ять незабутньому Сте-
панові.

І.П.

МИХАЙЛО ДУТКОВСЬКИЙ

***1896 — †1985**

В жовтні 1985-го року впокоївся
на 89-му році життя в Бродині (Бу-
ковина) Михайло Дутковський, ко-

лишній Січовий Стрілець, учасник визвольних змагань.

Михайло Дутковський, з купецької родини, що замандрувала з Кут в південнобуковинську Бродину під кінець XIX ст., народився в листопаді 1896-го року. Після відвідин української народної школи в Бродині, вчився в Чернівцях в укр. хлоп'ячій гімназії, звідки з вибухом війни зголосився добровольцем до УСС. Брав участь в походах Визвольних змагань, перебув тиф, вернувся 1920-го року у вже румунами окуповану Буковину. Працював від 1922-го року в південній Молдавії як лісничий і управитель лісових маєтків князів Гіка-Команешті. Одружився 1922-го року з Катериною Радомоською, колишньою українською вчителькою. Після війни, коли вийшов на пенсію, вернувся в рідну Бродину, що однак втратила внаслідок асиміляційної румунської політики свій гуцульсько-український характер.

Написав спомини, розділ яких був надрукований у „Вістях комбатанта“.

А.Г.Г.

СИЛЬВЕСТЕР ДЕМКОВИЧ

*1.1.1925 — †24.8.1986

Сильвестер Демкович прийшов на світ в Перемишльщині на Лемківщині. Виростав він у високопатріотичній і глибокорелігійній родині. Своїми гарними лемківськими піснями його мати з-маленьку шпекала релігійність і любов до свого народу.

В 1943 році 17-літній юнак вступив до української дивізії. Після рекрутського вишколу виїхав на адміністративний вишкіл до Голляндії.

Після закінчення війни Покійник включився в громадське життя, в якому був зразковим і жертвеним членом — чи в Українському Конгресовому Комітеті, чи Патріархальному товаристві чи в Пласт-Прияті. Багато часу посвятив для Станиці Братства кол. вояків 1-ої УД УНА, в якій він був членом управи.

Був він зразковим батьком, виховавши із своєю дружиною добрі діти: дві дочки і сина.

Тож не дивно, що майже ціла гартфордська громада відпроварила Сильвестра Демковича на вічний спочинок з великим жалем і смутком. Пам'ять про нього залишиться в наших серцях.

Спи, Дорогий Друже, і про волюдолю Вітчизни тихо спи!

Л.Ст.

З Різдвом Христовим і Новим Роком

найщирші побажання Веселих Свят — Рідні, Приятелям

і знайомим пересилають

ВІРА І ВОЛОДИМИР САВЧИН З РОДИНОЮ

Філадельфія, Па., ЗСА

ВІЙСЬКОВІ НОВИНИ

В своєму інтерв'ю канцлер Зах. Німеччини, Гельмут Коль, заявив, що його уряд вимагатиме, щоб СРСР заплатив відшкодування, спричинені катастрофою на Чорнобильській ядерній станції. Досі західнонімецький уряд заплатив компенсацію селянам за продукти заражені радіоактивністю в сумі 700 мільйонів дол. В минулому аналогічний виступ Коля викликав різку реакцію Москви, яка нагадала, що Німеччина спричинила значно більше шкоди в роки Другої світової війни в матеріалі і в людях.

*
**

В Чикаго відбулася велика парада вєтеранів В'єтнамської війни. Понад 250.000 вєтеранів і членів їхніх родин пройшли вулицями міста зі своїм колишнім командиром генералом Вілліамом Вєстморелєндом. Понад два мільйони мешканців вийшли вітати вєтеранів, які захищали свободу. У своєму інтерв'ю представник вєтеранів М. Буфанцо заявив: „Так, ми захищали свободу, хоч і не в нашій країні, а у В'єтнамі. Не наша вина в тому, що там сталося. Це була велика помилка політиків, які намагалися 'керувати війною“.

*
**

У престижному англійському журналі „Джейнс Діфєнс Віклі“ появилася стаття, в якій сказано, що Сїрія пригтовляється до „обмеженої війни“ з Ізраїлем, щоб повернути собі Голїандські висоти, які зі стратегічної точки зору мають для обидвох країн вельми важливе значення. Журнал подає, що урядові чинники Сїрії і представники генералїтету цієї країни зробили нещодавно поїздку до деяких арабських країн і обзнайомили уряди цих країн зі своїм „протиїзраїльським воєнним пляном“.

*
**

Палата Рєпрезєнтантів США схвалила законопроект, що особи, котрі відтепер вступають до вїйська, матимуть меншу пенсію, ніж її мали дотепер всі вїйськовики. Але цим законом не будуть зменшені пенсії тим, котрі вже є у вїйську.

*
**

Під кінець 1986-го року відбудуться щорічні манєври в Австралії „Кєнгеру — 86“. В манєврах візьме участь біля 10.000 австралійських вояків усіх родів зброї. На них буде коло сотні спостєрїгачів з Англії, Канади і Нової Зеландії, але без участі в них США, як це було досї.

*
**

Панамські воєнні кораблі затримали при в'їзді перєд Каналом данський вантажний корабель „Пїя Вєста“, який віз 56 вїйськових авт, 1.500 машинових рушниць, 70 гранатомєтів, 40 малого калїбру ракетних базук і амуніцію. Корабель намагався дістатися до Ель Сальвадору і передати зброю тамошнім прокомунїстичним партизанам. Обчислюють, що цією зброєю можна

було вивінувати 3-4 батальйонів бійців. Панамський закон забороняє пливти поблизу або через Канал кораблям, які не зголосять справжнього вантажу. Корабель „Пія Веста“ під сторожею закорено, а на вантаж наложено конфіскату за контрабанду.

**

Це вже вдруге в Західній Бейрут вступили, із погодженням Сирії, частини ліванської армії, зложеної із понад тисячі вояків, 15 танків і піхотинських військових транспортерів. До того часу західня частина столиці стала місцем ворогуючих між собою численних мусульманських груп. Як підтвердили очевидці, просовування частин відбулося без будь-яких більших інцидентів. При сприянні Сирії, в Бейруті вже нераз укладалися „мирові договори“, але деякі з них перетривали не довше, як декілька тяжнів.

**

Прем'єр-міністр Маргарет Тачер, як теж США і Західня Німеччина, заявили, що зменшення імпорту південноафриканських кольорових і рідкісних металів буде на руку лише СРСР — головному конкурентові ПАР на міжнародньому ринку кольорових металів. Замість того, щоб цим „обмеженням санкцій“ послабити ПАР, ми послабимо нашу оборонну систему і у залежимося повністю від пресі з боку СРСР.

**

Афганським повстанцям, які отримали мініатюрні протилітунські ракети, вдалося збити кілька бойових гелікоптерів і навіть транспортний літак, який летів із Кабулу до міста Кандагар. У збитому транспортері 50 осіб із загального числа 100 вояків і обслуги були збиті і поранені.

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

Рідним, Приятелям і Клієнтам

б а ж а є

МИКОЛА КРУМШИН, власник БУДІВЕЛЬНОЇ ФІРМИ

125 Crossway — Yonkers, N. Y., 10701 — Telephone: (914) 423-0621

Христос Родився!

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

всьому українському вояцтву, їх родинам,

усій українській спільноті та побратимам нашої Станиці

б а ж а є

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА

в Судбури, Канада

**

Міністерство закордонних справ Швеції повідомляє, що воно „видворило“ представника торговельної місії СРСР за збирання секретних інформацій про літак-випишувач „Гріппен“, що в дечому нагадує собою американський бойовий літак „Стілт“, якого важко перехопити радаровою системою. Конструкція „Гріппен“, коштувала коло чотири мільярди дол. За останніх сім років Швеція була примушена видворити дев'ять осіб із советського „дипломатичного корпусу“, які займалися шпигунством.

**

Загальновідома західнонімецька газета „Більд“ подала подробиці про втечу 12 рекрутів східнонімецької армії, які намагалися перейти кордон між Східним і Західним Берліном. Під час переходу шестеро з них застрілено прикордонною охороною, а решту заарештовано. Газета повідомляє, що двоє із тих, які намагалися перейти кордон, були синами високих старшин східнонімецького міністерства внутрішніх справ. Всіх засуджено на кару смерті й вирок виконано.

**

Американські речники зрадили, що директор Сі-Ай-Ей, Вільям Кейсі їздив секретно до Заїру в Африці. Як відомо, Заїр займає друге місце після Південно Африканської Республіки щодо запасів копалин, необхідних західним країнам для продукції зброї. Ангольське військо, яким керують советські „спеціалісти й дорадники“, вже нападали на Заїр у 1977 і 1978 роках. Обидва напади відбито при допомозі французьких та марокканських військ.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ

Маріяна Когута і Ігоря Нуриліва

BLOOR TRAVEL AGENCY

1190 Bloor Street West, Toronto, Ontario Tel.: (416) 535-2135

Не шукай собі чужих бюр, бо найкраще обслужуть

“АГЕНЦІЯ БЛЮР”!

**

Хоч у США є постійний спротив проти продукції хемічної зброї, але в Брюсселі члени НАТО, незважаючи на гострий спротив деяких держав Західної Європи, таки проголосували, щоб США приступили до відновлення продукції хемічної зброї. Це перше від початків 1969 року, що таку зброю знову почнуть виробляти у США. Президент Реген підтримує таку пропозицію з уваги на те, що у Східній Німеччині та в інших східних сателітах наводяться великі арсенали хемічної зброї.

**

Йорданія закупила в СРСР певну кількість протилітунських ракет, бо король Гуссейн не зміг дійти до порозуміння за купу зброї від США. Обидві палати під впливом європейського „лаббі“ у Вашингтоні не допускають до продажі зброї для заприязнених з Америкою арабських країн. Вони вважають, що США таким способом зменшать можливість ще одної війни між Ізраїлем і сусідськими арабськими країнами.

*Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року
бажає*

УКРАЇНЬСЬКА ПРАВОСЛАВНА

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В НЬЮ-ЙОРКУ

- Дивіденда від ощадностей — 7% (квартально)
- Безкоштовне забезпечення на життя до \$2,000.00
- Безкоштовне забезпечення позичок до \$10,000.00
- Безкоштовне забезпечення ощадностей до \$100,000.00
- Америкен Експес, Грошові Перекази (Моні Ордерс)
- Видаємо сертифікати
- Подорожні чеки (Ам. Тревелерс чекс), оплата 1% від суми чека
- Пенсійні нонта ІРА
- Різні позички для членів Кредитівки
- За позички забезпечені уділами, тільки 9% річно
- Усі фінансові справи можна полагоджувати поштою.

Пам'ятайте клич: "Свій до свого анедо чужого"!

304 East 9th Street, New York, N. Y. 10003 — Tel.:(212) 533-2980

Адреса для листування:

Ukrainian Orthodox F. C. U. P. O. Box 160 Cooper Stn. New. York, 1026

Урядові години: кожного дня від 10-ої рано до 3-ої по пол. (крім понеділка і свят) та в п'ятницю додатково від 5-ої до 8-ої ввеч.

У Філіппінах прихильники колишнього президента Ф. Маркоса захопили були в Манілі один з більших готелів і там „проголосили свого власного президента“ на місце Коразон Акіно. Тим „новопризначеним президентом“ став заступник Маркоса Артуро Толентіно. Однак ці підступні заходи противників Акіно не вдалися, бо армія стоїть твердо по стороні легального уряду. Але, як з цього виявляється — кажуть політичні аналітики, — Акіно і її уряд готові мати в майбутньому чимало клопоту з опозицією.

*

**

Від дня проголошення виймкового стану в Південній Африці, щоб обминути громадянську війну, яка мала розпочатися 16-го червня, тобто в річницю маніфестації в Совето, було заарештованих понад 3.000 осіб. Але з-поміж них тільки біля 500 стануть перед судом за dokonані ними злочини, головним чином за вбивство чорних і поліцистів, які рекрутуються із відомого і найбільшого племені Зулю, що нараховує біля 7 мільйонів населення. Провідник Зулю д-р В. Бутелізі був і далі залишився за тим, щоб внутрішні справи ПАР розв'язувати мирними способами. Всякі посторонні „революційні встрявання“ він вважає за комуністичну диверсію Москви, яка за всяку ціну хоче всадовитися в ПАР і тоді насправді „перемінити нашу країну на концтабір“.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА “САМОПОМІЧ”

в ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

Відкрита в кожний четвер від год. 7:30 до 9:00 веч. у малій залі при церкві св. Володимира, Грір Авденю і Савт Стріт.

Служить усім українцям Елизабету і околиць.

Останньо виплачено дивіденду від ощадностей:

7% до \$1,000.00 — 8% від \$2,000.00 вгору.

Безплатне життєве забезпечення до \$2,000.00.

Ощадності забезпечені державною агенцією до \$100,000.00.

Низько відсоткові позички на різні цілі, забезп. до \$10,000.00.

Ощаджуйте і позичайте у своїй Кредитівці!

Телефон: (201) 245-5104 та (201) 862-1042

735 Vernon Avenue, Kenilworth, N. J. 07033

**

Палата Репрезентантів і Сенат США затвердили державний бюджет на 1987 рік. Обсяг бюджету становить 995 мільярдів доларів. Хоч Бітній дім закликав обидві Палати асигнувати на військові потреби 320 мільярдів, то законодавці прийняли рішення виділити для цієї мети на 28 мільярдів менше, ніж просила державна адміністрація.

**

Нещодавно повідомили з Пентагону, що ракета „Титан-34 Д“ вибухла передчасно через нестачню внутрішню ізоляцію в її „другій стадії“. На будову цієї ракети було витрачено біля 70 мільярдів. Генерал літунської фльоти в Каліфорнії, Н. Лидзей, заявив, що незабаром буде готова чергова ракета „Титан“ для запуску її в орбіту.

**

У Каліфорнії спеціальний літак „Вояджер“ встановив новий рекорд — він летів п'ять днів безперервно, не злітаючи на землю по бензину. Літак дуже мало важить і пролетів 11.874 миль вздовж побережжя Каліфорнії. Пільотами були Д. Руган Дж. Сгер, обидва досвідчені військові літуня. і тепер вони вибираються цим літаком навколо світу.

ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

пересилають

ПЕТРО І НАТАЛКА БУНЯК

власники

SPARKY'S FRAME-AUTO BODY & FRONT END SERVICE, INC.

817 Passaic Avenue, West Caldwell, N.J. 07006 Phone: (201) 227-6330

Від Адміністрації.

Повідомляємо, що друкується індекс статей та інших матеріалів, поміщених в „Вістях Комбатанта“ за час 25 років (1961-1985) в числах 1 — 140.

Якщо хтось бажає набути це корисне й потрібне видання, просимо скоро повідомити адміністрацію, бо від того залежатиме висота накладу.

Починаючи з 1986 р. річний індекс буде появлятися щорічно в останньому числі року.

Зміст

„Вістей Комбатанта“ за 1986 рік.

Думки на часі (коментарі, редакційні статті).

Малецький, М.	Деколи ріпають системи.	1: 3-6
	Відповідальність.	2: 3-6
	Дещо про об'єднання.	3: 3-6
	Наші військові традиції.	4: 3-7
	Спільними силами.	5-6: 3-6
Кедрин І.	Ідеологія і державна рація.	1: 7-10
	Очорнюють і лаються, бо бояться.	2: 7-11
	Конструктивізм комбатантів.	3: 7-10
	З лабіринту української тематики.	4: 8-10
	Український вояк.	5-6: 7-11
Верига, В.	Чверть століття за нами.	3: 11-15

Люди й опії.

Трембцький, В.	Проблема хреста в сучасному державному гербі України.	1: 27-35
Мельник, П.	Кубійович про себе.	1: 36-40
Сірський, В.	Чи могли існувати українські „нацисти“?	1: 41-43
	Чому ми йшли до Дивізії „Галичина“?	3: 34-36
Курдидик, Я.	Важливий протикомуністичний бастион в Африці.	1: 11-13
	Найважливіший ракетний полігон світу.	2: 20-23
	Підступне хемічне розброєння СРСР.	3: 16-18
	45 воєн — без їхнього виповідження.	4: 11-13
	Стратегічні зміни в атомових арсеналах.	5-6: 12-15
Гоцький, В.	Правда в очі коле.	2: 38-42
Петрович, Я.	Багатючий але слабосилий союзник Заходу.	3: 31-34
	Світ — це занадто озброєний табір.	5-6: 29-32
Поліщук, В.	Після Катастрофи в Чорнобилі.	4: 30-33
	Конституція УРСР.	5-6: 33-37
**	„Не приватна справа“. Атомова енергетика в СРСР. У Києві переробляють доставу води. „Боеві листки“.	4: 34-36
Вердо, Г.	Змін в СРСР можливі.	4: 37-39
Кондратюк, Л.	Наша участь в американських збройних силах.	5-6: 38-43

Минуле.

Потічний, П.	Завдання і цілі української революції в 1917 р.	1: 14-20
Федорович, В.	Перший Український Корпус.	1: 21-26
	Відгомін французької революції в Україні.	2: 24-31
	Галицькі українці в наполеонських війнах, 1805-1814.	3: 19-24
	Залицання Москви до України.	4: 15-21
	Український націоналістичний рух напередодні революції 1917 р.	5-6: 21-28
Мороз, В.	Шестидесять роки в Україні.	1: 57-63
	“ “ “ (Продовження)	2: 31-37
	“ “ “ “	3: 24-30
	“ “ “ “	4: 22-29
Роєнко, В.	Хронологія Другої світової війни, 1939-1945.	3: 62-68
	“ “ “ “ (Закінчення).	4: 49-53

- Гоцький, В. Ген. Роя у боротьбі за Львів 1918 р. 3: 37-39
 Колісник, Р. Українська Дивізія і Військова Управа „Галичина“ (Німецька політика відносно українського війська, 1943-1945) 4: 84-93
- Спомини.**
- Стеткевич, Л. Чому ми йшли до Дивізії „Галичина“? 1: 71-77
 Як звичайно у кадрі. 3: 69-74
- Молодецький, В. „Я хотіла б зустрітись з Тобою в Києві“. 4: 54-57
 Гоцький, В. Те, що залишилося в пам'яті з 1918 р. 5-6: 61-64
- Репортажі.**
- Лях, М. Вшанування Богдана і Анни Панчуків. 1: 44-46
 Вєряга, В. XV Конгрес українців Канади. 5-6: 15-20
 Саварин, П. З відвідин українців Австралії. 2: 65-74
- Фейлетони (есеї, нариси).**
- Ро-Ко. Єврейсько-жидівська проблема. 1: 69-70
 Сива сила. 2: 75-76
 Одяг в полі не воїн. 3: 56-57
 Наша сила в нас самих. 4: 58-59
 Тисячоліття. 5-6: 65-66
- Бендер, В. Стефко. 1: 64-68
- З України.**
- ** „Право жити“. Юрій Бадзьо на засланні. („Українська пресова служба“, 1986). 4: 43-44
 „Під знаком контрпропаганди“. Радянська підготовка до тисячолітнього хрещення Русі. („Українська пресова служба“, 1986). 4: 44-48
- На польсько-українські теми.**
- В інтересі Польщі — самостійна Україна. („Свобода“). 3: 39-40
 До питання українсько-польських взаємин. Заява закордонного представництва УГВР. 3: 41-43
 Поляки пропонують співпрацю з українцями. 5-6: 44
 Солідарність випустила поштову марку. 5-6: 45
- Колісник, Р. До порозуміння поляків і євреїв з українцями. 5-6: 46-52
- Нові книжки (рецензії)**
- Появився „Літопис УПА“ про Тернопільську округу. 2: 76-77
 Скоцень, О. „З футболом у світ“. Реценз. В. Федорович. 2: 78-79
 Лисак-Тивонюк, Л. „Три букети зілля“. „Прийде весна“. Реценз. І. Кедрин „Пам'ятник письменниці Лесі Лисак“. 3: 58-60
 Кедрин, І. У межах зашквблення. Реценз. Р. Борковський. 4: 78-79
 Yurі, V. Ukraine: sons and daughters. Рец. В. Федорович. 4: 81-82
 Появилися документи сотні УПА „Бурлаки“ (13-ий том „Літопису УПА“). 4: 82-83
- Пишуть інші.**
- Марплес, Д. Радянський погляд на воєнних злочинців 2-ої світової війни. (The Ukrainian Weekly, N. 2, 1986). 1: 47-52
- Гр. Гуїн. Дезінформація — головна советська зброя проти Заходу. (Military Review, December, 1985). 1: 53
- Вільямс, Й. НАТО і середній схід. (Military Review, Oct. 1985). 2: 53-56
- Лободовський, Й. Антиєврейські погроми Петлори. („Gwiazda Polarna“, 19.10, 1985). 3: 44-47
- Лівінгстон, Н. Блискавична війна в Європі: чи вона можлива? Military Review, June, 1986). 3: 47-51
- В. Ф. Мілітаризм в царській Росії і в СРСР. 5-6: 53-56
- Демчук, М. Перша річниця трагедії М. Медведя. 5-6: 57-60

Верига, В.	Іван Кедрин-Рудницький (3 нагоди 90-ліття).	2: 12-20
**	Любомир Макарушка, поручник УГА.	2: 58-59
Р. К.	Любомир Макарушка в Українській Дивізії.	2: 60-62
Кікта, Ст.	В пам'ять чотаря УГА д-ра І. Гурка.	2: 63-64
**	Ген. Михайло Крат (В шосту річницю смерті).	3: 61
**	Ярослав Стецько (1912-1986).	4: 40-41
**	Сенатор Павло Юзик (1913-1986).	4: 42

Документи.

Resolutions of the National Confederation of American Ethnic Groups, Inc., New Jersey Chapter, associated with Eastern-Central European Nationalities Groups. December 8, 1985.	1: 54-56
„Місяць травень — місяць СКВУ“ — Звернення Президії Секретаріату СКВУ до українців у вільному світі.	2: 43
Звернення СКВУ з нагоди проголошення Року Укр. Воїна.	2: 44
Заява к. Вояків УПА з травня 1986 р.	3: 53
Резолюції XIV З'їзду вояків УПА в ЗСА і Канаді.	5-6: 68
Резолюції Американських Ветеранів.	5-6: 69-70

Вірші.

Бендер, В.	Пісня про вояцьку юність.	1: 68
	Весна над окопами.	2: 57
	Осінь пісня.	3: 52
	Харків.	4: 14

Посмертні згадки (Некрологи).

Яків Бурій, Петро Згоба, Юліян Баранюк, хор. Василь Кузик.	1: 94-96
Сот. д-р Любомир Макарушка, чот. УГА д-р Іван Гурко.	2: 58-64
Сотник Богдан Микитин, Мирон Жук, Василь Гой, Іван Харчук, Степан Блажків, Ю. Діба, сан. хор. Ольга Панчишин.	2: 96-101
Д-р Степан Росоха, Микола Алексевич, Богдан Курдуба.	3: 77-78
Ярослав Стецько, сен. Павло Юзик.	4: 40-42
Богдан Всеволод Будний, Богдан Стефанишин, сот. Олександр Охрим.	4: 97-99
С. Демкович, М. Дутковський, А. Маргель, Григорій Щепний, Степан Петришин, Микола Кіндрат, Петро Фабіян.	5-6: 91-94

Хроніка та інформація.

I. З життя комбатантських організацій.

а). Братство к. Вояків 1 УД УНА.

Крайова Управа Братства в Німеччині вшанувала свого голову Романа Дебрицького.	1: 80
Крайова Управа Братства в Австралії вшанувала президента СКВУ П. Саварина.	2: 83
19-ий Крайовий З'їзд Братства к. Вояків 1 УД УНА Канади (Торонто, 19 травня 1986).	4: 74
Крайова Управа Братства в ЗСА відзначила Рік Українського Воїна в Глен Спей, Н. Й.	4: 68-71
З обіжника Станиці Братства в Дітроїті.	1: 78
Станиця Братства в Вінніпегу відзначила 60-річчя „Рідної Школи“ ім. М. Шашкевича і 40-річчя закінчення Другої світової війни.	1: 79
Загальні збори Станиці Братства в Вінніпегу.	2: 90-91
Станиця Братства в Торонті: Концерт в честь Ст. Гумініловича.	1: 81
Станиця Братства в Торонті відзначила 90-ліття Олексія Яворського.	2: 86
Веселий вечір у Станиці Братства в Ст. Кетеринс.	2: 90
Річні збори Станиці Братства в Ст. Кетеринс.	2: 91-92

Станиця Братства в Амстердам-Боудаблін, Н. Й., пом'янула полягких під Бродами.	4: 75
Станиця Братства в Баден-Вюртенберг, Німеччина, вшанувала пам'ять „Синьожупанників“.	2: 88
Монреальський Королівський Легіон відзначає громадську діяльність Станиці Братства в Монреалі.	2: 84-86
Краєві Загальні Збори Братства к. Вояків 1 УД УНА в Німеччині.	5-6: 80-81
85-ліття полк. Є. Побігушого.	5-6: 81-82
1-ий Листопад і день українського воїна.	5-6: 83
б). Інші комбатантські організації.	
Повідомлення Г.У. Укр. Стрілецької Громади в Торонті про розподіл фондів з розпродажу Різдвяних карток.	2: 92
Зустріч бувших українських вояків в Едмонтоні з нагоди Року Укр. Воїна (Сот. Б. Панчук).	4: 60-65
З життя СУКВ в домівці українського вояка в Лондоні, Англія. на Великдень 1945 р.	4: 64
День Матері в домівці українського вояка.	4: 65
Весела вечірня гутірка в домівці українського вояка, Великдень 1945.	4: 66
Сам я собі сам зі всім, сам варю і сам їм...	4: 67
Спільні друзі, спільні... Зеленосвяточні поминки заходом Мішігавської Станиці Українських Американських Ветеранів спільно зі Станицею Братства.	4: 72-73
Атанаса Кобрини вибрано командиром Українських Американських Ветеранів.	4: 75-76
Михайло Бошно очолив Об'єднання к. вояків УПА.	5-6: 71-73
Ткачук, М. Залишилися могили.	5-6: 73-75
XXVI Загальні Збори ОБВУ (Велика Британія).	5-6: 77-79
II. Різні інформації та повідомлення.	
Щепо про календарі.	1: 91-92
Архів Українських Січових Стрільців (О. Труш).	2: 45
Американці в обороні Людських Прав в Україні — звіт з діяльності.	2: 46-52
Слово студентам. Роман Дубчак. Без перепрошення.	
Борис Заячківський. Українська молодь.	2: 81-82
Ювілей Тані й Тараса Гутів.	2: 89
Повідомлення Українських Відділів Королівського Канадського Легіону з нагоди проголошення Року Українського Воїна.	2: 93
Подяка Лоренсові Дікурові.	3: 54-55
Український Краєвий Дослідний Центр і Інформаційна Мережа — „АНЧЕЙН“7	4: 76-77
Ювілей п-ва Новосадів.	5-6: 89
Пам'яті д-ра Любомира Ортинського. (Додаток до ч. 5-6).	
Від редакції (Знімка).	1
Кедрин, І. Д-р Л. Ортинський.	1
Ортинський, Л. Не допустім до льокального патріотизму.	4
“ Перша Українська Дивізія на тлі політичних подій Другої світової війни.	5
Кузьмович, О. Молоді вояки не вмирають.	23
Малецький, М. З студентського життя (знімка).	27
Мельник, П. Два епізоди.	31
Горбач, О. Полон і перші повоєнні роки.	33
Військові новини.	1: 86-91
	2: 102-104
	3: 79-84
	4: 100-104
	5-6: 95-100

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА
KOSTRUBA and SONS INC.
БУДОВА НОВИХ ХАТ І ФАБРИК.

Tel. Bus. 890-0196
Res. 270-0070

846 Lexicon Drive, Mississauga, Ontario, Canada L4Y 2P8

В разі потреби за солідною обслугою звертайтеся
до

УКРАЇНСЬКОГО ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ

J. CARDINAL & SON

366 Bathurst Street, Toronto, Ontario M5T 2S6 — Tel.: 868-1444

92 Annette Street, Toronto, Ontario M6P 1N6 — Tel.: 762-8141

BLOOR-JANE HARDWARE

Роман Майдан і сини — власники

2392 Bloor Street West, — Toronto, Ontario M6S 1P5

Telephone: 769-3114

Фахові поради — умірковані ціни — скоро і солідна обслуга!

SIPCO OIL LTD. — HOME COMFORT DIVISION

Toronto, Ontario M8Z 2X3 — 83 Six Point Road, — Tel.: 232-2262

● Доставляємо якостево найкращу опалову оливу; Вкладаємо і фінансуємо догідними вплатами нові печі та звогчувачі повітря; Провадимо власні бензинові станції SIPCO і в них наповняйте авто високоякостевою, а рівночасно по уміркованих цінах бензиною.

Телефонуйте вдень і вночі, а рахунки платіть безноштотно через

Community Trust Co., — 2299 Bloor Street West.

Ціна: \$4.50

КУПНО — ПРОДАЖ

домів, підприємств, інвестицій, фермів, вакаційних дач,
в південному Онтаріо.

R. CHOLKAN & CO. LIMITED — REAL ESTATE

527 Bloor Street West, Toronto, Ont. — Tel.: 532-4404
2336 Bloor Street West Toronto, Ont. — Tel.: 763-5555
3359 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. — Tel.: 236-2666

ОДИНОКА В ТОРОНТІ УКРАЇНЬСЬКА COMMUNITY TRUST CO. LTD.

2271 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1P1

Phone: (416) 763-7333

Приймає вклади і ощадности. — Платить найвищі відсотки. —

Уділює особисті і моргеджові позики. — Полагоджує всі
банкові операції. — Завідує спадками і довіреннями (траст).

Урядові години:

понеділок до четверга — від 9:30 — 5:30 веч.,

п'ятниця — від 9:30 — 7:00 веч.

WEST ARKA

2282 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1N9 — Tel.: 762-8751

КНИГАРНЯ КРАМНИЦЯ З ПОДАРКАМИ

Книжки, журнали, газети, пластинки, машини до писання, різьба,
бандури, вишивки, полотна і нитки до вишивання, крайки, обруси
і полотна з українськими візорами в гуртовій і подрібній продажі
Біжутерія, кераміка і кришталі. Висилка пачок.

Власники: ОЛЯ і АНДРІЙ ЧОРНІІ
